

An aerial photograph of a city, likely Helsinki, showing a dense urban area with many red-roofed buildings. A large river or lake flows through the city, with a road crossing it. The sky is clear and blue. The overall scene is bright and sunny.

G

2021

**GASUM
TALOUDELLINEN
KATSAUS**

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS	2		
TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2021	4		
HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS	4		
KONSERNITILINPÄÄTÖS	10		
LAAJA KONSERNITULOSLASKELMA	11		
KONSERNITASE	12		
LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA	14		
KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA	15		
KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	16		
1 Yleiset laadintaperiaatteet	16		
1.1. Perustiedot	16		
1.2. Laatumisperiaatteet	16		
1.3. Konsolidointiperiaatteet	16		
1.4. Sovelletut uudet ja uudistetut standardit	17		
1.5. Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkinnanvaraiset erät	17		
2 Tuloslaskelman liitetiedot	19		
2.1. Liikevaihto	19		
2.2. Liiketoiminnan muut tuotot	21		
2.3. Materiaalit ja palvelut	22		
2.4. Henkilöstö	22		
		2.5. Poistot ja arvonalentumiset	23
		2.6. Liiketoiminnan muut kulut	23
		2.7. Tilintarkastajan palkkiot	24
		2.8. Rahoitustuotot ja -kulut	24
		2.9. Tuloverot	24
		3 Sidottu pääoma	26
		3.1. Aineettomat hyödykkeet	26
		3.2. Aineelliset hyödykkeet	29
		3.3. Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista	32
		3.4. Myyntisaamiset ja muut saamiset	33
		3.5. Vaihto-omaisuus	34
		3.6. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	35
		3.7. Myytävänä olevat omaisuuserät	35
		3.8. Rahavarat	36
		3.9. Laskennalliset verot	36
		3.10. Varaukset	38
		3.11. Eläkevelvoitteet	38
		4 Pääomarakenne	42
		4.1. Pääoman hallinta	42
		4.2. Rahoitusriskien hallinta	43
		4.3. Rahoitusinstrumentit	48
		4.4. Oma pääoma	55
		4.5. Arvonmuutosrahasto	55
		4.6. Lainat	56

Gasum

Käyntiosoite: Revontulenpuisto 2 C, 02100 Espoo
Postiosoite: PL 21, 02100 Espoo

WWW.GASUM.COM

5 Muut liitetiedot

5.1. Yrityshankinnat ja -myynnit	57
5.2. Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	58
5.3. Konserniyitykset	58
5.4. Lähipiiritapahtumat	59
5.5. Oikeudenkäynnit ja vaateet	60
5.6. Raportointikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat	61

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA	62
EMOYHTIÖN TASE	63
EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA	65
EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET	66
EMOYHTIÖN LIITETIEDOT	68
1. Liikevaihto	68
2. Liiketoiminnan muut tuotot	68
3. Materiaalit ja palvelut	68
4. Henkilöstökulut ja henkilöstön määrä	68
5. Poistot ja arvonalentumiset	68
6. Liiketoiminnan muut kulut	69
7. Tilintarkastajan palkkiot	69
8. Rahoitustuotot ja -kulut	69
9. Rahoitusinstrumentit	70
10. Tilinpäätössiirrot	71

11. Verot	71
12. Aineettomat hyödykkeet	72
13. Aineelliset hyödykkeet	73
14. Sijoitukset	74
15. Vaihto-omaisuus	74
16. Pitkäaikaiset saamiset	74
17. Lyhytaikaiset saamiset	75
18. Rahavarat	76
19. Oma pääoma	76
20. Tilinpäätössiirtojen kertymä	76
21. Pakolliset varaukset	76
22. Pitkäaikainen vieras pääoma	77
23. Lyhytaikainen vieras pääoma	77
24. Vastuut	78
25. Vertailukelpoinen tuloslaskelma 2020	79
MAAKAASULIIKETOIMINTOJEN ERIYTTÄMINEN	80
TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT	86
HALLITUKSEN EHDOTUS VOITONJAOSTA	87
TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET	87
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	87
TILINTARKASTUSKERTOMUS	88

Tietoja vuosiraportoinnista 2021

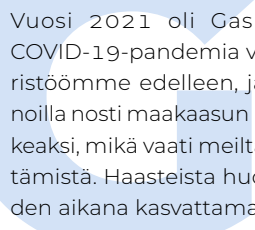
Gasumin vuosiraportointi koostuu Taloudellisesta katsauksesta, Hallinnointi ja palkitseminen -raportista, Green Funding Impact -raportista ja Yritysvastuuraportista, joka on saatavilla Gasumin verkkosivuilla kohdassa Julkaisut ja tunnusluvut.

MUUTOS KOHTI KESTÄVIÄ ENERGIARATKAISUJA KIIHTYY

Gasum onnistui kasvattamaan volyymeitaan kaikilla liiketoiminta-alueillaan myös toisen kokonaisen pandemiavuoden aikana. Vuonna 2021 yhtiö laajensi toiminta-alueitaan ja edisti strategiaansa eri liiketoiminta-alueilla meriliikenteessä, teollisuudessa ja maantieliikenteessä. Loppuvuoden markkinatilanteen kehityksessä näkyi erityisesti maakaasun poikkeuksellinen hinnannousu.

Vuosi 2021 oli Gasumille muutosten vuosi. COVID-19-pandemia vaikutti koko toimintaympäristöömme edelleen, ja myllerrys energiamaarkkinoilla nosti maakaasun hinnan poikkeuksellisen korkeaksi, mikä vaati meiltä riskien merkittävää vähentämistä. Haasteista huolimatta onnistuimme vuoden aikana kasvattamaan volyymeitamme selvästi kaikilla liiketoiminta-alueillamme teollisuudessa, liikenteessä ja meriliikenteessä.

Biokaasun rooli tulevaisuuden energiaratkaisuna ja osana yhtiömme kasvua, tulee olemaan merkittävä. Vuoden alussa asetettujen vastuullisuustavoitteidemme mukaisesti tähtäämme miljoonan tonnin kumulatiiviseen hiilidioksidipäästövähennykseen lisäämällä biokaasun saatavuutta. Aiomme tuoda vuoteen 2025 mennessä markkinoille 4 TWh biokaasua omasta ja sertifioitujen eurooppalaisten kumppaniemme tuotannosta. Biokaasun tuotantovolyyminimme kasvoi 25 prosenttia vuonna 2021 verrattuna aiempaan vuoteen. Vuoden aikana käyttönotimme kaksi uutta biokaasulaitosta. Tammi-kuussa avattu Lohjan biokaasulaitoksemme tuottaa vuosittain noin 40 GWh biokaasua ja luonnonmukaiseen viljelyyn soveltuvia kierrätyslannoitteita. Huhtikuussa avasimme biokaasulaitoksen Stora Enson paperi- ja sellutehtaan yhteyteen Ruotsin Nymöllaan. Tuotamme yhteistyössä tehtaan prosessivesistä vuosittain noin 80 GWh nesteytettyä biokaasua.

Marraskuussa saimme päätökseen Norjan Risavikassa sijaitsevan kaasun nesteytyslaitoksen myymisen North Sea Midstream Partnersille. Samalla teimme yrityksen kanssa laitosta koskevan pitkäaikaisen hankintasopimuksen, joka takaa LNG:n ja LBC:n toimitukset asiakkaillemme myös jatkossa. Kaupassa oli kyse strategisesta päätöksestä. Risavikan laitoksen kaltaisen nesteytyslaitoksen omistaminen ei ole enää strategiaamme ytimessä.

Vuoden alussa saimme nesteytetyn maakaasun eli LNG:n jakelutoimiluvan Ranskan satamiin ja vesialueille. Toimiluvan myötä toimitimme LNG:tä Ponnant-varustamon polaariluokan tutkimusristeilijäalukseen Ranskan Le Havressa, mikä oli vahva osoitus toiminta-alueemme ulottamisesta Keski-Eurooppaan. Loppuvuodesta toiminta-alueemme laajeni edelleen ARA-alueelle, kun siirsimme bunkrausaluksemme Kairoksen uudelle toiminta-alueelle Antwerpeniin, Amsterdamiin ja Rotterdamiin. Tavoitteena on laajentaa meriliikenteen polttoainetarjontamme maantieteellistä kattavuutta jatkossakin.

Kaasun kysyntä maantiliikenteessä jatkoi kasvuaan. Kesäkuussa Suomen hallitus laajensi polttoaineen jakeluvaihtoehtoja koskemaan vuoden 2022 alusta myös biokaasua. Uskomme tämän vauhdittavan erityisesti maantiliogistiikan siirtymistä puhtaampiin polttoaineratkaisuihin. Avasimme Pohjoismaissa vuoden aikana seitsemän uutta kaasutankkausasemaa ja uudistimme olemassa olevaa kaasutankkausasemaverkostoa laajennushankkeilla.

Gasum on asiakkaidensa kokonaisvaltainen kumppani energiamaarkkinoilla. Vuoden aikana kasvatimme suunnitellusti rooliamme teollisuusasiakkaidemme energiaportfolioiden hallinnassa. Teollisuudessa kiinnostus kaasun käyttöä ja uusiutuvaa energiaa kohtaan jatkaa kasvuaan. Työskentelemme aktiivisesti kestävästä kehityksestä tavoitteiden hyväksi yhdessä asiakkaidemme kanssa. Vahvistimme rooliamme muun muassa solmimalla tuulivoimasopimukset Borealis AB:n, Keravan energian, K-ryhmän, Outokummun, Uponorin ja Nokian Renkaiden kanssa ja toimittamalla erät uusiutuvaa biokaasua hygienia- ja terveystuotteita valmistavalle Essitylle ja ruotsalaiselle Uddeholmille, joka on yksi maailman johtavista työkaluteräksen valmistajista.

Syyskuun alussa pitkäaikainen toimitusjohtajamme Johanna Lamminen siirtyi kohti uusia haasteita ja vuoden lopussa Gasumin hallitus nimitti uudeksi toimitusjohtajaksi Mika Wiljasen, joka aloittaa tehtävässään 1.3.2022.

Siirrymme vuoteen 2022 toisen kokonaisen pandemiavuoden viitoittamana. Vuoden aikana pandemian vaikutus näkyi liiketoimintaa enemmän ihmisten arjessa. Voin kuitenkin ylpeänä todeta, että Gasumin toiminnot ovat pyörineet normaalisti koko pandemian ajan. Tästä kiitos kuuluu ammattitaitoiselle ja asiantuntevalle henkilöstöllemme.

Muutos kohti kestäviä energiaratkaisuja ei tapahdu kädenkäänteessä. Se vaatii siirtymävaiheen, jonka aikana hyödynnetään erilaisia energiaratkaisuja. Nämä käyttövoimat eivät kilpaile tulevaisuuden ratkaisujen kanssa, vaan pikemminkin mahdollistavat ne esimerkiksi jo olemassa olevan infrastruktuurin kautta. Meidän tehtävämme on ohjata asiakkamme kestävien energiaratkaisujen ja auttaa heitä vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään, nyt ja tulevaisuudessa.

Kai Laitinen

talousjohtaja, väliaikainen toimitusjohtaja
1. syyskuuta 2021–28. helmikuuta 2022

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2021

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

GASUM-KONSERNIN LIIKETOIMINNAN TALOUDELLINEN KEHITYS VUONNA 2021

Vuotta 2021 sävytti koronapandemian ja energiamarkkinoilla tapahtuneiden hintavaihteluiden luoma epävarmuus. Energiamarkkinan hintakehitys oli poikkeuksellista koko vuoden ja näkyi loppuvuonna erityisesti maakaasun ennennäkemättömän korkeina hintatasoina.

Vaikka yhtiön toimintaympäristö oli haastava ja energiamarkkinat olivat myllerryksessä, Gasum teki panostuksia tuotteiden, palveluiden ja toiminnan jatkuvaan kehittämiseen. Yhtiö jatkoi pohjoismaisen kaasumarkkinan kehittämistä ja laajensi toiminta-alueitaan, sekä edisti strategiaansa eri liiketoiminta-alueilla teollisuudessa, meri- ja maantieliikenteessä.

Osana strategiaa Gasum myi Risavikan LNG:n nesteytyslaitoksen marraskuussa 2021 North Sea Midstream Partnersille (NSMP) ja solmi samanaikaisesti laitoksen tuotantoa koskevan pitkäaikaisen hankintasopimuksen, jolla yhtiö varmistaa jatkosakin nesteytetyn maakaasun (LNG) ja nesteytetyn biokaasun (LBG) toimitukset asiakkaille Risavikan nesteytyslaitokselta.

Teollisuusliiketoiminnassa asiakkaille toimitetut volyymit kasvoivat 11 prosenttia edellisestä vuodesta. Vuoden 2021 aikana Gasum kasvatti suunnitellusti rooliansa teollisuusasiakkaiden energiaportfolioiden hallinnassa. Yhtiö työskentelee aktiivisesti kestäväen kehityksen tavoitteiden hyväksi yhdessä asiakkaidensa kanssa. Yhtiö solmi pitkäaikaiset tuulisähkösopimukset Borealiksiin, Nokian Renkaiden, Outokummun, Stena Renewablen ja Uponsorin kanssa. Tämän lisäksi yhtiö myös solmi Nynäs AB:n kanssa maakaasun toimitussopimuksen Göteborgissa sijaitsevalle jalostamolle.

Meriliikenneliiketoiminnassamme asiakkaille toimitetut volyymit kasvoivat 32 prosenttia edellisestä vuodesta. Gasum kehittää jatkuvasti polttoainetarjontaa ja palveluita vastatakseen merenkulkualan kasvaviin tarpeisiin.

Liikenneliiketoiminnassamme myydyt volyymit kasvoivat 61 prosenttia edellisestä vuodesta. Maantieliikenteessä yhtiö jatkoi vuoden aikana henkilöajoneuvo- ja raskaan liikenteen markkinoiden sekä tankkausasemaverkoston kehittämistä Pohjoismaissa ja avasi vuoden aikana yhteensä 12 kaasutankkausasemaa eri puolille Pohjoismaita.

Gasum tavoittelee miljoonan tonnin kumulatiivista hiilidioksidipäästövähennystä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Vuoden aikana yhtiö toi biokaasua markkinoille 1 TWh ja kasvatti biokaasulaitosverkostonsa tuotantovolyymeja noin 25 prosenttia avaamalla mm. Lohjan ja Nymöllan biokaasulaitokset kaupalliseen käyttöön vuoden aikana. Yhtiö myös sopi Metsä Fibren kanssa yhteistyöstä Metsä Fibren Äänekosken

biotuotetehtaan osana toimivan biokaasulaitoksen biokaasun jalostuksessa. Yhtiö tavoitteena on kasvattaa biokaasun saatavuutta vuoteen 2025 mennessä markkinoille 4 TWh biokaasua yhtiön omasta ja sertifioitujen eurooppalaisten kumppanien tuotannosta.

Gasum-konsernin liikevaihto päättyneellä tilikaudella oli 1 571,0 miljoonaa euroa, jossa oli nousua 136 % edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna (2020: 664,3 milj. eur). Liikevaihdon kasvuun vaikutti kaasun korkea markkinahinta vuoden kolmannella ja neljännellä neljänneksellä sekä volyymien kasvu lähes kaikissa segmenteissämme verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Maakaasun myyntivolyyymi pysyi edellisen vuoden tasolla.

Konsernin liikevaihto oli -238,5 miljoonaa euroa (2020: 5,7 milj. euroa) ja liikevaihtoprosentti oli -15,2 prosenttia (2020: 0,9 %). Konsernin taseen loppusumma 31.12.2021 oli 2 420,7 miljoonaa euroa (31.12.2020: 1 362,0 milj. euroa). Korkeat kaasun hinnat johtivat tulevia kassavirtoja ja hintaa suojaavien johdannaisten negatiiviseen markkina-arvoon, mikä laski yhtiön tulosta ja omaa pääomaa. Kasvanut käyttöomaisuus ja johdannaispositiivisiin liittyvien käteisvakuuksien tarve sitoivat pääomaa. Myönnetty pääomallain ja Risavikan nesteytyslaitoksen myynti kuitenkin nostivat kassavaroja ja vähensivät korollisia nettovelkoja. Konsernin korolliset nettovelat olivat raportointitietokaudella yhteensä 473,1 miljoonaa euroa (31.12.2020: 597,6 milj. euroa), sisältäen mm. rahalaitoslainat ja rahoitusleasingvelat.

Konsernin omavaraisuusaste oli 18,0 prosenttia (31.12.2020: 36,0 %). Omavaraisuusasteen pieneneminen johtui pääasiassa käyttöomaisuuden ja johdannaissopimusten käypien arvojen kasvusta taseessa. Taloudellisen aseman vahvistamiseksi ja yleisen markkinatilanteen ja epävarmuuden seurauksien valmistautumiseksi Gasum sopi syyskuussa 2021 maaliskuussa 2022 erääntyvästä 210 miljoonan euron lyhytaikaisesta lainasta. Lisäksi Gasum ja Governia Oy sopivat joulukuussa 2021 Gasumin oman pääoman eränä käsiteltävästä 199 miljoonan euron pääomallainasta. Pääomallainasopimus ja lainajärjestelyt vahvistivat konsernin ja emoyhtiön omaa pääomaa ja maksuvalmiutta.

TUNNUSLUVUT

1 000 €	2021	2020
Liikevaihto	1 571 031	664 313
Oikaistu liiketulos*	-84 391	33 828
Liiketulos	-238 516	5 682
Oikaistu liiketulos-%*	-5,4 %	5,1 %
Liiketulos-%	-15,2 %	0,9 %
Omavaraisuusaste-%	18,0 %	36,0 %
Oikaistu oman pääoman tuotto-%*	-28,4 %	2,7 %
Oman pääoman tuotto-%	-55,1 %	-1,8 %
Oikaistu sijoitetun pääoman tuotto-% *	-8,5 %	2,8 %
Sijoitetun pääoman tuotto-%	-21,4 %	0,6 %
Taseen loppusumma	2 420 708	1 362 026
Korolliset nettovelat	473 095	597 643
Nettovelkaantumisasaste-%	109,1 %	121,9 %
Nettovelkaantumisasaste-% ilman IFRS 16 Vuokrasopimukset vaikutusta	61,4 %	108,0 %
Henkilöstö	356	384

* Laskettu ilman operatiiviseen liiketoimintaan liittyviä realisoitumattomia voittoja ja tappioita johdannaisista.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Energiamarkkina – teollisuus ja sähkömarkkina

Vuoden 2021 alkupuolelta lähtenyt kaasun ja päästöoikeuden hintojen nousu jatkui voimakkaana vuoden toisella vuosipuoliskolla. Hintojen nousuun vaikutti useita tekijöitä. Olennaisena tekijänä oli kuitenkin epävarmuus kaasun tarjonnassa.

Eurooppalaisten kaasuväyrysten tasot olivat historiallisen matalalla tasolla talvea kohti mentäessä, mikä edelleen toi markkinaan epätasapainoa tarjonnan pysyessä muuttumattomana tai jopa vähentyessä venäläisten kaasuntuottajien täyttäessä ensisijaisesti kotimaisia varastojaan. La Niña -sääilmiö toteutui toisena peräkkäisenä talvena tuoden kylmää ilmaa erityisesti Aasiaan, mikä nosti LNG:n kuljetusten kysyntää Koillis-Aasiassa.

Euroopassa maakaasun hinta nousi lokakuun alussa yksittäisenä päivänä lähes 160 EUR/MWh tasolle, joka oli siihen mennessä selvästi korkein hintataso, joka on markkinoilla koskaan koettu. Samanaikaisesti sähkön hinta nousi ennätyskorkealle tasolle, esimerkiksi Saksan sähköhinta nousi jopa 330 EUR/MWh. Ennen vuodenvaihdetta nähtiin uudet kaikkien aikojen hintahuiput, kun kaasun hinta Euroopassa nousi jopa 185 EUR/MWh tasolle.

Päästöoikeuksien hinta nousi myöskin uuteen ennätystasoon yltäen lähes 92 EUR/tonni. Samoin Saksan kvartaalituotteen sähkön hinta nousi yli 435 EUR/MWh. Nämä olivat korkeimmat tasot koskaan. Energian hintojen voimakas nousu on myös osaltaan vaikuttanut inflaatiopaineen voimakkaaseen kohoamiseen ympäri maailmaa.

Vuoden 2021 säätila alkoi erittäin kylmänä, vähätuulisena ja kuivana, joka ajoi pohjoismaiset sähköhinnat selvästi historiallisia keskiarvoja korkeammalle. Pohjoismainen hydrobalanssi ei noussut normaalille tasolle ennen kuin vasta kesällä, pitäen sähkön hinnan korkealla koko vuoden aikana. Neljännen kvartaalin alussa markkinat kokivat jonkin verran helpotusta säätyypin muuttuessa leudommaksi, sateisemmaksi ja tuulisemmaksi.

Kaiken kaikkiaan pohjoismaiset sähköhinnat olivat poikkeuksellisen korkealla tasolla vuonna 2021. Pohjoismaiden hydrobalanssi oli kohtuullisilla tasoilla, mutta kylmä sää, ja erityisesti ennätyskorkeat Keski-Euroopan sähkön ja muiden energiatuotteiden hinnat pitivät sähkön hinnat korkeana myös Pohjoismaissa. Erityisesti neljännen vuosineljänneksen loppu jää historiaan poikkeuksellisen korkeiden kaasu- ja sähköhintojen johdosta.

Meri- ja maantieliikenne

Maailmantalous lähti kasvuun kolmannen ja neljännen COVID-19 aallon jälkeen, mutta erityisesti energiamarkkinoihin liittyvä epävarmuus kasvoi.

Epävarmuuksista huolimatta, pidemmällä aikavälillä LNG:tä polttoaineena käyttävien alusten määrän uskotaan kasvavan. DNV:n julkaiseman tilauskantaratortin mukaan seuraavan kolmen vuoden aikana tullaan toimittamaan yli 350 uutta LNG-alusta. Yhtiöt näkevät ympäristöystävällisyyden olevan yksi kilpailuvaltti mentäessä kohti tiukentuvia päästövähennystavoitteita.

Globaali komponenttipula aiheutti suuria vaikeuksia myös kaasukäyttöisten kuorma- ja henkilöautojen toimituksiin, ja toimitusmäärät olisivat voineet olla selvästi suuremmat. Kasvavien ajoneuvomäärien rinnalla myös kaasun tankkausasemaverkosto jatkoi kasvua Pohjoismaissa, helpottaen tiukentuvien liikenteen päästövähennystavoitteisiin pääsemistä. Sama trendi oli nähtävissä myös Keski-Euroopassa, jossa uusia toimijoita on tullut mukaan jakelumarkkinaan.

Uusien kaasulla kulkevien liikenteen ajoneuvojen tilaukset jatkoivat kasvuaan vuoden aikana Pohjoismaissa. Vuoden 2021 aikana Suomessa rekisteröitiin yli 2 100 kaasukäyttöistä ajoneuvoa, joista paketti- ja kuorma-autoja oli yli 220 kappaletta. Ruotsissa rekisteröitiin yli 2 200 kaasukäyttöistä ajoneuvoa, joista paketti- ja kuorma-autoja oli yli 500 kappaletta. Norjassa rekisteröitiin yli 1 500 kaasukäyttöistä ajoneuvoa, joista paketti- ja kuorma-autoja oli yli 750 kappaletta. Kaikkiaan kaasukäyttöisiä ajoneuvoja on Suomessa liikenteessä jo lähes 16 000, Ruotsissa yli 50 000 ja Norjassa lähes 5 000 kappaletta.

Kiertotalous – Biojätteet ja biokaasu

Tehokas keino ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi on käyttää biojätteitä ja biohajoavia sivuvirtoja biokaasun tuotannossa. Tuotannossa edistetään kiertotaloutta energian muodossa sekä ravinteiden kierrättämistä esimerkiksi lannoitekäyttöön. Biokaasun tuotannon ja käytön kasvua tuetaan ja kannustetaan Pohjoismaissa. Toimialalle on tullut uusia kilpailijoita, jonka myötä kilpailu biokaasun raaka-aineista on kasvanut.

Ruotsin hallitus ilmoitti syksyllä 2021 biokaasun tuotannon ja käytön tukien lisäyksestä. Gasum suunnittelee biokaasun tuotannon lisäämistä usean uuden biokaasulaitoshankkeen myötä Ruotsissa. Biokaasun tuotannon raaka-aineena tullaan käyttämään pääasiassa eläinperäisiä sivuvirtoja, kuten lantaa.

Suomessa biokaasun mukaan ottaminen mukaan liikenne- polttoaineiden jakeluelvoitteeseen tammikuun 2022 alusta alkaen kannustaa biokaasun liikennekäytön lisäämiseen ja nopeuttaa maantiliikenteen irtautumista fossiilisista polttoaineista mahdollisimman kustannustehokkaasti. Tuomalla biokaasu osaksi jakeluelvoitetta pyritään myös edistämään taloudellista kasvua sekä uusien työpaikkojen luomista.

Jakeluelvoitteen myötä biokaasun liikennekäytölle asetettiin vero, joka vastaa maakaasun veron energiakomponenttia eli noin 10 €/MWh. Muussa käytössä (lämmitys- ja työkonenäytössä) biokaasu on verotonta, mutta edellyttää uusiutuvan energian direktiivin mukaisten kestävyystavoitteiden täyttymistä. Veromuutokset aiheuttavat haasteita toimialalle tiukan käyttöönottoaikataulun vuoksi. Sähköverotuksessa tehdyt muutokset eivät huomioi biokaasun valmistuksessa käytettävän sähkön verottamista alemmalla veroluokalla, kuten on muussa liikennepolttoaineen valmistuksessa.

Suomen uuden jätelain myötä kasvaneet erilliskeräysvelvoitteet ja markkinoiden avaaminen lisäävät biokaasun saatavuutta biokaasun tuotantoon, mikä edesauttaa biokaasun tuotannon kasvattamista. Lantapohjaisen biokaasun tuotantotukipaketin suhteen ei ole tapahtunut edistymistä ja lantapohjaisen biokaasutuotannon toteutuminen laajalti näyttää epätodennäköiseltä Suomessa.

STRATEGIA

Viime vuosina Gasum on panostanut strategiassaan liiketoiminnan laajentamiseen erityisesti nesteytetyssä maakaasussa, biokaasussa ja tuulivoimassa.

Vuotta 2021 leimasi Euroopan energiamarkkinoihin liittyvä epävarmuus. Gasum jatkoi strategiansa toteuttamista teollisuudessa sekä maantie- ja meriliikenteessä yhdessä asiakkaiden ja kumppaneiden kanssa. Yhtiö kehittää kaasun jakelulogiikkaa, infrastruktuuria sekä tuotanto- että hankintaportfoliotaan maalla ja merellä, toimimalla asiakkaidensa kokonaisvaltaisena kumppanina. Yhtiö tavoitteena on luoda arvoa kehittämällä vähähiilistä yhteiskuntaa ja auttamalla asiakkaita pienentämään heidän omaa hiilijalanjälkeään sekä heidän asiakkaidensa hiilijalanjälkeä. Uudistuminen ja ketterä johtaminen ovat myös keskeisessä osassa yhtiön strategiaa.

Vuoden aikana yhtiö kasvatti suunnitellusti roolia teollisuusasiakkaiden energiaportfolioiden hallinnassa. Teollisuudessa kiinnostus kaasun käyttöä ja uusiutuvaa energiaa kohtaan jatkoi kasvuaan. Yhtiö solmi vuoden kuluessa pitkäaikaiset tuulisähkösopimukset Borealixsen, Nokian Renkaiden, Outokummun, Stena Renewablen, Uponorin ja Nokian Renkaiden kanssa. Yhtiö toimitti myös ruotsalaiselle Essityn pehmopaperia valmistavalle laitokselle biokaasua pidempään koekäyttöön korvaamaan maakaasua sekä solmi maakaasun toimitussopimuksen öljy- ja bitumiyhtiö Nynäs Ab:n kanssa Göteborgissa sijaitsevalle jalostamolle.

Gasum panostaa meriliikenteeseen kehittämällä ympäristöystävällistä tarjontaa. Meriliikenteessä kiinnostus ympäristöystävälliseen polttoaineeseen on edelleen kasvanut, minkä koetaan olevan kilpailuetu mentäessä kohti tiukentuvia päästövähennystavoitteita. Erityisesti loppuvuonna 2021 kiihtynyt kaasun hinnan nousu tosin vaikutti kehitykseen hieman hidastavasti. Vuoden aikana Gasum muun muassa solmi LNG:n puitesopimuksen ja sen myötä yhtiö toimittaa vuosina 2021–2022 nesteytettyä maakaasua Väylävirastolle ja Rajavartiolaitykselle. Gasum solmi myös sopimuksen Vaasan kaupungin, NLC Ferry Oy:n ja Wärtsilä Finland Oy:n kanssa LNG:n toimittamisesta Vaasa-Uumaja-välillä operoivaan Wasalinen matkustaja-autolauttaan sekä käytettäväksi Wärtsilän uudessa teknologiakeskuksessa. Gasum laajensi LNG:n jakelua ja sai LNG:n jakelutoimiluvan vuoden alussa Ranskan satamiin ja vesialueille. Tarkastelujaksolla yhtiö bunkrasi Ponant-varustamon polaari- luokan tutkimusristeilijäaluksen Ranskassa. Loppuvuodesta yhtiö laajensi toiminta-alueitaan edelleen Amsterdam-Rotterdam-Antwerpen (ARA) -alueelle.

Yhtiö on jatkanut henkilöajoneuvo- ja raskaan liikenteen markkinoiden sekä tankkausasemaverkoston kehittämistä Pohjoismaissa ja avasi vuoden aikana yhteensä 12 kaasutankkausasemaa Suomessa ja Ruotsissa. Vuoden aikana yhtiö sopi Eurowagin kanssa yhteistyöstä, jonka ansiosta yhtiön Suomessa ja Ruotsissa sijaitsevilla kaasutankkausasemilla voi tankata Eurowag-kortilla. Kumppanuus tukee yhtiön tavoitetta edistää Pohjoismaiden ja Keski-Euroopan liikennekaasumarkkinoita.

PostNord otti käyttöönsä biokaasukäyttöistä kuljetuskalustoa Tamron lääke- ja terveystuotteiden kuljetuksiin ja DACHSER Finland hankki pääkaupunkiseudun aluejakeluunsa biokaasukäyttöistä kuorma-autokalustoa. Tämän lisäksi Gasum toimitti biokaasua Flixbusin Tukholman ja Osloon väliseen bussiliikenteeseen sekä Green L Equipment Ab:lle ruokatalo HKScanin kuljetuksiin. Hanko, Hyvinkää, Lohja, Loviisa, Porvoo ja Raasepori sekä Rosk'n Roll kuljettavat biokaasukäyttöisillä autoilla jätevesilietteitä ja biojätteitä Gasumin biokaasulaitosverkostoon raaka-aineiksi.

INVESTOINNIT JA YRITYSKAUPAT

Gasum-konsernin investoinnit ennen investointitukia olivat vuonna 2021 yhteensä 59,1 miljoonaa euroa (2020: 185 milj. euroa). Investoinnit kohdistuivat erityisesti uusien biokaasulaitosten rakentamiseen ja olemassa olevien laitosten laajenusinvestointeihin sekä Pohjoismaisen tankkausasemaverkoston laajentamiseen. Yhtiö sai tilikauden aikana Suomessa ja Ruotsissa yhteensä 8,3 miljoonaa euroa investointitukia (2020: 9 milj. euroa).

Gasum ja North Sea Midstream Partners (NSMP) saivat 16.11.2021 päätökseen liiketoimintakaupan, jolla Gasum myi Norjassa sijaitsevan kaasun nesteytyslaitoksen NSMP-yhtiölle. Samalla osapuolet sopivat pitkäaikaisesta hankintasopimuksesta. Sopimuksen perusteella Gasum siirtyy kaupan jälkeen laitoksella tuotetun nesteytetyn maakaasun (LNG) ja biokaasun (LBG) hankkijaksi.

LAATU, TURVALLISUUS, YMPÄRISTÖ JA VASTUULLISUUS

Gasumin vastuullisuutta ohjaavia peruseriaatteita ovat Toiminnan periaatteet - Code of Conduct, integroitu johtamisjärjestelmä ja vastuullisuusohjelma. Code of Conduct -ohjeiston avulla varmistetaan, että yhtiössä on yhteinen näkemys arvoista ja periaatteista, joiden mukaisesti toimitaan asiakkaiden, yhteistyökumppaneiden sekä henkilöstön kesken.

Yhtiön integroitu johtamisjärjestelmä asettaa yhdenmukaiset toimintatavat ja mahdollistaa yhtiön suorituskyvyn jatkuvan parantamisen laadun-, ympäristön- ja energianhallinnan sekä työturvallisuuden ja biokaasun kestävyden todentamisen osalta. Vuoden 2021 aikana sertifioitujen järjestelmien kattavuutta laajennettiin erityisesti Suomen biokaasulaitosten osalta.

Gasumin vastuullisuusohjelma on johdettu strategiasta ja sidosryhmien olennaisuusanalyysistä, ja se tukee YK:n kestävä kehityksen 2030-tavoitteita. Gasum sitoutui tarkastelujaksolla YK:n Global Compact -yritysvastuualoitteeseen, joka sisältää kymmenen ihmisoikeuksiin, työelämään, ympäristöön ja korruption vastaiseen toimintaan liittyvää periaatetta. Yritysvastuuohjelman painopistealueet ovat turvallisuus, ilmastonmuutoksen hillintä, kiertotalous, energian saatavuus, henkilöstö ja vastuullinen liiketoiminta.

Yhtiö on asettanut vastuullisuustavoitteita ja seuraa niiden toteutumista painopistealueittain. Yhtiön tavoitteena on saavuttaa nolla tapaturmaa, lisätä vähähiilisiä energiaratkaisuja, mahdollistaa ilmastonmuutoksen hillintää vähentämällä asiakkaiden kasvihuonekaasujen päästöjä ja lisäämällä energiatehokkuutta. Lisäksi Gasumin tavoitteena on varmistaa vaatimustenmukaisuus omassa liiketoiminnassa yhdessä liikekumppanien kanssa sekä edistää työntekijöiden johtajuutta ja osaamista.

Yhtiö tavoittelee miljoonan tonnin kumulatiivista hiilidioksidipäästövähennemää lisäämällä biokaasun saatavuutta vuoteen 2025 mennessä. Yhtiö aikoo tämän tavoitteen saavuttamiseksi tuoda markkinoille 4 TWh biokaasua yhtiön omasta ja sertifioitujen eurooppalaisten kumppanien tuotannosta. Vuoden aikana Gasum kasvatti biokaasulaitosten tuotantovolyymeja noin 25 prosenttia avaamalla mm. Lohjan ja Nymölan biokaasulaitokset kaupalliseen käyttöön. Yhtiö myös sopi Metsä Groupiin kuuluvan Metsä Fibren kanssa yhteistyöstä Metsä Fibren Äänekosken biotuotetehtaan osana toimivan biokaasulaitoksen biokaasun jalostuksessa. Gasum ostaa Metsä Fibren laitokselta valmistuvan biokaasun, joka hyödynnetään liikenteen polttoaineena Gasumin tankkausasemaverkostossa. Gasum edisti vuoden aikana myös biokaasulaitoshankkeitaan Götensessä ja suunniteltua Skånen biokaasuhanketta eteläiseen Ruotsiin, sekä Turun biokaasulaitoksen toimintojen kehittämistä hajujen hallinnan tehostamiseksi. Koko vuoden aikana yhtiö eteni tavoitteessaan ja tuotti biokaasua markkinoille 1 TWh.

Positiivisesti kehittynyt kysyntä puhtaammalle energialle mahdollisti päästöjen vähentämisen asiakkaille niin teollisuuden tuotantoprosesseissa kuin meri- ja maantieliikenteen logistiikkaratkaisuisakin. Asiakkaiden ilmastositoumuksia vahvistettiin lisäksi tuulivoimasopimuksin. Gasum panostaa myös muiden uusiutuvien kaasujen, kuten synteettisen metaanin ja vihreän vedyn, tuotannon kehittämiseen Pohjoismaissa.

Gasum vahvisti kiertotalousyhteistyötä kumppaneidensa kanssa ja osallistui mm. hankkeeseen, jossa kehitetään jätevesilietteiden ravinteiden keskitettyä kierrätystä. Yhtiö aloitti yhteistyön Baltic Sea Action Groupin koordinoimassa hankkeessa, jossa rahtialusten käymäläjätevesistä tuotetaan biokaasua. Yhteistyöllä vauhditetaan kiertotalouden mukaista toimintamallia, kehitetään jätehuollon arvoketjua eri toimijoiden kesken ja vähennetään Itämeren ravinnekuormitusta.

Yhtiön turvallisuuskulttuurin kehittämistä jatkettiin edistämällä turvallisuustietoisuutta henkilöstön, urakoitsijoiden ja kuljetuspalveluiden tuottajien keskuudessa. Vuoden 2021 aikana poissaoloon johtaneiden tapaturmien määrä suhteutettuna tehtyihin työtunteihin (LTIF) pieneni noin neljä prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Merkittäviä ympäristölupaehdojen rikkomuksia tai muita ympäristöpoikkeamia, joilla on merkittävää vaikutusta ympäristöön ei tapahtunut vuonna 2021.

Terveys- ja turvallisuusvarotoimenpiteitä koronavirusaltuutuksen leviämisen ehkäisemiseksi jatkettiin kansallisten suositusten mukaisesti. Kartoitimme myös henkilöstön kokemuksia ja sopeutumista pandemia-ajan uusiin digitaalisiin etätyötapoihin. Gasum jatkoi henkilöstön hyvinvoinnin sekä ketterän työskentely- ja palautekulttuurin kehittämistä koulutuksin. Rekrytointiprosessia kehitettiin oikeanlaisen osaamisen varmistamiseksi myös tulevaisuudessa.

TUTKIMUS JA TUOTEKEHITYS

Tutkimuksen ja tuotekehityksen keskiössä ovat vuoden aikana olleet kiertotalous, ja kierrätysravinteet ja uusiutuvien kaasujen mahdollisuudet. Yhtiö on mukana mm. Hydrogen and Carbon Value Chains in Green Electrification (HYGCEL) -tutkimus- ja konsortiohankkeen julkisessa osassa. Yhtiö tukee kaasualan tutkimusta ja kehitystä kaasurahastonsa avulla. Vuonna 2021 Tekniikan edistämisseätiön (TES) hallinnoimasta Gasumin kaasurahastosta myönnettiin kuusi apurahaa, arvoltaan 63 000 euroa (2020: 75 000).

HENKILÖSTÖ

Gasum-konsernissa työskenteli 31.12.2021 yhteensä 356 henkilöä (31.12.2020: 384). Heistä 60 % työskenteli Suomessa, 26 % Ruotsissa, 13 % Norjassa ja yksi prosentti Saksassa.

Yhtiön strategian yksi painopistealueista on ketterä johtaminen. Ketterät työskentelytavat, aktiivinen yhteistyö ja palautteen kerääminen pulssikyselyn avulla ovat olleet yhteisiä välineitä COVID-19-pandemian aiheuttamiin haasteisiin vastaamisessa ja muuttuvassa toimintaympäristössä. Gasum jatkoi myös johtamisen periaatteiden ankkurointia yhtiön käytäntöihin ja arkeen. Yhtiö aloitti vuoden aikana Leading for impact -johtamiskulttuurin kehittämistyön, jonka tavoitteena on kehittää johtamista ja mitata sen vaikutusta liiketoimintaan.

MUUTOKSIA YHTIÖN JOHDOSSA

Talusojohtaja Kai Laitinen nimitettiin 1. syyskuuta 2021 yhtiön väliaikaiseksi toimitusjohtajaksi Johanna Lammisen jätettyä toimitusjohtajan tehtävän. Mika Wiljanen nimitettiin uudeksi konsernin toimitusjohtajaksi 1.3.2022 alkaen Kai Laitisen jatkaessa talusojohtajana.

YHTIÖN OMISTUSRAKENNE JA HALLINTO

Gasum on 100-prosenttisesti Suomen valtion omistama yhtiö. Osakkeista 73,5 prosenttia on valtion omistamalla Gasonia Oy:llä ja 26,5 prosenttia suoraan Suomen valtiolla. Osakeomistuksessa ei ole tilikauden aikana tapahtunut muutoksia. Gasum Consulting Oy on sulautunut emoyhtiöön Gasum Oy 31.3.2021

Gasum Oy:n 26.3.2021 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa vahvistettiin hallitusten jäsenten lukumääräksi yhteensä seitsemän jäsentä. Hallitukseen valittiin seuraavalle toimikaudelle uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi Elina Engman ja hallituksen varsinaisiksi jäseniksi sen nykyiset jäsenet Elisabet Salander Björklund, Stein Dale, Torbjörn Holmström, Minna Pajumaa, Päivi Pesola ja Ari Vanhanen. Hallituksen työtä tukevat tarkastus- ja riskivaliokunta sekä HR-valiokunta.

TALOUDELLISEEN TULOKSEEN VAIKUTTAVAT RISKITEKIJÄT

Lisätietoa liittyen Ukrainan sodan mahdollisiin vaikutuksiin Gasumin liiketoimintaan on luettavissa hallituksen toimintakertomuksen osiossa 'Tilikauden jälkeiset tapahtumat' ja liitetiedossa 5.6 Raportointikauden jälkeiset tapahtumat.

Vuoden 2021 aikana kaasun markkinahintojen kehitys on ollut ennennäkemätöntä ja markkinahinnat sekä markkinoiden volatiliteetti ovat kasvaneet merkittävästi. Markkinoiden kehitys on kasvattanut Gasumin hyödykehintariskejä suojaavien johdannaisten vakuusvaatimuksia ja kassavirtariskiä. Yhtiö on tehnyt toimenpiteitä kassavirtariskin hallitsemiseksi sekä mukauttamalla erityisesti käteisvakuuksia vaativia positioita että nostamalla lyhytaikaista vierasta pääomaa ja oman pääoman ehtoista lainaa.

Energia-alalla toimivan Gasumin taloudelliseen tulokseen liittyy strategisia, operatiivisia, taloudellisia, ympäristön ja henkilöstön turvallisuuteen liittyviä riskejä.

Strategiset

Tärkeimmät yhtiön strategiset riskit liittyvät maakaasun ja nesteytetyn maakaasun (LNG) kysyntään. Pitkällä aikavälillä maakaasun, biokaasun ja LNG:n kysyntään vaikuttavat taloudellinen ja energiapolitiittinen toimintaympäristö ja kaasun hintataso verrattuna vaihtoehtoisin polttoaineisiin. Lyhyellä aikavälillä kaasun kysyntään vaikuttavat vaihtoehtoisten polttoaineiden hinnat, sää sekä asiakkaiden toimintaympäristö, kuten koronapandemian ja geopolitiittisten tekijöiden aiheuttamat muutokset liiketoimintaan.

Geopolitiittiset tekijät vaikuttavat Gasumin liiketoimintaan kansainvälisten toimitusketjujen kautta. Sekä Gasumin että Euroopan muiden kaasunmyyjien toimituksista merkittävä osa tulee Venäjältä. Gasum hankkii nesteytettyä maakaasua myös Norjasta ja Keski-Euroopan terminaalien kautta. Suurin osa suorasta nesteytetyn maakaasun hankinnasta tulee muualta kuin Venäjältä. Yhtiö on myös Pohjoismaiden suurin uusiutuvan biokaasun tuottaja ja hankkii biokaasua myös yhteistyökumppaneilta.

Venäjän energiasektoriin kohdistuvat kauppapakotteet vaikuttaisivat merkittävästi Gasumin toimintaympäristöön, ympäröiviin markkinoihin ja yhtiön toimituskykyyn. Yhtiö seuraa geopolitiittisten riskien kehittymistä jatkuvasti sekä käy aktii-

vista vuoropuhelua kansallisten viranomaisten ja sidosryhmien kanssa tilanteesta. Yhtiöllä ei ole toimintaa tai omaisuuseriä Venäjällä.

Energiapolitiittiset tavoitteet sekä asiakkaiden tarve siirtyä puhtaampiin polttoaineisiin lisäävät kiinnostusta erityisesti biokaasua ja LNG:tä kohtaan teollisuuden, merenkulun ja maantieliikenteen polttoaineena. Asiakkaiden siirtymisessä kaasun käyttöön vaikuttaa teknologioiden saatavuus, uusiutuvan biokaasun saatavuus osana kaasutoimitusta sekä kaasun yleinen hintataso verrattuna vaihtoehtoisin polttoaineisiin. Yhtiö edesauttaa osaltaan teknologioiden saatavuutta sekä investoi biokaasun tuotantoon.

Poliittinen riski liittyy pääasiassa EU:n ja kansallisen tason lainsäädännön, energiatukien ja erityisesti verotuksen muutoksiin. Yhtiö varautuu näihin toimintaympäristönsä liittyviin riskeihin seuraamalla aktiivisesti niitä koskevaa kehitystä. Lisäksi yhtiö pyrkii jatkuvasti tuomaan esille yhtiön näkökulmia ehdotettujen säädös- tai veromuutosten vaikutuksista.

Operatiiviset

Gasum altistuu toiminnassaan operatiivisille riskeille, jotka liittyvät erityisesti toimitusketjuun ja toimitusvarmuuteen, sopimuksellisiin riskeihin sekä erinäisten prosessien ja kontrollien toimivuuteen ja tehokkuuteen.

Yhtiö käyttää kaasun tuotantoon ja jakeluun biokaasulaitoksia, nesteytyslaitoksia, terminaaleja, siirtoputkea, rekkoja ja laivoja. Koska yhtiön logistiset operaatiot tapahtuvat sekä maalla että merellä, yhtiö altistuu asiakkaiden energiatoimistusten katkeamisen aiheuttamalle operatiiviselle riskille. Mahdollisiin kaasun toimitushäiriötilanteisiin varaudutaan yhtiössä myös varapolttoainejärjestelyillä. Yhtiö seuraa toimintojaan, tuotantoaan ja logistiikkaansa päivittäin.

Kaasun ja sähkön hankinta- ja myyntisopimuksiin liittyy vähimmäisotto- ja toimitusvelvoitteita, joista aiheutuu Gasumille volyyymi- sekä hintariskejä. Näitä riskejä hallinnoidaan sopimuskentekovaiheessa riskiarvioinnilla sekä toimitusvaiheessa päivittäisissä ennustamis- ja suojausprosesseissa.

Kyberturvallisuus on kasvava riski ja Gasum panostaa jatkuvasti henkilöstön kouluttamiseen sekä teknisiin ratkaisuihin kyberturvallisuuden parantamiseksi.

Taloudelliset

Gasumin liiketoimintaan sisältyy riskejä kaasutuotteiden markkinahintakehitykseen liittyen, joita yhtiö suojaa johdannaisilla. Markkinahinnan voimakkaasta vaihtelusta johtuen johdannaisiin liittyy erityisiä kassavirtariskejä, joita on avattu sekä hallituksen toimintakertomuksessa, että tilinpäätöksen rahoitusriskiliitetiedossa. Muita rahoitusriskejä ovat korkoriski, hintariski, valuuttariski, luottoriski ja maksuvalmiusriski. Taloudellisista riskeistä ja niiden hallinnasta on kerrottu lisää tilinpäätöksen rahoitusriskiliitetiedossa.

Turvallisuus, ympäristö

Gasum on nostanut tavoitteeksi estää ihmisille, ympäristölle, omaisuudelle ja liiketoimintasuhteille aiheutuvat vahingot. Gasum tunnistaa, hallitsee ja seuraa näitä riskejä jatkuvasti sekä turvaa näitä riskejä myös tavanomaisin vakuutuksin.

Riskienhallintaprosessit

Yhtiön yleinen riskienhallintakehys on kuvattu Gasumin Hallinnointi ja palkitseminen -raportissa sekä tarkemmin yhtiön hallituksen hyväksymässä riskienhallintapolitiikassa. Riskienhallintapolitiikan tärkein tavoite on auttaa Gasumin liiketoimintoja, johtoa ja työntekijöitä turvaamaan paremmin yhtiön toimintaa sekä tukemaan yhtiön kasvustrategian toteuttamista. Yhtiön riskienhallinnan pääperiaatteena on, että vastuu riskeistä otetaan ja riskeihin vastataan siellä, missä ne ilmenevät. Kukin liiketoiminta ja konsernitoiminto on vastuussa omien riskiensä tunnistamisesta, arvioinnista ja hallinnasta.

Tarkastus- ja riskivaliokunta vastaa yhtiön riskienhallinnan ohjauksesta ja valvonnasta. Konsernin riskienhallinta tukee liiketoimintaa, koordinoi riskienhallintaprosesseja ja raportoi talousjohtajalle. Riskienhallinta vastaa myös konsernin keskeisten riskien seurannasta sekä ohjeistuksesta ja työkaluista, jotka varmistavat tehokkaan riskienhallinnan yhtiön liiketoiminnassa.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Vuosi 2022 on käynnistynyt energiamarkkinoilla haastavissa merkeissä kohonneiden geopolittisten riskien ja voimakkaiden hintavaihteluiden myötä. Gasum on seurannut tiiviisti geopolittisten jännitteiden ja Ukrainan sodan kehittymistä. Gasum varautuu niihin sekä analysoimalla vaihtoehtoisia skenaarioita että kehittämällä kyvykkyyttä reagoida esimerkiksi energiamarkkinoissa tapahtuviin muutoksiin. Odotamme epävakauden jatkuvan energiamarkkinoilla.

Kaasu vähäpäästöisenä energialähteenä pidemmällä aikavälillä tulee olemaan merkittävä, kun Pohjoismaissa siirrytään kohti hiilineutraalia energiantuotantoa ja ilmastomuutoksen torjunta edellyttää siirtymistä puhtaampiin ratkaisuihin.

Merenkulussa nesteytetty maakaasu on ympäristöstävällisin polttoaine ja se täyttää kaikki nykyiset ja tulevat, tiedossa olevat IMO:n ympäristövaatimukset. Raskaassa liikenteessä nesteytetyn maakaasun avulla on mahdollista vähentää kasvihuonekaasuja yli 20 prosentilla fossiiliseen dieseliin verrattuna ja nesteytetyn biokaasun elinkaaren aikaiset kasvihuonekaasupäästöt ovat jopa 90 prosenttia pienemmät verrattuna perinteisiin fossiilisiin polttoaineisiin.

Kaasun ja uusiutuvan sähkön käytön ennustetaan lähivuosina kasvavan erityisesti teollisuudessa ja maantie- ja meriliikenteessä. Yhtiö on valmistautunut kysynnän kasvuun investoimalla määrätietoisesti pohjoismaisen kaasuinfratruktuurin kehittämiseen jo usean vuoden ajan. Kehittyvä kaasuinfratruktuuri antaa hyvän pohjan myös biokaasun tuotannon ja käytön lisäämiseen. Toistaiseksi biokaasun tuotantopotentiaalista käytössä on vain murto-osa.

Yhtiön investoinnit pohjoismaiseen kaasuekosysteemiin sekä uusiin liiketoimintoihin edesauttavat kasvua tulevaisuudessa. Kyky toimia laajemmin energiamarkkinoilla vahvistaa kokonaisvaltaisesti Gasumin asemaa tulevaisuuden energia-yhtiönä. Yhtiö on mukana useissa eri hankkeissa ja yhteistyöelimissä, joissa suunnitellaan myös muiden uusiutuvien kaasujen, kuten synteettisen metaanin ja vihreän vedyn tuotannon kehittämistä Pohjoismaissa.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Venäjä hyökkäsi Ukrainaan helmikuussa 2022. Gasum on seurannut tiiviisti Ukrainan sodan kehittymistä ja sen vaikutuksia energia-alalle. Kaasun tuonti Venäjältä Eurooppaan on toistaiseksi jatkunut normaalisti, mutta geopolittinen tilanne ja siihen liittyvät asetetut pakotteet, mahdolliset lisäpakotteet sekä vastapakotteet ja niiden seuraukset, aiheuttavat epävarmuutta yhtiön toimintaan, kaasun kysyntään ja kaasutoimintuksiin. Maakaasun venäläinen toimittaja on esittänyt vaatimuksen toimitusten maksamisesta ruplissa ja mahdollisesti rajoittavansa maakaasutoimintuksia mikäli sopimusmuutoksia ei hyväksytä. Sopimusvelvoitteet maakaasun ja nesteytetyn maakaasun toimitusten keskeytyksessä voivat olla merkittävät. Yhtiö pyrkii pienentämään mahdollisesta toimitusten keskeytyksestä aiheutuvia vaikutuksia esimerkiksi kartoittamalla vaihtoehtoisia toimitustapoja.

Geopolittinen tilanne vaikuttaa myös kaasun voimakkaaseen kallistumiseen ja hinnan vaihteluun. Yhtiöllä on sopimusten mukaisia minimiottovelvoitteita, joilla voi olla kaasun kysynnän laskiessa ja hinnan noustessa merkittävä vaikutus yhtiön tilanteeseen. Hinnan vaihtelu voi johtaa myös muutoksiin konsernin omaisuuseriin ja johdannaisten käyvissä arvoissa, joilla voi olla vaikutusta myös näihin liittyviin vaadittuihin käteisvakuuksiin. Yhtiö on jatkanut toimenpiteitä erityisesti käteisvakuuksia vaativien suojauspositioiden mukauttamiseksi.

Yhtiö seuraa tilannetta aktiivisesti ja jatkaa vuoropuhelua kansallisten viranomaisten ja sidosryhmien kanssa varmistukseen sekä EU:n linjausten että voimassa olevien lakien ja määräysten, mukaan lukien pakotteiden noudattamisen. Varautukseen tilanteeseen ja muutoksiin, Gasum valmistelelee jatkuvasti toimenpiteitä vähentämään tilanteen mahdollisen kärjistyksen vaikutuksia. Konserni on myös alkuvuodesta ylläpitänyt tilanteen johdosta poikkeuksellisen korkeita käteisvaroja ja maksuvalmiutta. Tilinpäätöshetken jälkeen yhtiö on jatkanut syyskuussa 2021 nostamaansa lyhytaikaista 210 miljoonan euron rahoituslainaa kesäkuuhun 2022.

Yhtiön johto ja hallitus ovat arvioineet, että yhtiön toiminnan jatkuvuuteen ei liity olennaista epävarmuutta. Toiminnan jatkuvuuteen liittyviä riskejä on arvioitu muun muassa erilaisten skenaarioiden kautta. Lisäksi yhtiö on pyrkinyt kehittämään kykyä reagoida mahdollisiin energiamarkkinoiden ongelmiin.

HALLITUKSEN EHDOTUS VOITONJAOSTA

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2021 oli 272 315 380,29 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1.1.-31.12.2021 ei jaeta osinkoa.

GASUM-KONSERNI

Revontulenpuisto 2 C, PL 21
02100 Espoo, puh. 020 44 71
www.gasum.com

KONSERNITILINPÄÄTÖS

KONSERNITULOSLASKELMA

1000 €

		1.1.–31.12.2021	1.1.–31.12.2020
LIKEVAIHTO	2.1	1 571 031	664 313
Liiketoiminnan muut tuotot	2.2	383 693	107 657
Materiaalit ja palvelut	2.3	-1 377 289	-542 505
Henkilöstökulut	2.4	-39 338	-34 388
Poistot ja arvonalentumiset	2.5	-68 792	-56 384
Liiketoiminnan muut kulut	2.6	-706 925	-133 973
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta/tappiosta		-897	964
Liiketulos		-238 517	5 682
Rahoitustuotot		26 936	26 883
Rahoituskulut		-44 222	-41 515
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2.8	-17 286	-14 633
Tulos ennen veroja		-255 804	-8 950
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	2.9	-3 061	-3 196
Laskennallisten verojen muutos	3.9	4 220	3 178
Tilikauden tulos		-254 645	-8 968
Tilikauden tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		-254 641	-8 973
Määräysvallattomille omistajille		-4	5

LAAJA KONSERNITULOSLASKELMA

1000 €

	1.1.–31.12.2021	1.1.–31.12.2020
Tilikauden tuloksen	-254 645	-8 968
Muut laajan tuloksen erät		
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
Eläkevelvoitteiden uudelleenmäärittäminen	3.11 -2 446	328
Verot eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	489	-66
Yhteensä	-1 957	262
Erät, jotka saatetaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteisiksi		
Muuntoerot	808	2 378
Rahavirran suojaukset	423	-8 523
Verot eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi	-85	1 526
Yhteensä	1 148	-4 620
Tilikauden laaja tulos yhteensä	-255 454	-13 325
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	-255 448	-13 330
Määräysvallattomille omistajille	-6	5

KONSERNITASE

1 000 €

		31.12.2021	31.12.2020
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	3.1	192 788	213 412
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	3.2	691 937	849 521
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät sijoitukset	3.3	11 021	11 266
Muut käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat sijoitukset		50	50
Johdannaisinstrumentit	4.3	37 501	11 277
Laskennalliset verosaamiset	3.8	2 252	0
Muut pitkäaikaiset saamiset		212	207
Pitkäaikaiset varat yhteensä		935 760	1 085 733
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	3.5	247 451	55 859
Johdannaisinstrumentit	4.3	233 316	39 595
Myyntisaamiset ja muut saamiset	3.4	616 817	171 176
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		0	135
Myytävänä oleviksi luokitellut omaisuuserät	3.7	0	1 561
Rahavarat*	3.8	387 364	7 967
Lyhytaikaiset varat yhteensä		1 484 948	276 293
Varat yhteensä		2 420 708	1 362 026

* Rahavarojen osalta on tehty uudelleen ryhmittely liittyen johdannaisinstrumenttien negatiivisten nettopositioiden osalta vaadittuihin talletuksiin raportointihetkellä.

KONSERNITASE

1 000 €

		31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Osakepääoma	4.4	10 000	10 000
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		159 739	159 739
Arvonmuutosrahasto	4.5	0	-338
Muuntoerot		-1 596	-2 406
Voittovarot		66 527	323 125
Oman pääoman ehtoinen laina		199 000	0
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma		433 670	490 120
Määräysvallattomien omistajien osuus		18	24
Oma pääoma		433 688	490 144
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Lainat	4.6	445 656	344 833
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat	3.2	169 972	192 090
Johdannaisinstrumentit	4.3	50 901	11 115
Laskennalliset verovelat	3.9	7 050	31 009
Varaukset	3.10	27 329	19 817
Eläkeveloitteet	3.11	5 600	3 457
Pitkäaikaiset velat yhteensä		706 508	602 321
Lyhytaikaiset velat			
Lainat	4.6	207 911	0
Johdannaisinstrumentit	4.3	383 438	51 641
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	3.6	684 766	216 905
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		4 396	1 015
Lyhytaikaiset velat yhteensä		1 280 512	269 561
Velat yhteensä		1 987 020	871 882
Oma pääoma ja velat yhteensä		2 420 708	1 362 026

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma

1 000 €	Osake- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvon- muutos- rahasto	Kertyneet voittovarot	Muunto- erot	Oman pääoman ehtoinen laina	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2021	10 000	159 739	-338	323 125	-2 406	0	490 120	24	490 144
Tilikauden tulos				-254 641			-254 641	-5	-254 645
Muut laajan tuloksen erät									
Eläkevelvoitteiden uudelleenarvostus				-1 957			-1 957		-1 957
Rahavirran suojaukset			338				338		338
Muuntoerot					810		810		810
Tilikauden laaja tulos			338	-256 598	810		-255 450	-5	- 255 454
Tapahtumat omistajien kanssa									
Oman pääoman ehtoinen laina						199 000	199 000		199 000
Oma pääoma 31.12.2021	10 000	159 739	0	66 527	-1 596	199 000	433 670	18	433 688

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma

1 000 €	Osake- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvon- muutos- rahasto	Kertyneet voittovarot	Muunto- erot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2020	178 279	26 280	6 660	530 465	-4 784	736 900	19	736 919
Tilikauden tulos				-8 973		-8 973	5	-8 968
Muut laajan tuloksen erät								
Eläkevelvoitteiden uudelleenarvostus				262		262		262
Muuntoerot					2 378	2 378		2 378
Rahavirran suojaukset			-6 998			-6 998		-6 998
Tilikauden laaja tulos			-6 998	-8 711	2 378	-13 330	5	-13 325
Tapahtumat omistajien kanssa								
Voitonjako				-20 002		-20 002		-20 002
Jakautumisen vaikutus*	-10 000	-26 280		-182 657		-218 937		-218 937
Osakepääoman alentaminen	-158 279	158 279						
Muut muutokset		1 460		4 030		5 489**		5 489
Oma pääoma 31.12.2020	10 000	159 739	-338	323 125	-2 406	490 120	24	490 144

* Lisätietoja kohdassa 5.1. Yrityshankinnat ja -myynnit

** Aiheutuu funktionaalisen valuutan muutoksesta Ruotsissa Gasum AB:ssa Lisätietoja kohdassa laadintaperiaatteiden ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 €

	Liitetieto	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tulos ennen veroja		-255 801	-8 950
Oikaisut			
Poistot ja arvonalentumiset		68 792	56 384
Rahoituserät -netto	2.5	17 286	14 964
Realisoitumattomat arvostusvoitot/-tappiot	2.8	154 085	9 718
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja tappiot		-1 971	
Muut oikaisut, joihin ei liity maksua		40 038	31 859
Käyttöpääoman muutos		-114 671	-34 874
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja		-92 242	69 101
Maksetut korot, vuokrasopimusten korot ja muut rahoituserät		-24 181	-25 149
Saadut rahoitustuotot		4 688	5 090
Maksetut verot		1 300	1 882
Rahoituserien ja verojen rahavirta		-18 193	-18 177
Liiketoiminnan nettorahavirta		-110 434	50 924
Investointien rahavirrat			
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-54 934	-77 540
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		446	-1 921
Saadut investointiavustukset		8 305	
Aineellisten hyödykkeiden myyntitulot		347	9 717
Yrityshankinnat		0	-119 996
Tytäryhtiöiden myynnit		145 435	
Pitkäaikaisten saamisten muutokset		-47 658	
Investointien nettorahavirta		51 940	-189 740
Rahoituksen rahavirrat			
Pääomalainojen nostot		199 000	
Pitkäaikaisten lainojen nostot		100 835	122 104
Lyhytaikaisten lainojen nostot		207 900	60 469
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-60 469	-841
Vuokrasopimusvelkojen muutos		-10 468	-12 316
Maksetut osingot			-20 002
Rahoituksen nettorahavirta		436 798	149 414
Rahavarojen muutos			
Rahavarat tilikauden alussa*		7 967	10 057
Jakautumisessa lähteneet rahavarat			-12 686
Kurssierot/tappiot rahavaroista		1 094	
Rahavarat tilikauden lopussa	3.8	387 364	7 967

Nettovelkojen täsmäytyslaskelma on esitetty kohdassa 4.1 Pääoman hallinta.

* Rahavarojen osalta on tehty uudelleen ryhmittely käyttöpääomaan muutokseen liittyen johdannaisinstrumenttien negatiivisten nettopositiioihin osalta vaadittuihin talletuksiin raportointihetkellä.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1 Yleiset laadintaperiaatteet

1.1 Perustiedot

Gasum Oy on suomalainen osakeyhtiö ja Gasum-konsernin ("Gasum", "konserni" tai "yhtiö", jollei asiayhteydestä muuta johdu) emoyhtiö, jonka kotipaikka on Espoo ja rekisteröidyn toimipaikan osoite Revontulenpuisto 2 C, 02100 Espoo.

Energiayhtiö Gasum on pohjoismainen kaasualan ja energiamarkkinoiden asiantuntija, joka tarjoaa puhtaampaa energiaa ja energiamarkkinoiden asiantuntijapalveluita teollisuuden sekä sähkön ja lämmön yhteistuotannon tarpeisiin sekä puhtaampia polttoaineratkaisuja maantie- ja meriliikenteeseen. Gasum tuottaa biokaasua pohjoismaisessa biokaasulaitosverkostossaan sekä hankkii biokaasua sertifioitujen eurooppalaisten kumppanien tuotannosta. Biokaasun sivutuotantona syntyy kierrätyslannoitteita maatalouden ja teollisuuden tarpeisiin. Yhtiö on Pohjoismaiden johtava biokaasun tarjoaja.

Gasum tuo Suomeen maakaasua ja on Pohjoismaiden suurin nesteytetyn maakaasun (LNG) toimittaja. Yhtiö vahvistaa LNG:n asemaa ja infrastruktuuria sekä toimittaa LNG:tä merenkulun, teollisuuden ja raskaan liikenteen tarpeeseen pohjoismaissa. Yhtiö on edelleen laajentanut meriliikenteen LNG:n jakelutoimialuetta Keski-Eurooppaan mm. ARA-alueelle (Amsterdam, Rotterdam ja Antwerpen). Yhtiöllä on pohjoismainen kaasutankkausasemaverkosto, joka palvelee myös raskasta kalustoa.

Yhtiö auttaa asiakkaitaan pienentämään heidän omaa hiilijalanjälkeään sekä heidän asiakkaidensa hiilijalanjälkeä. Yhdessä kumppaniemme kanssa Gasum edistää kehitystä kohti hiilineutraalia tulevaisuutta sekä maalla että merellä. Gasum-konsernilla on noin 380 työntekijää Suomessa, Norjassa, Ruotsissa ja Saksassa.

Gasum Oy:n omistaa 100-prosenttisesti Suomen valtio sekä suoraan että Gasonia Oy:n kautta. Konsernitilinpäätöksen kopiot ovat saatavissa yhtiön pääkonttorista osoitteesta Revontulenpuisto 2 C, 02100 Espoo tai ladattavissa yhtiön verkkosivuilta www.gasum.com suomeksi ja englanniksi. Gasum-konsernin konsernitilinpäätös on ylin taso, johon Gasum Oy ja sen tytäryhtiöt yhdistellään.

Gasum Oy:n hallitus on kokouksessaan 13.4.2022 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkaistavaksi.

1.2. Laatumisperusta

Gasum Oy:n konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti noudattaen 31.12.2021 voimassa olevia standardeja ja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksessä ei ole sovellettu tilinpäätösstandardeja ennen niiden voimaantuloa. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen, IFRS-sääntöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaa-

timusten mukaiset. Tilinpäätöksen pääasiallinen arvostusperusta on alkuperäinen hankintameno, jollei toisin ole erikseen mainittu. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahotusvarat ja -velat on arvostettu käypään arvoon. Tilinpäätöksessä olevat luvut esitetään tuhansina euroina, jollei erikseen ole toisin mainittu.

1.3. Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön ja kaikki sen tytäryhtiöt. Tytäryrityksiä ovat kaikki sellaiset yritykset, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti määräysvalta. Gasumilla on määräysvalta yrityksessä, jos se altistuu sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yritystä koskevaa valtaansa. Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä päivästä lukien, jolloin konserni saa niihin määräysvallan ja päättyy, kun määräysvalta lakkaa.

Tytäryritykset yhdistellään tilinpäätökseen käyttäen hankintamenetelmää. Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike sisältää luovutetut varat, syntyneet velat aiemmille omistajille sekä konsernin liikkeeseen laskemat oman pääoman ehtoiset osuudet, kaikki arvostettuna hankintahetken käypiin arvoihin. Yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat ja vastattaviksi otetut velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Jäljelle jäävä osuus vastikkeen ja hankitun omaisuuden erotuksesta on liikearvoa. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa konserniyritysten väliset liiketapahtumat, saamiset ja velat sekä sisäisistä liiketoimista johtuvat realisoitumattomat voitot ja tappiot eliminoidaan. Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneita liiketoimia, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina – toisin sanoen liiketoimina omistajien kanssa näiden toimiessa omistajan ominaisuudessa. Maksetun vastikkeen käyvän arvon ja tytäryrityksen nettovarallisuudesta hankitun osuuden kirjanpitoarvon välinen erotus kirjataan omaan pääomaan.

Määräysvallattomien omistajien osuus tytäryhtiöiden omasta pääomasta esitetään erillään emoyhtiön omistajien osuudesta. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus määritetään hankintahetkellä määräysvallattomien omistajien suhteellisenä osuutena hankittujen omaisuuserien nettoarvosta. Hankinnan jälkeen määräysvallattomien omistajien osuus on hankinnassa määritetty osuus lisätynä kyseisille omistajille kuuluvalla osuudella oman pääoman muutoksista.

Osakkuusyhtiö on yhtiö, jossa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, ja jossa konsernilla on lähtökohtaisesti 20–50 prosentin omistusosuus. Yhteisyritys on järjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen, sopimukseen perustuva määräysvalta. Yhteinen määräysvalta vallitsee vain silloin, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä hyväksyntää.

Osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tilinpäätöstiedot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa yrittösosuudet kirjataan alun perin hankintamenon määräisenä ja sitä lisätään tai vähennetään kirjaamalla konsernin osuus hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista ja muista laajan tuloksen eristä. Jos konsernin osuus yhteis- tai osakkuusyrittöksen tappioista on yhtä suuri tai suurempi kuin sen osuus yhteis- tai osakkuusyrittöksestä, konserni ei kirjaa lisää tappiota, ellei sillä ole oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta eikä se ole suorittanut maksuja yhteisyrityksen puolesta. Konsernin ja sen osakkuus- ja yhteisyritysten välisistä liiketapahtumista aiheutuvat realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernin omistusosuutta vastaavasti. Myös realisoitumattomat tappiot eliminoidaan, ellei liiketapahtuma anna viitteitä luovutetun omaisuuserän arvon alentumisesta. Yhteis- ja osakkuusyrittösten noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia periaatteita.

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta (toimintavaluutta). Toimintavaluutan määrittäminen edellyttää johdolta jonkin verran harkintaa, usein taloudellisen ympäristön valuutta on kuitenkin melko selkeästi määritettävissä. Konsernitilinpäätös esitetään euroissa, joka on konsernin emoyrityksen toimintaja esittämisvaluutta.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän valuuttakurssia. Ulkomaanrahan määräiset monetaariset erät muunnetaan toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssija käyttäen. Ei-monetaariset erät arvostetaan tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaanrahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on käsitelty tulosvaikutteisesti. Lainoihin ja rahoitukseen liittyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelmassa rahoituskuluissa. Kaikki muut valuuttakurssivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelmassa nettomääräisenä osana muita liiketoiminnan voittoja/tappioita (-).

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi raportointikauden keskikurssin mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssin mukaan. Tästä aiheutunut muuntoero sekä tytäryhtiön oman pääoman muuntamisesta aiheutuneet muut muuntoerot on kirjattu muihin laajan tuloslaskelman eriin. Muuntoerot esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä.

Gasum AB:n funktionaalinen valuutta muutettiin euroksi vuonna 2020. Konsernin johto on analysoinut Gasum AB:n sisään tulevia ja ulosmeneviä kassavirtoja (ensisijaiset indikaattorit) IAS 21 mukaan. Analyysi tehtiin Gasum LNG AB:n fuusioituessa Gasum AB:hen. Gasum LNG AB:n funktionaalinen valuutta oli euro. Analyysissa todettiin, että nämä rahavirrat ovat fuusion jälkeen pääasiassa euromääräisiä. Gasum AB toimii kaasumarkkinoilla ja kaasumarkkinoiden hinnat määrittyvät euromääräisen maailmanmarkkinahinnan mukaan.

Näin yhtiön liikevaihto ja hankinnat pohjautuvat euroihin. Tämän takia yhtiön johto on muuttanut Gasum AB:n funktionaalisen valuutan euroksi.

Konsernissa on myös Norjassa toimiva yhtiö, jonka toimintavaluutaksi on määritelty euro.

1.4. Sovelletut uudet ja uudistetut standardit

Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen samoja laadintaperiaatteita kuin vuonna 2020. Muilla 2021 voimaantulleilla uusilla standardeilla, tulkinnoilla ja muutoksilla ei ollut vaikutusta konsernille.

MYÖHEMMIN VOIMAAN TULEVAT IFRS-STANDARDIT, TULKINNAT JA MUUTOKSET

Useat uudet standardit, standardien muutokset ja tulkinnat tulevat voimaan vasta myöhemmin kuin 1.1.2021 alkaneella tilikaudella, eikä niitä ole sovellettu tätä tilinpäätöstä laadittaessa. Myöhemmin voimaan tulevilla uusilla IFRS-standardeilla, tulkinnoilla ja muutoksilla ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta konsernille.

1.5. Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkinnanvaraiset erät

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden käyttöä sekä johdon harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Tehtyjä arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden uskotaan olevan olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisia.

Konsernissa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia. Niiden pohjalta tehtävät kirjanpidolliset arviot vastaavat lähtökohtaisesti vain harvoin tosiasiallisia tuloksia. Seuraavissa kappaleissa käsitellään keskeisimpiä arvioita ja oletuksia sekä harkinnanvaraisia eräiä.

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTAMINEN

Konserni tarkastelee säännöllisesti vaihto-omaisuuden netto-realisointi-arvon mahdollista pienentymistä alle hankintamenon ja kirjaa tarvittaessa arvonalentumisen. Arvioita tehtäessä otetaan huomioon raportointikauden jälkeiset myyntihinnan ja myyntikulujen vaihtelut siinä määrin kuin niistä on lisänäyttöä raportointikauden päättyessä. Lisätietoa varaston arvoista on liitetiedossa 3.5.

VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimusten taseeseen kirjaamisessa joudutaan tekemään arvioita sopimusten pituudesta ja käytettävästä diskonttauskorosta. Uuden vuokrasopimuksen sopimuskauden pituutta arviotaessa sopimusten jatko-optioita ei oteta huomioon ennen kuin jatko-optioiden käyttö on todennäköistä. Lisätietoa vuokrasopimuksista esitetään liitetiedossa 3.2.

MUUT SOPIMUKSELLISET VELVOITTEET

Konsernilla on määrättyjä sopimuksellisia velvoitteita liittyen eri kaasumuotojen osto- ja myyntisopimuksiin. Raportointi-hetkellä konserni arvioi velvoitteiden perusteita sekä niihin liittyviä myynti- ja ostokirjauksia sekä vaikutuksia varastoon ja korottomiin velkoihin. Johdon arviot perustuvat sopimuk-siin, vastapuolten kanssa käytyihin neuvotteluihin sekä tar-vittaessa sopimusoikeudellisten asiantuntijoiden näkemyk-siin. Mahdolliset korvaukset maakaasun päiväkohtaisista mi-nimiottovelvoitteiden täyttämättä jättämisestä Gasum kirjaa tilikauden tulokseen ja vuosittaisista ostovelvoitteista varas-toon.

VARAUKSET

Varausten kirjausedellytysten olemassaolosta päätettäessä ja varausten määrää määriteltäessä joudutaan käyttämään arvioita velvoitteen olemassaolosta ja määrästä. Yhtiö ei ole muun muassa kirjannut varauksia liittyen Energiaviraston 1.7.7.2020 markkinaoikeudelle esittämän seuraamusmak-sun osalta. Lisätietoa energiaviraston esityksestä on liitetie-dossa 5.5. Lisätietoja varauksista esitetään liitetiedossa 3.10.

ELÄKE-ETUUDET

Eläkevelvoitteiden nykyarvo riippuu useista eri tekijöistä, jotka määritetään vakuutusmatemaattisesti useita oletuksia käyt-täen. Diskonttauskorko on yksi näistä tekijöistä, joka aiheuttaa nettomenoja (tai -tuloja) eläke-etuuksiin riippuen määritte-lyssä käytettävistä oletuksista. Oletuksissa tapahtuvat muu-tokset vaikuttavat nettoeläkevelvoitteiden kirjanpitoarvoon.

LIIKEARVO JA ARVONALENTUMISTESTAUS

Liiketoimintojen hankintoihin liittyvät liikearvot on kohdis-tettu Gasum-konsernissa rahavirtaa tuottaville yksiköille (CGU), joiden odotetaan hyötyvän liikearvoa aiheuttaneesta liiketoimintojen yhdistämisestä.

Gasumin rahavirtaa tuottavat yksiköt olivat 1.3.2021 asti LNG-, Energiamarkkinapalvelut ja Biokaasuliiketoiminta. Gasum uudisti tapaa seurata liiketoimintojaan 1.3.2021 alkaen ja ryhmitteli konsernin toiminnot kolmeen liiketo-i-mintayksikköön ja kahteen liiketoimintaa tukevaan yksik-köön. Gasum on määritellyt rahavirtaa tuottaviksi yksiköiksi (CGU:ksi) Teollisuus, Meriliikenne ja Liikenne -liiketoimintayk-siköt sekä maakaasun eriytetyn myyntiliiketoiminnan, joka on

osa Porftfolio Management ja Trading -yksikköä. Maakaasun myyntiliiketoiminnalle ei kohdisteta liikearvoa. Portfolio Mana-gement ja Trading yksikön aineeton ja aineellinen omaisuus on kohdistettu Teollisuus- ja Meriliikenne -liiketoimintayksi-köille arvonalentumistestausta varten. Organisaatiomuutok-sen myötä LNG- ja Energiamarkkinapalvelut -liiketoiminnoille kohdistetut liikearvot ovat kohdistettu uudelle Teollisuus- ja Meriliikenne -liiketoimintayksiköille niiden käypien arvojen suhteessa. Biokaasun liikearvo on puolestaan kohdistettu Lii-kenne-liiketoimintayksiköille, koska se palvelee ensisijaisesti Liikenne-liiketoiminnan asiakkaita.

Gasumin taseessa oli 31.12.2021 liikearvoa 107,4 miljoo-naa euroa (2020: 122,7 milj. euroa). Liikearvosta kohdistettiin 16,6 miljoonaa euroa myydylle Norjassa sijaitsevalle LNG-nes-teytyslaitokselle vähentäen Teollisuus- ja Meriliikenne-liiketo-i-mintojen liikearvoa käypien arvojen suhteessa. Liikearvo tes-tataan vuosittain tai aina kun arvon alentumisesta on viitteitä. Liikearvon arvonalennustestauksessa käytetyt oletukset edel-lyttävät johdon harkintaa. Merkittävimmät harkinnanvaraiset oletukset liittyvät terminaalivuoden kasvuvauhtiin sekä käy-tettyyn diskonttauskorkoon. Lisätietoja kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyydestä käytettyjen oletusten muutoksille on annettu liitetietojen kohdassa 3.1 Aineettomat hyödyk-keet.

VEROT

Konserniyhtiöt ovat tuloverotuksen kohteena Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Saksassa. Verotuksellisten tappioiden hyödyntäminen vaatii johdolta harkintaa ja vaikuttaa siihen, mihin määrään asti laskennallisia verosaamisia näistä kirja-taan. Konsernin taseeseen 31.12.2021 sisältyy vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista 16,8 miljoo-naa euroa (2020: 15,8 milj. euroa). Lisätietoa veroista esite-tään liitetiedoissa kohdissa 2.9 Tuloverot sekä 3.9 Laskennal-liset verot.

GEPOLIITTISET EPÄVARMUUDET

Lisätietoa Ukrainan sodan aiheuttamista geopoliittisista epä-varmuuksista liitetiedossa 5.6 Raportointikauden päättymi-sen jälkeiset tapahtumat.

2 Tuloslaskelman liitetiedot

2.1. Liikevaihto

Liiketoimintarakenne

Konsernin toiminnot on ryhmitelty kolmeen liiketoimintayksikköön ja kahteen liiketoimintaa tukevaan yksikköön. Liiketoimintayksiköt ovat Teollisuus, Meriliikenne ja Liikenne. Liiketoimintaa tukevat yksiköt ovat Portfolio Management & Trading (PMT) ja Biokaasu.

Teollisuus-liiketoimintayksikkö markkinoi ja myy kaasu-, sähkö- ja energiaratkaisuja sekä energiamarkkinapalveluita teollisuudelle Pohjoismaissa. Liiketoiminta myy teollisuuteen polttoaineeksi nesteytettyä maakaasua (LNG), nesteytettyä biokaasua (LBG), uusiutuvaa sähköä (vesi-, tuuli- ja aurinkovoimalla tai bioenergialla tuotettua) sekä energiamarkkinapalveluita, jotka sisältävät sähkön alkuperätakuut, sähkömarkkinoiden salkunhallinta- ja tradingpalvelut, 24/7 sähkön valvomopalvelut riskien hallintaan ja hinnan optimointiin, päästöoikeuden asiantuntijapalvelut ja kysyntäjoustopalvelut sähkön kulutuksen optimointiin. Liiketoimintayksikön myynti on ulkoista myyntiä.

Meriliikenne-liiketoimintayksikkö markkinoi ja myy polttoaineita meriliikenteeseen ja rakentaa meriliikenteen kaasumarkkinaa Pohjois-Euroopassa. Myytävät tuotteet ovat nesteytetty maakaasu (LNG) ja nesteytetty biokaasu (LBG) lautoille, matkustaja-aluksille, säiliöaluksille, irtolastialuksille ja toimitus- ja säiliöaluksille sekä bunkrauspalveluita meriliikenteeseen globaalille asiakaskunnalle seuraavilla toimialueilla: Itämeri, Pohjanlahti ja ARA-alueet sekä Ranska. Liiketoimintayksikön myynti on ulkoista myyntiä.

Liikenne-liiketoimintayksikkö markkinoi ja myy polttoaineita maantieliikenteeseen sekä rakentaa ja ylläpitää kaasutankkausasemaverkostoa ja kehittää liikennekaasumarkkinaa Pohjoismaissa. Myytävät tuotteet ovat nesteytetty maakaasu (LNG) ja nesteytetty biokaasu (LBG) sekä paineistettu maakaasu (CNG) ja paineistettu biokaasu (CBG). Tuotteita käytetään raskaassa runkoliikenteessä, jakeluliikenteessä mukaan lukien linja-autot ja jäteautot sekä henkilöautoissa. Liiketoimintayksikön myynti on ulkoista myyntiä.

Portfolio Management ja Trading -yksikkö (PMT) hankkii, toimittaa ja tuottaa palveluja pääosin liiketoimintayksiköille. PMT:n myynti jakaantuu sekä sisäiseen myyntiin liiketoimintayksiköille

että konsernin ulkoiseen myyntiin. Ulkoinen myynti on pääosin maakaasun myyntiä. PMT jakaantuu neljään eri toimintoon: portfolio management, trading, energiamarkkinapalvelut ja toimitusketju. PMT:n toimintojen tarkemmat kuvaukset alla:

- **Portfolio management -toiminto** hankkii ja toimittaa maakaasua, nesteytettyä maakaasua (LNG), uusiutuvaa sähköä (vesi-, tuuli- ja aurinkovoimalla tai bioenergialla tuotettua) ja biokaasua sertifioitujen eurooppalaisten kumppanien tuotannosta eri liiketoimintayksiköiden tarpeisiin.
- **Trading-toiminto** puolestaan vastaa konsernin tuotteiden hinnoittelusta, finanssituotteiden kaupankäynnistä sekä maakaasun myynnistä siirtoverkossa asiakkaille Pohjoismaissa ja Baltiassa. Trading-toiminto käy myös kauppaa seuraavilla finanssituotteilla: maakaasun indeksituotteet, fyysisesti toimitetut kaasutuotteet, päästöoikeudet (EUA), öljyjohdannaiset (Brent, propaani) sekä sähköjohdannaiset.
- **Energiamarkkinapalvelut-toiminto** tuottaa energiamarkkinapalveluita, jotka sisältävät sähkön alkuperätakuut, sähkömarkkinoiden salkunhallinta- ja tradingpalvelut, hinnan optimointi, päästöoikeuksien asiantuntija- ja kysyntäjoustopalvelut sähkön kulutuksen optimointiin sekä sähkön valvomopalvelut.
- **Toimitusketju-toiminto** vastaa kaasun toimitusketjusta käsitäten yhden terminaalien yhteisyrityksen kautta, viisi tuontiterminaalialueita, kaksi bunkrausaluetta, kolme kuljetuslaivaa ja kymmeniä säiliöautoja sekä kaasukontteja.

Biokaasu-yksikkö tuottaa biokaasua jätevesilietteistä, teollisuuden sivuvirroista, eläinperäisistä sivuvirroista ja biojätteistä Suomessa ja Ruotsissa, sekä tarjoaa jätteenkäsittely- ja kiertotalouspalveluita Suomessa. Yksikkö tuottaa biokaasua 17 biokaasulaitoksella sekä kolmella kumppanuuslaitoksella Suomessa ja Ruotsissa. Yksikkö kehittää biokaasun tuotantoa rakentamalla lisää tuotantokapasiteettia ja biokaasulaitoksia. Yksikkö myy ja markkinoi biokaasun tuotannon sivutuotteena syntyviä kierrätyslannoitteita ja ravinteita maatalouden ja teollisuuden tarpeisiin. Biokaasu-yksikön tuotama kaasu myydään PMT kautta liiketoimintayksiköille. Lannoite- ja jätteenkäsittely on yksikön ulkoista myyntiä.

Laadintaperiaatteet

Tuloutusperiaatteet

Myyntituotot kirjataan perustuen IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardiin. Liikevaihtona esitetään myyntituotot asiakassopimuksista oikaistuna alennuksilla ja välillisillä veroilla. Yhtiö käyttää IFRS 15 -standardin mukaista viisivaiheista tuloutusmallia, kun se määrittelee myyntituottojen tuloutuksen. Suoriteveloitteet tunnistetaan sopimuksittain ja myyntituotot kirjataan, kun tavaroitten tai palveluiden määräysvalta siirtyy asiakkaalle. Tuotot siis kirjataan pääsääntöisesti kaasun luovutushetkellä toimitusehtojen mukaisesti. Aiempana on kuvattu tarkemmin eri suoriteveloitteiden tuloutusta. Alennukset ja energiavero sisällytetään myyntihinnaan sekä mahdolliset muuttuvat vastikkeet määritetään tuloutusajankohdan mukaisesti. Kaasun myynnissä tyyppillistä on sitoa muuttuva vastike erilaisiin indekseihin, jolloin muuttuva vastike määrittyy kulloinkin voimassa olevien indeksien perusteella ja on siten tiedossa tuloutushetkellä.

Yhtiöllä ei ole asiakassopimuksissaan merkittäviä rahoituskomponentteja tai palautusoikeuksia. Yhtiöllä ei myöskään ole tavanomaisesta poikkeavia maksuehtoja.

Maakaasun myynti

Maakaasu toimitetaan Gasgridin omistaman (jakautumisesta 1.1.2020 alkaen) siirtoverkon kautta ja laskutetaan asiakkailta kuukausittain todellisen kulutuksen mukaisesti. Tuloutus tapahtuu perustuen mittauslaitteistojen osoittamiin toimitusmääriin ja kunakin hetkenä voimassa oleviin hintoihin, tai myyntikanavasta riippuen esimerkiksi luovutushetken perusteella.

Myyntituotot kirjataan kuukausittain perustuen toteutuneisiin laskutettaviin yksikkömääriin. Vaihtuvaan vastikkeeseen liittyvä epävarmuus selvitetään lähtökohtaisesti joka kuukausi, kun Gasum kirjaa kuukausittaisen liikevaihdon esimerkiksi perustuen myyntisopimuksen mukaiseen hintaindeksiin sekä volyymien tai palveluiden tai toimitettujen yksiköiden määrään. Joissakin tapauksissa muuttuvan vastikkeen arviointi edellyttää johdon harkintaa suoriteveloitteiden täytymisen ajoittumisesta esimerkiksi sellaisissa tilanteissa, joissa Take-or-Pay-ehdot soveltuvat. Muuttuva vastiketta oikaistaan rahan aika-arvon vaikutuksella, jos sen merkitys on olennainen. Johto arvioi myyntisopimusten mukaisia transaktiohintoja ja yhdelle tai useammalle suoriteveloitteelle kohdistuvia rahamääriä.

Nesteytetyn maakaasun (LNG) myynti

Nesteytetty maakaasu (LNG) laskutetaan asiakkailta toimituksien mukaisesti ja tuotot kirjataan luovutushetken perusteella. Luovutushetki vaihtelee asiakaskohtaisesti yleisten toimitusehtojen perusteella sopimuksittain. LNG:n myynti saattaa kaasun lisäksi sisältää muita suoriteveloitteita, mm. terminaali- ja kuljetuspalveluja. Terminaalipalvelut tuloutetaan ajan kuluessa ja kuljetuspalvelut tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu.

Gasumilla on määräysvalta nesteytettyyn maakaasuun luovutushetkeen asti. LNG:n myyntituotot kirjataan, kun määräysvalta siirtyy asiakkaalle. Nesteytetyn maakaasun myyntisopimusmallit sisältävät useita kiinteitä ja muuttuvia vastikkeita ja hintamalleja.

Laskutushetkellä hinnoittelu on kuitenkin kiinteä, sillä vastikkeisiin liittyvät epävarmuudet selvitetään joka kuukausi esimerkiksi päivitettyjen indeksien perusteella.

Take-or-Pay-lausekkeellisten sopimusten myyntituottoja ei kirjata ennen kuin asiakas toteuttaa jäljellä olevat oikeutensa toimitamattomien määrien osalta. Myyntituotot kirjataan kuitenkin siinä vaiheessa, kun käy erittäin epätodennäköiseksi, että asiakas käyttää jäljellä olevat oikeutensa. Mikäli Gasum odottaa olevansa oikeutettu sopimussakkoon, odotetun sopimussakon määrä tuloutetaan suhteessa asiakkaan toteuttamatta jättämiin toimitus-oikeuksiin.

Biokaasun myynti

Biokaasua toimitetaan muun muassa siirtoverkon sekä konttien kautta ja laskutetaan asiakkailta toteutuneen kulutuksen perusteella kuukausittain. Biokaasun myynti tuloutetaan mittarointijärjestelmien ilmoittamien toimitusmäärien perusteella. Transaktiohintana on kiinteä kuukausilaskutuksen hetkellä, kun muuttuvat vastikkeet määrittyvät indeksien perusteella.

Jätteenkäsittely ja lannoitemyynti

Jätteenkäsittelypalvelun hinta sisältää muuttuvia vastikkeita, joita ovat esimerkiksi kuivan aineksen osuus jätteestä sekä vuosittaiset kannustimet. Hinta on kuukausittaisen laskutuksen hetkellä kuitenkin kiinteä. Vuosittaisten kannustimien vaikutus myyntituotoihin varmistuu vuoden kuluessa. Kannustimien vaikutusta ei ole ennakoitu myyntituottojen tuloutuksessa, johon vaikutukset ovat epäolennaisen pieniä. Jätteenkäsittelypalveluissa asiakas vastaanottaa ja kuluttaa samanlaisesti Gasumin tarjoaman palvelun. Jätteenkäsittelypalvelua tuloutetaan ajan kuluessa ja koska ajoitusero ei ole merkittävä, myyntituotot kirjataan jätteen vastaanottohetkellä. Lannoitteiden myyntituotot kirjataan silloin, kun määräysvalta siirtyy asiakkaalle toimitusehtojen mukaisesti.

Energiamarkkinapalvelut

Energiamarkkinapalvelut kattavat sähkömarkkinoiden salkunhallinta- ja tradingpalvelut, markkina-analyysit, tasehallintapalvelut fyysisen sähkön tukkumarkkinoilla, valvomopalvelut sähkötaseen riskien hallintaan, kysyntäjoustopalvelut sähkön kulutuksen optimointiin, energiamarkkinoiden ohjelmistoratkaisut, sähkön alku-perätakuut sekä päästökaupan asiantuntijapalvelut. Asiakas voi valita, mitkä palvelut se edellä mainituista ostaa, joten ne käsitellään erillisinä suoriteveloitteina. Koska Gasumilla on määräysvalta suoriteveloitteisiin niiden luovuttamiseen saakka, se toimii IFRS 15 -standardin mukaisesti päämiehenä ja tulouttaa suoriteveloitteet bruttoperiaatteella.

Osallistumis- ja liittymismaksut

Siirtoverkkoon liittyessä Gasumin asiakkaat maksavat osallistumis- ja liittymismaksuja. Osallistumismaksut tuloutetaan kokemuksesta arvioidun asiakassuhteen keston aikana. Liittymismaksut tuloutetaan heti kun Gasumilla on kohtuullinen varmuus siitä, että niihin liittyvä taloudellinen hyöty koituu Gasumin hyväksi.

Seuraavissa taulukoissa liikevaihdon jakautuminen konsernin liiketoimintarakenteen mukaan. Vuoden 2020 vertailulukujen osalta on käytetty johdon arviota. Gasumilla ei vuosina 2021 eikä 2020 ollut yksittäistä asiakasta, jonka osuus oli ollut yli 10 prosenttia konsernin liikevaihdosta. Myyntituottoihin liittyvät myyntisaamiset on esitetty liitetiedossa 3.4 Myyntisaamiset ja muut saamiset.

1 000 €

Liikevaihto liiketoiminnoittain	2021	2020
Teollisuus	352 413	145 098
Meriliikenne	115 540	37 075
Liikenne	76 102	41 222
Portfolio Management ja Trading	1 456 345	565 243
Biokaasu	61 232	50 752
Muut ja sisäinen myynti	-490 602	-175 077
Yhteensä	1 571 031	664 313

1 000 €

Liikevaihdon maantieteellinen jakauma	2021	2020
Suomi	939 345	445 940
Muut maat	631 686	218 373
Yhteensä	1 571 031	664 313

Liikevaihdon suuri muutos 2020 vuodesta 2021 vuoteen johtuu voimakkaasta kaasun markkinahinnan kohoamisesta. Myös volyymit ovat kasvaneet 2020 vuodesta 2021 vuoteen.

2.2. Liiketoiminnan muut tuotot

Laadintaperiaatteet

Saadut vakuutuskorvaukset

Saadut vakuutuskorvaukset kirjataan silloin kun on riittävä varmuus siitä, että korvaus saadaan. Vakuutuskorvaukset kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin samalla tilikaudella kuin vastaavat kulut syntyvät.

Julkiset avustukset

Saadut valtion avustukset kirjataan käypään arvoon, kun on riittävä varmuus siitä, että avustus saadaan ja että konserni tulee noudattamaan kaikkia avustukseen liittyviä ehtoja. Kuluihin liittyvät julkiset avustukset kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin samalla tilikaudella kuin saatuun avustukseen kohdistuvat kulut syntyvät. Aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut avustukset vähennetään hyödykkeen hankintamenosta ja kirjataan tuloslaskelmaan vähentämään kyseisen omaisuuserän poistoja. Keskenäisiin investointeihin liittyvät investointiavustukset (joita ei ole vielä saatu) kirjataan siltä osin kun on kohtuullisen

varmaa, että tuet saadaan ja vastaavat kustannukset ovat kertyneet. Avustukset kirjataan lyhyt- tai pitkäaikaisiksi saamisiksi sekä keskeneräisen investoinnin vähennykseksi. Muut tuotot sisältävät biokaasulaitosten tuotantotukia sekä saatuja vakuutuskorvauksia.

Suojauslaskenta

Tilikauden 2021 aikana Gasum on luopunut IFRS 9 Rahoitusinstrumentit standardin mukaisesta suojauslaskennasta. Tämä on lisännyt muiden tuottojen ja kulujen eriä. Gasum kirjaa johdannaisoppimusten realisoituneet ja realisoitumattomat voitot johtuen johdannaisoppimusten käyvien arvojen muutoksista liiketoiminnan muihin tuottoihin. Korkea kaasun hinta sekä suuremmat suojauspositiot johtivat suojausjohdannaisten kasvaneeseen markkina-arvoon, minkä johdosta tilikaudella kirjatut johdannaisoppimusten realisoituneet ja realisoitumattomat voitot kasvoivat viime vuodesta. Lisätietoja johdannaisista on esitetty liitetiedoissa 4.2 ja 4.3.

1 000 €

Liiketoiminnan muut tuotot	2021	2020
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	347	1 477
Myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelyyn liittyvä luovutustulo	1 624	
Johdannaisoppimusten realisoituneet voitot	156 214	71 589
Johdannaisoppimusten realisoitumattomat voitot	220 859	23 177
Muut tuotot	4 649	11 413
Yhteensä	383 693	107 657

2.3. Materiaalit ja palvelut

1 000 €

Materiaalit ja palvelut	2021	2020
Materiaalit ja tarvikkeet	-1 361 986	-527 003
Ulkopuoliset palvelut	-15 303	-15 502
Yhteensä	-1 377 289	-542 505

Materiaalien ja palvelujen suuri muutos 2020 vuodesta 2021 vuoteen johtuu voimakkaasta kaasun markkinahinnan kohoamisesta. Myös volyymit ovat kasvaneet 2020 vuodesta 2021 vuoteen.

2.4. Henkilöstö

1 000 €

Henkilöstökulut	2021	2020
Palkat ja palkkiot	-30 612	-27 295
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-4 514	-3 898
Eläkekulut - etuuspohjaiset järjestelyt	143	-74
Lakisääteiset henkilösivukulut	-4 355	-3 122
Yhteensä	-39 338	-34 388

1 000 €

Toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot	2021	2020
Toimitusjohtaja	-577	-570
Hallituksen jäsenet	-257	-200
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet yhteensä	-834	-770

Henkilöstö keskimäärin

	2021	2020
Suomi	219	214
Ruotsi	99	89
Norja	65	61
Saksa	3	1
Henkilöstön määrä keskimäärin	386	365

Henkilöstö kauden lopussa

	2021	2020
Suomi	212	216
Ruotsi	94	99
Norja	46	66
Saksa	4	3
Henkilöstön määrä kauden lopussa	356	384

2.5. Poistot ja arvonalentumiset

Laadintaperiaatteet

Poistot ja arvonalentumiset

Hyödykkeistä tehdään tasapoistoja arvioidun taloudellisen vaikutusajan perusteella. Omistetuista maa- ja vesialueista ei tehdä poistoja. Käyttöoikeusomaisuuserien poistot sisältyvät tuloslaskelman käyttöomaisuuden poistoihin. Vuokrasopimukset on esitetty liitetiedossa 3.2 Aineelliset hyödykkeet.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat:

- Ohjelmistot 3–5 vuotta
- Asiakassuhteet 10–25 vuotta
- Kaasun jakeluun liittyvät putkistot 40–65 vuotta

- Terminaaleihin liittyvät putkistot 25 vuotta
- Terminaaleihin liittyvät rakennukset ja rakennelmat 40–52 vuotta
- Terminaaleihin liittyvät säiliöt 40 vuotta
- Muut rakennukset ja rakennelmat 30–40 vuotta
- Tankkausasemat 15–25 vuotta
- Tuotantolaitosten koneet ja kalusto 25 vuotta
- Muut koneet ja kalusto 3–25 vuotta

1 000 €

Poistot ja arvonalentumiset	2021	2020
Poistot maa-alueista*	-2 972	-2 660
Poistot rakennuksista ja rakennelmista	-23 635	-19 876
Poistot koneista ja laitteista	-32 623	-26 267
Poistot muista aineellisista hyödykkeistä	-760	-868
Poistot aineellisista hyödykkeistä	-59 990	-49 671
Poistot aineettomista hyödykkeistä	-7 350	-6 713
Arvonalentumiset**	-1 451	0
Yhteensä	-68 792	-56 384

* IFRS 16 -standardin mukaiset käyttöoikeusomaisuushyödykkeet.

** Arvonalentuminen liittyy Gasum LNG Oy maa-alueeseen Porvoossa.

2.6. Liiketoiminnan muut kulut

Gasum kirjaa johdannaissopimusten realisoituneet ja realisoitumattomat tappiot johtuen johdannaissopimusten käyvien arvojen muutoksista liiketoiminnan muihin kuluihin.

1 000 €

Liiketoiminnan muut kulut	2021	2020
Vuokrat	-1 264	-1 300
Kunnossapitokulut	-16 915	-13 692
Palveluostot	-19 832	-16 427
Johdannaissopimusten realisoituneet tappiot	-252 418	-40 516
Johdannaissopimusten realisoitumattomat tappiot	-374 984	-51 323
Henkilöstöön liittyvät muut kuin palkkakulut	-2 129	-2 317
Kiinteät käyttökustannukset	-2 183	-2 161
Hallintokulut	-8 856	-2 916
Markkinointi- ja edustuskulut	-2 551	-1 869
Vakuutukset	-1 156	-924
Korvaus maakaasun päiväkohtaisesta minimiottovelvoitteesta	-15 685	0
Muut	-8 951	-529
Yhteensä	-706 925	-133 973

Korkea kaasun hinta sekä suuremmat suojauspositiot johtivat suojausjohdannaisten kasvaneeseen markkina-arvoon, minkä johdosta tilikaudella kirjatut johdannaissopimusten realisoituneet ja realisoitumattomat tappiot kasvoivat viime vuodesta. Lisätietoja johdannaisista on esitetty liitetiedoissa 4.2 ja 4.3. Varaus 15,7 miljoonaa euroa maakaasun päiväkohtainen minimiottovelvoitteesta perustuu johdon arvioon. Lisätietoja liitetiedossa 5.5. Erä. Muut sisältää vuonna 2021 Norjan korkeimman oikeuden päätöksen liittyen energiakulutuserojen erimielisyyteen. Tästä on 2021 kirjattu kuluja 7,4 miljoonaa euroa. Asiasta on lisätietoa liitteessä 5.5.

2.7. Tilintarkastajan palkkiot

1 000 €

Tilintarkastajan palkkiot	2021	2020
Lakisääteinen tilintarkastus	-772	-420
Tilintarkastajien lausunnot	-55	-59
Veropalvelut	-163	-113
Muut palvelut	-220	-63
Yhteensä	-1 210	-655

2.8. Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 €

Rahoitustuotot	2021	2020
Valuuttakurssivoitot	26 310	20 062
Korkojohdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat tulokset	506	6 387
Muut rahoitustuotot	120	433
Yhteensä	26 936	26 883

1 000 €

Rahoituskulut	2021	2020
Rahoituslainojen korkokulut	-6 699	-2 568
Valuuttakurssitappiot	-24 684	-13 746
Korot vuokrasopimusveloista	-11 114	-11 300
Korkojohdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat tulokset	-590	-12 033
Muut rahoituskulut	-1 135	-1 869
Yhteensä	-44 222	-41 515
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-17 286	-14 633

Muut rahoituskulut koostuvat pääasiassa jaksotetuista vakuusmaksuista sekä välityspalkkioista.

2.9. Tuloverot

Laadintaperiaatteet

Tuloverot ja laskennalliset verot

Verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi niiden liittyessä suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan

verotettavasta tulosta voimassa olevan verokannan mukaan. Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Väliaikaisia eroja syntyy muun muassa poistoeroista, varauksista, etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä sekä vahvistetuista tappioista.

1 000 €

Verot	2021	2020
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	-3 068	-3 244
Edellisten tilikausien verot	7	48
Laskennallisten verojen muutos	4 220	3 178
Yhteensä	1 160	-18

Konsernin tuloslaskelmaan kirjattujen tuloverojen erot suomalaisen yhteisöverokannan mukaan laskettuun tuloveroon on esitetty seuraavassa taulukossa.

1 000 €

Verot	2021	2020
Tulos ennen veroja	-255 804	-8 950
Suomen yhteisöverokannan mukainen tulovero	51 161	1 790
Ulkomaisten tytäryritysten eriävien verokantojen vaikutus	242	213
Verovapaat tuotot	465	13
Vähennyskelvottomat kulut	-1 765	-969
Aiemmin kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset	0	1 080
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	-50 055	-474
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	487	39
Verot edellisiltä tilikausilta	359	-467
Pysyvät erot	-3	0
Kurssierot*	1 488	-459
Muut erät	-1 219	-784
Yhteensä	1 160	-18

* Kurssierot sisältävät toiminnallisen valuutan aiheuttamat erot veropohjassa ja kurssierot verotettavan tulon laskelmissa.

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvien verojen vaikutukset on esitetty alla:

1 000€ Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	2021			2020		
	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
Etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät	-2 446	489	-1 957	328	-66	262
Rahavirran suojaukset	423	-85	338	-8 523	1 526	-6 997
Muut laajan tuloksen erät	-2 023	404	-1 619	-8 195	1 460	-6 735

3 Sidottu pääoma

3.1. Aineettomat hyödykkeet

Laadintaperiaatteet

Aineettomat oikeudet sisältävät pääasiassa lisenssejä sekä asiakassuhteille kohdistettua arvoa liiketoimintojen yhdistämisestä. Aineeton hyödyke merkitään taseeseen hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on luotettavasti määriteltävissä ja on todennäköistä, että hyödykkeestä odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi. Hyödykkeet poistetaan arvioidun taloudellisen vaikutusajan aikana. Omaisuuserän jäännösarvo, taloudellinen vaikutusaika ja poistomenetelmä tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Maanomistajille suoritettavat haittakorvaukset käsitellään tilinpäätöksessä aineettomina hyödykkeinä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Niistä ei tehdä poistoja ja ne ovat arvonalentumistestauksen kohteena vuosittain.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat:

- Ohjelmistot 3–5 vuotta
- Asiakassuhteet 10–25 vuotta

Arvonalentumiset

Sellaiset aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoitettu taloudellinen pitoaika, testataan arvonalentumista varten vain silloin, kun havaitaan indikaatioita siitä, että omaisuuserän arvo on alentunut. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä.

AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN TÄSMÄYTYSTAUUKKO

1 000 € 2021	Liikearvo	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	122 724	113 496	12 719	248 940
Lisäykset	1553	31	5 405	6 989
Yrityshankinnat	0	0	0	0
Vähennykset	-16 182	0	-75	-16 257
Siirrot ryhmien välillä	0	0	2 480	2 480
Oikaisut	0	226	-5 567	-5 341
Kurssierot	-679	-274	0	-953
Hankintameno 31.12.	107 416	113 479	14 963	235 857
Kertyneet poistot 1.1.	0	31 261	4 273	35 534
Tilikauden poistot	0	4 975	2 374	7 349
Vähennykset	0	0	-39	-39
Kurssierot	0	226	0	226
Kertyneet poistot 31.12.	0	36 461	6 608	43 069
Kirjanpitoarvo 1.1.2021	122 724	82 236	8 447	213 407
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	107 416	77 018	8 354	192 788

1 000 € 2020	Liikearvo	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	117 712	113 680	6 047	237 439
Lisäykset	0	0	1 921	1 921
Yrityshankinnat	1 683	1	0	1 684
Vähennykset	0	-8	-98	-107
Siirrot ryhmien välillä	0	0	5 880	5 880
Oikaisut	0	-205	-1 030	-1 234
Kurssierot	3 329	29	0	3 358
Hankintameno 31.12.	122 724	113 496	12 719	248 940
Kertyneet poistot 1.1.	0	26 175	2 752	28 928
Tilikauden poistot	0	5 094	1 619	6 713
Vähennykset	0	-8	-98	-107
Kurssierot	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	0	31 261	4 273	35 534
Kirjanpitoarvo 1.1.2020	117 712	87 505	3 295	208 510
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	122 724	82 236	8 447	213 412

LIKEARVO

Laadintaperiaatteet

Liiketoimintojen yhdistämiset käsitellään hankintamenetelmän mukaan. Liikearvoksi kirjataan määrä, jolla hankintameno ylittää konsernin osuuden hankitun tytäryhtiön yksilöitävissä olevien nettovarojen käyvästä arvosta hankintahetkellä. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla. Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisten varalta sekä aina

kun on viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta. Arvonalentumisten testaamista varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Mahdollinen negatiivinen liikearvo tuloutetaan välittömästi. Liikearvosta mahdollisesti kirjattuja arvonalentumisia ei palauteta.

LIKEARVON KOHDISTAMINEN

Liiketoimintojen hankintoihin liittyvät liikearvot on kohdistettu Gasum-konsernissa rahavirtaa tuottaville yksiköille (CGU), joiden odotetaan hyötyvän liikearvoa aiheuttaneesta liiketoimintojen yhdistämisestä.

Gasumin rahavirtaa tuottavat yksiköt olivat 1.3.2021 asti LNG-, Energiamarkkinapalvelut ja Biokaasuliiketoiminta. Gasum uudisti tapaa seurata liiketoimintojaan 1.3.2021 alkaen ja ryhmitteli konsernin toiminnot kolmeen liiketoimintayksikköön ja kahteen liiketoimintaa tukevaan yksikköön. Gasum on määritellyt rahavirtaa tuottaviksi yksiköiksi (CGU:ksi) Teollisuus, Meriliikenne ja Liikenne -liiketoimintayksiköt sekä maakaasun eriytetyn myyntiliiketoiminnan, joka on osa Portfolio Management ja Trading -yksikköä. Maakaasun myyntiliiketoiminnalle ei kohdisteta liikearvoa. Portfolio Management ja Trading -yksikön aineeton ja aineellinen omaisuus on kohdistettu Teollisuus- ja Meriliikenne-liiketoimintayksiköille arvonalentumistestausta varten. Organisaatiomuutoksen myötä LNG- ja Energiamarkkinapalvelut -liiketoiminnoille kohdistetut liikearvot ovat kohdistettu uudelle Teollisuus- ja Meriliikenne -liiketoimintayksiköille niiden käypien arvojen suhteessa. Biokaasun liikearvo on puolestaan kohdistettu Liikenne-liiketoimintayksikölle, koska se palvelee ensisijaisesti Liikenne-liiketoiminnan asiakkaita.

16.11.2021 Gasum myi Norjassa sijaitsevan LNG-nesteytyslaitoksen North Sea Midstream Partners -yhtiölle (NSMP). Kauppa tehtiin osakekauppana, jossa Gasum Oy myi kokonaan omistamansa tytäryhtiön Risavika Production AS:n osakekannan NSMP Norge AS:lle. Gasum kohdisti osan liikearvosta myynnin yhteydessä luovutetulle yhtiölle ja IAS 36 periaatteen mukaisesti. Myyty yhtiö palveli Teollisuus- ja Meriliikenne-liiketoimintoja.

1 000 €

Liikearvo	2021	2020
CGU: Teollisuus-liiketoiminta	67 083	0
CGU: Meriliikenne-liiketoiminta	39 469	0
CGU: Liikenne-liiketoiminta	864	0
Yhteensä	107 416	0

1 000 €

Liikearvo	2021	2020
CGU: LNG-liiketoiminta	0	119 491
CGU: Energiamarkkinapalvelut-liiketoiminta	0	2 479
CGU: Biokaasu-liiketoiminta	0	754
Yhteensä	0	122 724

LIIKEARVON TÄSMÄYTYSLASKELMA

1 000 €

Liikearvon täsmäytyslaskelma	2021	2020
Tasearvo kauden alussa	122 724	117 712
Lisäykset	1 553	1 683
Vähennykset	-16 182	0
Kurssierot	-679	3 329
Tasearvo kauden lopussa	107 416	122 724

ARVONALENTUMISTESTAUS

Liikearvoa arvioidaan mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi aina kun on viitteitä siitä, että arvo saattaa olla alentunut, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat johdon arvioihin tulevaisuuden rahavirroista, rahavirtaa kerryttävien yksiköiden (CGU) tasolla, ja niistä laadittuihin kassavirtaennusteisiin. Kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu arvonalentumistestauksessa käyttöarvolaskelmiin (omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa). Laskelman ennustejakso on viisi vuotta ja viimeisen vuoden perusteella on määritetty terminaaliarvo. Ennustejakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu käyttäen 1 %:n pitkän aikavälin kasvuvauhtia, jonka konsernissa arvioidaan olevan soveltuva kasvavaan energia-alan liiketoimintaan Pohjoismaissa. Ennustetut liiketoimintavolyymit perustuvat nykyiseen rakenteeseen, jo aloitetut investoinnit mukaan lukien.

Tulevaisuuden kassavirrat on diskontattu käyttäen pääoman keskimääräistä kustannusta (Weighted Average Cost of Capital), joka heijastaa markkinoiden käsitystä rahan aika-arvosta sekä toimialaan liittyvistä riskeistä. Diskonttauskoron

määrittämisessä käytetyt parametrit (riskitön korko, riskikerroin, riskipremio ja pääomarakenne) perustuvat vastaavaa tai kilpailevaa liiketoimintaa harjoittavien energia-alan yritysten vastaaviin tekijöihin sekä vuoden 2021 lopussa vallinneisiin markkinaolosuhteisiin. Laskelmissa käytetty diskonttauskorko ennen veroja on 6,73 % kassavirtaa tuottaville yksiköille (2020: 5,76 % LNG ja Energiamarkkinapalvelut).

Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. Liikearvosta kirjattuja arvonalentumistappioita ei peruuteta. Tilikausien 2021 ja 2020 aikana liikearvoon ei ole kohdistunut arvonalennuksia. Testausmallin mukaiset kerrytettävissä olevat rahamäärät ylittivät useilla kymmenillä prosenteilla tai enemmän rahavirtaa tuottavien yksiköiden omaisuuserien kirjanpitoarvot.

HERKKYYSANALYYSI

Arvonalentumistestauksen yhteydessä suoritettiin herkkyyssanalyysejä keskeisimpien oletusten, diskonttauskoron, käyttökatteen kehityksen sekä jäännösarvon kasvutekijän osalta. Laskelmissa käytetyt keskeiset muuttujat ovat diskonttauskoron muutos, käyttökatteen arvioitua heikompi kehitys ja alempi ennustejakson jälkeinen volyymin kasvu. Herkkyyssanalyyseiden perusteella todennäköisyys liikearvon arvonalentumistappioille on hyvin pieni. Minkään keskeisen muuttujan ennakoitavissa oleva muutos erikseen tarkasteltuna ei johtaisi tilanteeseen, jossa kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaisi kirjanpitoarvon ja johtaisi arvonalentumisen kirjaamiseen.

3.2. Aineelliset hyödykkeet

Laadintaperiaatteet

Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet koostuvat pääasiassa LNG-jakeluterminaalista ja nesteytyslaitoksesta, biokaasun tuotantolaitoksista, kaasun jakeluun liittyvistä putkistoista sekä muista koneista ja kalustosta. Aineellinen käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintameno kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettynä.

Hankintamenoon sisällytetään aineellisen käyttöomaisuuserän hankinnasta, rakentamisesta ja valmistamisesta välittömästi aiheutuneet menot sekä niistä johtuvat aktivoidut vieraan pääoman kustannukset. Lisäksi aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen hankintameno sisältää arvioidut menot hyödykkeen purkamisesta, siirtämisestä ja alkuperäiseen tilaan palauttamisesta. Itse valmistetun omaisuuserän hankintameno sisältää materiaalienot, henkilöstökustannusten välittömät menot sekä muut välittömät menot, jotka johtuvat käyttöomaisuuserän saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Mikäli käyttöomaisuushyödyke koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset vaikutusajat ovat eripituiset, kukin osa käsitellään erillisenä hyödykkeenä. Tällöin osan uusimiseen liittyvät menot aktivoidaan ja uusimisen yhteydessä mahdollinen jäljellä oleva kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta.

Myöhemmin syntyvät menot, jotka johtuvat hyödykkeeseen tehtävistä lisäyksistä, sen osan korvaamisesta uudella tai hyödykkeen ylläpidosta, sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Huoltomenot eli korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan tulosaikutteisesti, kun ne toteutuvat. Saadut avustukset kirjataan hankintameno vähennykseksi sitten kun niiden ehtojen täyttäminen ja niiden saaminen on kohtuullisen varmaa. Käyttöomaisuuteen aktivoidut lainakustannukset eivät ole arvoltaan olennaisia.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan perusteella. Omistetuista maa- ja vesialueista ei tehdä poistoja.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

- Kaasun jakeluun liittyvät putkistot 40–65 vuotta*
- Terminaalieihin liittyvät putkistot 25 vuotta
- Terminaalieihin liittyvät rakennukset ja rakennelmat 40–52 vuotta
- Terminaalieihin liittyvät säiliöt 40 vuotta
- Muut rakennukset ja rakennelmat 30–40 vuotta
- Tankkausasemat 15–25 vuotta
- Tuotantolaitosten koneet ja kalusto 25 vuotta
- Muut koneet ja kalusto 3–25 vuotta

*Ei sovellu aineellisena käyttöomaisuushyödykkeenä käsiteltävään minimikaasun arvoon, josta kirjataan poisto ainoastaan silloin kun sen arvioitu jäännösarvo on matalampi kuin hankintameno tai raportointihetken tasearvo. Minimikaasu tarkoittaa sellaista kaasun minimimäärää siirtoverkossa, joka on välttämätön kaasunsiirron häiriöttömälle toiminnalle.

Omaisuuserän jäännösarvo, taloudellinen vaikutusaika ja poistomenetelmä tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Poistojen kirjaaminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi.

Arvonalentumiset

Sellaiset aineelliset hyödykkeet, joilla on rajoitettu taloudellinen pitoaika, testataan arvonalentumista varten vain silloin, kun havaitaan indikaatioita siitä, että omaisuuserän arvo on alentunut. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä.

AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN TÄSMÄTYSTAUUKKO

1 000€ 2021	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	62 828	505 573	428 040	35 631	79 156	1 111 228
Lisäykset	3 234	10 765	56 504	139	35 624	106 266
Vähennykset	- 36 024	-74 939	-80 518	-6 215	-10 458	-208 154
Siirrot ryhmien välillä	0	16 345	1 819	31	-20 682	-2 487
Oikaisut	0	4 163	1 513	17	71	5 764
Kurssierot	2 627	3	-7	0	0	2 623
Hankintameno 31.12.	32 665	461 910	407 350	29 604	83 711	1 015 240
Kertyneet poistot 1.1.	5 335	134 775	106 173	7 703	7 720	261 707
Tilikauden poistot	2 972	23 635	32 623	760	0	59 990
Arvonlentumiset	1 451	0	0	0	0	1 451
Vähennysten kertyneet poistot	0	-8 241	-52	2	0	-8 291
Siirrot ryhmien välillä	0	366	-232	0	0	134
Oikaisut	0	7 236	1 076	0	0	8 312
Kertyneet poistot 31.12.	9 758	157 772	139 588	8 465	7 720	323 303
Kirjanpitoarvo 1.1.2021	57 493	370 798	321 866	27 928	71 436	849 521
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	22 908	304 137	267 762	21 139	75 991	691 937

1 000€ 2020	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	53 267	371 746	376 177	36 196	70 903	908 289
Lisäykset	5 475	4 937	4 545	133	48 422	63 513
Yrityshankinnat	5 747	108 401	28 914	0	3 512	146 573
Vähennykset	-1 884	-12 792	-1 161	0	0	-15 838
Siirrot ryhmien välillä	-27	31 425	19 573	-698	-43 681	6 591
Oikaisut	38	0	-8	0	0	30
Kurssierot	212	1 857	0	0	0	2 069
Hankintameno 31.12.	62 828	505 573	428 040	35 631	79 156	1 111 228
Kertyneet poistot 1.1.	2 463	115 329	78 944	6 840	7 720	211 295
Tilikauden poistot	2 660	19 867	26 267	863	0	49 667
Vähennysten kertyneet poistot	0	-18	-1 079	0	0	-1 097
Siirrot ryhmien välillä	0	-399	2 041	0	0	1 642
Oikaisut	212	0	0	0	0	212
Kurssierot	0	-13	0	0	0	-13
Kertyneet poistot 31.12.	5 335	134 775	106 173	7 703	7 720	261 707
Kirjanpitoarvo 1.1.2020	50 805	256 417	297 233	29 356	63 183	696 994
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	57 493	370 798	321 866	27 928	71 436	849 521

Arvonlentuinen 1 451 vuonna 2021 liittyy Gasum LNG Oy maa-alueeseen Porvoossa. Aineellisiin hyödykkeisiin sisältyy IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin mukaiset käyttöoikeusomaisuuserät.

Laadintaperiaatteet

Vuokrasopimukset, joissa konserni vuokralle ottajana

IFRS 16 -standardin mukaisesti konserni kirjaa lähes kaikista vuokrasopimuksiksi luokiteltavista sopimuksista taseeseen omaisuuden käyttöoikeuteen perustuvan saamisen ja vuokranmaksuvelvollisuuteen perustuvan vastaavan velan arvostamalla tulevat vuokramaksut nykyarvoon. Vuokranmaksuvelka on diskontattu käyttäen konsernin lisäluoton korkoa. Vuokrasopimuksiksi luokitellaan sopimukset, jotka antavat konsernille oikeuden vuokrataun yksilöityyn omaisuuserään tietyllä ajanjaksolla vastiketta vastaan. Palvelusopimuksia ei luokitella vuokrasopimuksiksi. Käyttöoikeusomaisuushyödykkeistä kirjataan tasapoistoja jäljellä olevalle sopimuskaudelle, joka siirtää osan liiketoiminnan muihin kuluihin kirjatuista vuokrakuluista poistoihin ja koron osuuden rahoituskuluihin. Konsernin vuokrasopimukset ovat sekä määräaikaista että toistaiseksi voimassa olevia. Vuokrasopimusten taseeseen kirjaamisessa johto käyttää harkintaa, kun arvioidaan vuokrasopimuksen todellista voimassa oloaika sekä diskonttokorkoa. Kun arvioidaan vuokrasopimuksen todellista voimassaoloaika, johto

ottaa huomioon mahdolliset sopimussakot koskien sopimuksen päättämistä, taloudelliset kannustimet sekä jatko-optiot pidentää vuokra-aikaa. Uuden vuokrasopimuksen sopimuskauden pituutta arvioitaessa sopimusten jatko-optioita ei oteta huomioon ennen kuin jatko-optioiden käyttö on todennäköistä.

Konserni soveltaa standardin sisältämiä helpotuksia koskien lyhytaikaisia alle 12 kuukauden sopimuksia ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä kuten IT-laitteita, jotka kirjataan tulosvaikutteisesti muihin liiketoiminnan kuluihin. Taseeseen merkityt vuokrasopimukset koostuvat LNG-kuljetukseen käytetyistä laivoista ja traileista, maa-alueista, toimitiloista, ajoneuvojen vuokrasopimuksista sekä muista vuokrattavana olevista koneista ja laitteista.

Laivat vuokrataan tyypillisesti 20–25 vuodeksi. Muiden käyttöoikeusomaisuuserien vuokra-ajat ovat tyypillisesti seuraavat: toimistolaitteet 3–5 vuotta, toimitilat 3–5 vuotta, ajoneuvot 3–15 vuotta, maa-alueet 10–20 vuotta.

Konserni ei toimi IFRS 16 -standardin tarkoittamalla tavalla vuokranantajana.

IFRS 16 -STANDARDIN MUKAISET KÄYTTÖOIKEUSOMAISUUSHYÖDYKKEET

1 000€ 2021	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2021	51 323	3 626	131 032	4	185 984
Lisäykset	1 754	148	50 217	16	52 135
Vähennykset	-36 024	-55	-1 269	0	-37 348
Poistot	-2 971	-1 502	-16 113	-12	-20 599
Kurssierot	2 627	3	-7	0	2 622
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	16 708	2 219	163 859	9	182 795

1 000€ 2020	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2020	48 793	2 582	124 937	15	176 327
Lisäykset	8 492	2 351	16 740	0	27 583
Vähennykset	-3 303	0	-16	0	-3 319
Poistot	-2 660	-1 307	-10 629	-11	-14 606
Kurssierot	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	51 323	3 626	131 032	4	185 985

VUOKRASOPIMUSVELKA

1 000 €	2021	2020
Vuokrasopimusvelka pitkäaikainen	169 972	192 090
Vuokrasopimusvelka lyhytaikainen	36 919	13 289
Yhteensä	206 891	205 379

VUOKRASOPIMUKSISTA AIHEUTUVA RAHAVIRTA

1 000 €	2021	2020
Vuokrasopimusvelkojen korkokulut	11 114	11 300
Vuokrasopimusvelkojen lyhennykset	10 468	12 316
Tuloslaskelmaan jäävät vuokrat	1 326	1 367
Yhteensä	22 908	24 984

3.3. Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista

Laadintaperiaatteet

Yhteis- ja osakkuusyhtyritykset

Osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tilinpäätöstiedot on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa yritysosuudet kirjataan alun perin hankintamenon määräisenä ja sitä lisätään tai vähennetään kirjaamalla konsernin osuus hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista ja muista laajan tuloksen eristä. Yhteis- ja

osakkuusyhtyritysten noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia periaatteita. Jos konsernin osuus yhteis- tai osakkuusyhtyrityksen tappioista on yhtä suuri tai suurempi kuin sen osuus yhteis- tai osakkuusyhtyrityksestä, konserni ei kirjaa lisää tappiota, ellei sillä ole oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta eikä se suorittanut maksuja yhteisyrityksen puolesta.

Yhteis- ja osakkuusyhtyritykset
31.12.2021

	Rekisteröintimaa	Omistusosuus %	Arvostusmenetelmä	
Manga LNG Oy	Suomi	25	Pääomaosuusmenetelmä	Yhteisyritys
Vadsbo Biogas AB	Ruotsi	50	Pääomaosuusmenetelmä	Yhteisyritys

Osuudet yhteisyrityksissä

	2021	2020
Kirjanpitoarvo 1.1.	11 266	11 652
Osuus kauden tuloksesta	-244	964
Vähennykset	0	-1 363
Kurssierot	-1	14
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 022	11 266

Yhteisyritysten tasearvon täsmäytys

	2021	2020
	Manga Group Oy*	Vadsbo Biogas AB
Yhteisyritysten nettovarot	42 016	1 035
Konsernin omistusosuus nettovaroista	10 504	517
Yhteisyritysten tasearvo	10 504	517

YHTEISYRITYSTEN TALOUDELLINEN YHTEENVETO

1 000 € Yhteisyritysten taloudellinen yhteenveto	Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Liikevaihto	Tulos	Omistus- osuus
	Varat	Velat	Varat	Velat			
2021							
Manga LNG Oy*	80 967	40 574	28 206	26 582	74 902	2 936	25 %
Vadsbo Biogas AB	2 098	1 732	1 214	544	1 413	436	50 %
Yhteensä	83 064	42 305	29 420	27 126	76 315	3 372	

1 000 € Yhteisyritysten taloudellinen yhteenveto	Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Liikevaihto	Tulos	Omistus- osuus
	Varat	Velat	Varat	Velat			
2020							
Manga LNG Oy*	83 518	50 669	21 087	21 705	46 041	2 095	25 %
Hirtshals LNG A/S**					0	-46	
Vadsbo Biogas AB	2 512	1 083	1 140	643	1 338	296	50 %
Yhteensä	86 029	51 752	22 227	22 348	47 379	2 345	

* Manga LNG Oy yhdessä tytäryhtiönsä kanssa muodostavat konsernin. Esitetyt luvut ovat konsernin lukuja.

** Gasum myi osuutensa yhtiössä toukokuussa 2020. Taulukossa on esitetty yhtiön liikevaihto ja tulos myyntihetkeen asti.

3.4. Myyntisaamiset ja muut saamiset

Laadintaperiaatteet

Myyntisaamiset ja muut saamiset

Myyntisaamiset ovat saamisia, jotka johtuvat asiakkaille tavanomaisessa liiketoiminnassa myydyistä tuotteista tai tuotetuista palveluista. Myyntisaamiset on kirjattu kirjanpitoon alkuperäisen myynnin määräisenä. Gasum käyttää yksinkertaistettua tapaa arvostaa odotettavissa olevia luottotappiota. Sen mukaan luottotappiot arvostetaan määrään, joka vastaa myyntisaatavien koko elinkaaren odotettavissa olevia luottotappioita

Myyntisaamisten ja muiden saamisten kirjanpitoarvot vastaavat niiden käypiä arvoja. Saamisiin liittyvä luottoriski on enimmäislään niiden kirjanpitoarvo. Myyntisaamisten toteutuneet luottotappiot ovat olleet Gasumilla immateriaalisia.

Gasum Oy on sopinut myyntisaatavien myyntijärjestelyistä kahden pohjoismaalaisten pankin kanssa. Tämä kustannustehokas järjestely mahdollistaa Gasumille käyttöpääoman kierron tehostamisen. Tässä järjestelyssä Gasum myy valittujen maa-kaasuasiakkuuksien viimeisimmistä myyntitransaktioista syntyneet myyntisaatavat pankille ja vastaanottaa käteistä välittömästi. Pankki kantaa myytyihin saataviin liittyvän luottoriskin, ja ei ole oikeutettu palauttamaan jo myytyjä saatavia Gasumille paitsi sellaisessa tilanteessa, jossa Gasum ei olisi täyttänyt suoritevelvoitettaan asiakkaita kohtaan, toisin sanoen joissa asiakas ei olisi vastaanottanut luvattuja tuotteita tai palveluita sovitulla tavalla.

1 000 €

Myyntisaamiset ja muut saamiset	2021	2020
Myyntisaamiset	421 380	117 539
Siirtosaamiset	12 957	11 724
Energiaverosaamiset	93	7 144
Muut saamiset	182 387	29 698
Yhteensä	616 817	166 105

Muut saamiset sisältävät muun muassa yhtiön johdannaistoimintaan liittyviä vakuussaamisia. Myyntisaamisten ikäjakauma arvonalentumisten jälkeen:

1 000 €

Myyntisaamisten ikäjakauma arvonalentumisten jälkeen:	2021	2020
Erääntymättömät	362 097	102 281
Erääntyneet		
Alle 3 kuukautta sitten erääntyneet	59 111	14 884
Yli 3 kuukautta sitten erääntyneet	171	374
Yhteensä	421 380	117 539

3.5. Vaihto-omaisuus

Laadintaperiaatteet

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenuon tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Nettorealisointiarvo tarkoittaa tavanomaisessa liiketoiminnassa toteutuvaa arviotua myyntihintaa, josta on vähennetty muuttuvat myyntikulut.

Hankintamenu määritetään hyödykekohtaisesti keskiarvo- tai FI-FO-menetelmällä (first in, first out) ja se sisältää kaikki ne menot, jotka ovat aiheutuneet vaihto-omaisuuden saattamisesta tarkasteluhetken sijaintipaikkaan ja tilaan.

1 000 €

Vaihto-omaisuus	2021	2020
Tuotevarastot	68 451	26 373
Muu vaihto-omaisuus	715	1 183
Ennakkomaksut	178 285	28 304
Yhteensä	247 451	55 859

Gasum on solminut pitkäaikaisen kaasun hankintasopimuksen, jossa toimitettavan maakaasun sopimusvolyymien lisäksi on määritelty vuosittainen toimitettavan maakaasun vähimmäisvolyymi. Mikäli yhtiö ei käytä koko sopimuksessa määriteltyä vuosittaista vähimmäisvolyymia, yhtiöllä on velvoite maksaa sopimuksen mukainen ennakkomaksu, joka oikeuttaa yhtiön saamaan vuositoimitusmäärästä jääneen kaasun myöhempinä vuosina. Vaihto-omaisuuden ennakkomaksuihin on sisällytetty kaasun hankintasopimuksen ehtojen perusteella Take-or-Pay minimivuosivolyymien 178,3 miljoonaa euroa (2020: 28,3 milj. euroa), joka arvioidaan käytettävän lähivuosina. Kaasun ottamiselle ei ole määritelty aikarajaa. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä kirjattiin varastoon lisää kaasuun liittyviä ennakkomaksuja 158,0 miljoonaa euroa vuoteen 2020 verrattuna. Tästä on kirjattu taseen vastattavaa puolelle ostovelkoihin 53,3 miljoonaa euroa ja siirtovelkoihin 104,7 miljoonaa euroa.

3.6. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

1 000 €

Lyhytaikaiset velat ulkopuolisille	2021	2020
Ostovelat	367 897	82 389
Sopimuksiin perustuvat velat	16 162	668
Osallistumismaksujen tuloutusvelka	125	171
Muut velat	77 575	30 649
Siirtovelat	186 089	29 270
Pankkilimiitti	0	60 469
Vuokrasopimusvelat	36 919	13 289
Yhteensä	684 766	216 905

Osallistumismaksujen tuloutusvelka liittyy maksuihin, joita asiakkaat maksavat verkkoon liityttyessä, ja jotka tuloutetaan asiakassuhteen keskimääräisenä kestoaikana. Ostovelat sisältävät Take-or-Pay-sopimusten velkoja 53,3 miljoonaa euroa. Muihin velkoihin sisältyy arvonnisäverovelka 70 miljoonaa euroa. Siirtovelkoihin sisältyy Take-or-Pay -sopimusten velkoja 104,7 miljoonaa euroa) sekä enakkoon saatuja investointitukia liittyen Biokaasuliiketoimintayksikön investointeihin Ruotsissa. Sopimuksiin perustuvat velat sisältävät ennakkomaksuja, jotka koskevat tulevaisuudessa tapahtuvia tavaroiden luovuttamisia.

3.7. Myytävänä olevat omaisuuserät

Laadintaperiaatteet

Konserni on luokitellut myytävänä oleviksi omaisuuseriksi sellaiset omaisuuserät, joiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiallisesti omaisuuden myynnistä, jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevat omaisuuserät on arvostettu kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan käypään arvoon vähennettynä myynnistä

aiheutuvilla menoilla. Myytävänä oleviksi luokiteltuihin omaisuuseriin ei liity velkoja.

Yhtiön omistama maa-alue Porvoossa oli luokiteltu myytäväksi olevaksi omaisuuseräksi vuonna 2020, mutta kyseinen omaisuuserä ei täytä enää myynnissä olevan omaisuuden kriteereitä.

1 000 €

Myytävänä olevat omaisuuserät	2021	2020
Myytävänä olevat omaisuuserät	0	1 561
Yhteensä	0	1 561

3.8. Rahavarat

Laadintaperiaatteet

Rahavarat

Konsernin rahavarat sisältävät käteisvarat ja rahat pankkitileillä. Käytössä olevan pankkilimiitin määrä esitetään taseen muissa lyhytaikaisissa veloissa.

1 000 €

Rahavarat	2021	2020
Rahat ja pankkisaamiset*	387 364	7 967
Yhteensä	387 364	7 967

* Rahavarojen osalta on tehty uudelleen ryhmittely liittyen johdannaisinstrumenttien negatiivisten nettopositioihin osalta vaadittuihin talletuksiin raportointihetkellä.

3.9 Laskennalliset verot

Laadintaperiaatteet

Laskennalliset verot

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata liikearvon alkuperäisestä kirjaamisesta eikä tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista siltä osin, kun ero ei toteudu ennakoitavissa tulevaisuudessa. Konsernissa merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista, johdannaissovimusten arvostamisesta käypään arvoon, etuusperusteisista eläkejärjestelyistä ja käyttämättömistä verotuksellisista tappioista.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, jotka on siihen mennessä käytännössä hyväksytyt. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennallista verosaamista ei kuitenkaan kirjata, jos se johtuu omaisuuserän tai velan alkuperäi-

sestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutumisaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan tältä osin aina jokaisen raportointikauden päättymispäivänä.

Konserni vähentää laskennalliset verosaamiset ja -velat toisistaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään ja laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin joko samalta verovelvolliselta tai eri verovelvolliselta, jotka aikovat joko kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään tai realisoida saamisen ja suorittaa velat samanaikaisesti jokaisella sellaisella tulevalle kaudella, jonka aikana odotetaan suoritettavan merkittävä määrä laskennallisia verovelkoja tai hyödynnettävän merkittävä määrä laskennallisia verosaamisia.

1 000 €

Laskennalliset verot	2021	2020
Laskennalliset verosaamiset:		
Rahoitusinstrumentit	1 151	5 341
Eläkkeet ja työsuhde-etuudet	1 120	691
Vahvistetut tappiot	16 820	15 753
Varaukset	1 445	1 836
Käyttöomaisuus	719	2 351
Vuokrasopimusvelat	4 984	4 451
Muut väliaikaiset erot	197	1 075
Yhteensä	26 434	31 498
Kauden alussa	31 498	25 188
Netotettu laskennallisesta verovelasta 1.1.2021	-31 498	
Hankitut ja myydyt liiketoiminnot		476
Kirjattu tuloslaskelmaan	24 872	4 595
Kirjattu laajaan tulokseen	489	1 240
Muut muutokset	1 073	
Kurssierojen vaikutukset	0	0
Tasearvo kauden lopussa	26 434	31 498
Netotettu laskennallisesta verovelasta	24 183	31 498
Yhteensä, netto	2 251	0
Laskennalliset verovelat:		
Aineelliset hyödykkeet	10 174	33 484
Aineettomat hyödykkeet	17 442	18 827
Varaukset	225	2 464
Rahoitusinstrumentit	869	2 876
Muut väliaikaiset erot	2 523	4 856
Yhteensä	31 233	62 507
Kauden alussa	62 507	55 873
Netotettu laskennallisista verosaamisista 1.1.2021	-31 498	
Hankitut ja myydyt liiketoiminnot	0	7 065
Myydyt liiketoiminnot	-20 427	0
Kirjattu tuloslaskelmaan	20 652	-392
Kirjattu laajaan tulokseen	0	-39
Tasearvo kauden lopussa	31 233	62 507
Netotettu laskennallisesta verosaamisesta	24 183	31 498
Yhteensä, netto	7 050	31 009
Laskennalliset verosaamiset ja -velat netto	-4 799	-31 009

Käyttämättömistä verotuksellisista tappioista kirjataan laskennallisia verosaamia siihen määrään saakka, kun verohyödyn saaminen verotettavan tulon perusteella on todennäköistä. Konsernilla oli 31.12.2021 käyttämättömiä verotappioita 323 145 tuhatta euroa, joista erääntymättömiä on 69 852 tuhatta euroa ja 3 692 tuhatta euroa erääntyy vuotena 2029 ja 249 600 tuhatta euroa erääntyy vuonna 2031.

Konsernin verovelosta suuri osuus liittyy käyttöomaisuuteen. Käyttöomaisuuden poistot eroavat ajallisesti verotuksen ja kirjanpidon välillä, mistä syntyy laskennallinen verovelka. Konsernilla on olennaisia väliaikaisia eroja, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista kuten käyttämättömät verotappiot.

3.10. Varaukset

Laadintaperiaatteet

Varaukset

Konserni kirjaa varaukset ympäristön alkuperäiseen tilaan palauttamisesta, hyödykkeen käytöstä poistamisesta, uudelleenjärjestelykuluista ja lakiin perustuvista vaateista silloin, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen

tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varauksen määrä on niiden menojen nykyarvo, joita veloitteen täyttämisen odotetaan edellyttävän.

€ 1 000

Varaukset	2021	2020
Varaukset kauden alussa	19 817	10 463
Varausten lisäykset	17 687	595
Varausten vähentäminen	-6 713	0
Hankitut liiketoiminnot	0	8 706
Myytyt liiketoiminnot	-2 039	0
Käytetty varaus	-1 375	0
Diskonttausvaikutuksen purkaminen	9	32
Valuuttakurssivaikutus	-58	23
Varaukset kauden lopussa	27 329	19 817
Josta lyhytaikaisia varauksia	0	0
Josta pitkäaikaisia varauksia	27 329	19 817

Varaukset sisältävät pääasiassa terminaalien ja laitosten sopimusten mukaisia purkuveloitteita sekä varauksen maakaasun päiväkohtaisesta minimiottoveloitteesta määrältään 15,7 miljoona euroa, joka perustuu johdon arvioon.

3.11. Eläkeveloitteet

Laadintaperiaatteet

Eläkeveloitteet

Konsernilla on työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuusjärjestelyjä, joihin kuuluu sekä maksupohjaisia että etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä. Eläkejärjestelyt on hoidettu ulkopuolisissa eläke- ja henkivakuutusyhtiöissä.

Maksupohjaisella järjestelyllä tarkoitetaan eläkejärjestelyä, jonka mukaan tehdään kiinteitä maksusuorituksia erilliselle eläkevakuutusyhtiölle ja konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia veloitteita lisämaksujen suorittamiseen myöhemmin. Suoritettavat maksut kirjataan henkilöstökuluiksi, kun ne eräänntyvät maksettaviksi. Etukäteen suoritettavat maksut merkitään varoiksi taseeseen siltä osin kuin ne ovat saatavissa takaisin palautuksina tai tulevien maksujen vähennyksinä. Lakisääteiset eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna. Muut kuin maksupohjaiset eläkejärjestelyt ovat etuuspohjaisia.

Etuuspohjaisessa järjestelyssä tyypillisesti määritellään eläkeetuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään. Etuuden määrä riippuu yhdestä tai useammasta tekijästä, kuten iästä, palvelusvuosista ja palkkatasosta. Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä merkitään taseeseen velaksi veloitteen raportointikauden päättymis-

päivän nykyarvo, josta vähennetään järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot. Etuuspohjaisen veloitteen määrä perustuu riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen vuosittaisiin laskelmiin, joissa käytetään ennakoitua etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää. Veloitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeeseen samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet ja eräänntyvät suunnilleen samaan aikaan kuin vastaava eläkevelvoite.

Kokemusperusteisista tarkistuksista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman hyvitykseksi tai veloitukseksi sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Eläkevakuutusyhtiössä vakuutettu Suomen lakisäateinen työeläke käsitellään maksupohjaisena järjestelyinä konsernitalinpäätöksessä. Gasumin lisäeläkejärjestely käsitellään etuuspohjaisena eläkejärjestelyinä.

1 000 €

Eläkevelvoitteet	2021	2020
Taseeseen merkityt velat		
Eläkevelvoitteet	5 600	3 457
Velka taseessa	5 600	3 457

1 000 €

Liiketulokseen sisältyvä kulu tuloslaskelmassa*	2021	2020
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	-143	74
Yhteensä	-143	74

* Tuloslaskelmaan merkitty kulu, joka sisältyy liiketulokseen, koostuu kauden työsuoritukseen perustuvista menoista, nettokoroista, aiempaan työsuoritukseen perustuvista menoista sekä velvoitteiden täyttämisestä.

ETUUSPOHJAISET ELÄKKEET

Gasumilla on etuuspohjaiseksi luokiteltava lisäeläkejärjestely Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiössä. Järjestelyssä eläkkeen tavoitetaso on määritelty prosentuaalisesti, eikä maksettava etuus ole sidottu Gasumin järjestelyyn suorittamien maksujen määrään. Järjestely on suljettu vuonna 1994.

1 000 €

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	2021	2020
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	20 699	20 769
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-15 099	-17 312
Rahastoitujen velvoitteiden alijäämä	5 600	3 457
Velka taseessa	5 600	3 457

Alkusaldo 1.1.2021 on oikaistu. Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan veloitteen määrää kauden alussa on oikaistu 20 769 tuhannesta eurosta 22 162 tuhanteen euroon (lisäys 1 393 tuhatta euroa). Järjestelyyn kuuluvien varojen käypää arvoa kauden alussa on oikaistu 17 312 tuhannesta eurosta 18 429 tuhanteen euroon (lisäys 1 117 tuhatta euroa). Tämän vuoksi etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvaa nettovastuuta on oikaistu 3 457 tuhannesta eurosta 3 733 tuhanteen euroon (lisäys 276 tuhatta euroa). Oikaisu edustaa korjausta 31.12.2020 raportoidun 515 tuhannen euron (+) jakamiseen. Raportointihetkellä saatavilla olleen jakamisen toteuttamista koskevan tiedon mukaan ansaitut etuudet siirtyisivät uudelle työnantajalle. On kuitenkin käynyt ilmi, että siirtyneen henkilöstön ansaitut etuudet ovat jääneet Gasum Oy:lle sen sijaan, että ne olisivat siirtyneet uudelle työnantajalle. Etuuspohjaisen veloitteen duraation painotettu keskiarvo on 14 vuotta tilikauden lopussa.

Etuuspohjainen velvoite on muuttunut tilikauden aikana seuraavasti:

1 000 €	Etuuspohjaisen velvoitteiden nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuuspohjainen nettovelka
1.1.2021	22 162	18 429	3 733
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	46		46
Korkokulu tai -tuotto (-)	61	51	10
	22 269	18 480	3 789
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät:			
Väestötilastollisten oletusten muutoksesta johtuva voitto (-)/ tappio			
Taloutta koskevien oletusten muutoksista johtuva voitto (-)/tappio	435		435
Kokemusperusteiset voitot (-)/ tappiot			
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkokuluihin tai -tuottoihin sisältyviä erä		-1 735	1 735
Maksusuoritukset:			
Työnantajilta	-942	-743	-199
Järjestelyihin osallistuvilta		160	-160
Järjestelystä suoritettavat maksut:			
Maksetut etuudet	-1 063	-1 063	0
31.12.2021	20 699	15 099	5 600

1 000 €	Etuspohjaisten veloitteiden nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuspohjainen nettovelka
1.1.2020	20 987	17 070	3 917
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	52		52
Korkokulu tai -tuotto (-)	123	101	22
	21 162	17 171	3 991
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät:			
Väestötilastollisten oletusten muutoksesta johtuva voitto (-)/ tappio			
Taloutta koskevien oletusten muutoksista johtuva voitto (-)/tappio	676		676
Kokemusperusteiset voitot (-)/ tappiot			
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkokuluihin tai -tuottoihin sisältyviä erä		1 004	-1 004
Maksusuoritukset:			
Työnantajilta		206	-206
Järjestelyihin osallistuvilta			
Järjestelystä suoritettavat maksut:			
Maksetut etuudet	-1 069	-1 069	0
31.12.2020	20 769	17 312	3 457

Diskonttaus korkona on käytetty 31.12.2021 tilanteen laskelmissa 0,9 %, kun edellisellä vuonna se oli 0,3 %. Diskonttauskoron muutos aiheutti 0,917 milj. euron voiton etuspohjaiseen eläkevelkaan.

Merkittävimmät vakuutusmatemaattiset oletukset:

	2021	2020
Diskonttauskorko	0,90 %	0,30 %
Inflaatio	2,00 %	1,00 %
Eläkkeiden korotus	2,30 %	1,30 %
Palkkakerroin	3,20 %	2,20 %

Odotettavissa olevaa elinikää koskevat oletukset tehdään vakuutusmatemaatikkojen ohjeistusten pohjalta, ja ne perustuvat julkaistuihin TyEL (K2008) kuolevuustaulukkoihin ja kokemukseen. Oletusten pohjalta johdetaan odotettavissa oleva keskimääräinen jäljellä oleva elinikä 65-vuotiaana eläkkeelle jääville henkilöille. Eliniänodote tarkoittaa odotettavissa olevien elinvuosien määrää tietyssä iässä olevalle henkilölle, ja sen laskenta perustuu Gompertzin malliin:

Eliniänodote 65-vuotiaana

	Mies	Nainen
Tilinpäätöshetkellä 45-vuotias	22,0	27,0
Tilinpäätöshetkellä 65-vuotias	21,4	25,4

Seuraavissa taulukossa on esitetty herkkyyshanalyysi diskonttauskoron 0,5 prosentin muutoksille. Herkkyyshanalyysi perustuu siihen, että yhden oletuksen muuttuessa kaikki muut oletukset säilyvät ennallaan.

1 000 €	Etuuspohjaisen veloitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuuspohjainen nettovelka	Kauden työsuoritukseen perustuva meno	Nettokorko
Diskonttauskorko 0,30 %	20 699	15 099	5 600	55	49
Diskonttauskorko + 0,50 %	19 323	14 253	5 070	51	70
Diskonttauskorko – 0,50 %	22 233	16 033	6 200	61	24
Prosentuaalinen muutos					
Diskonttauskorko 0,30 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Diskonttauskorko + 0,50 %	-6,60 %	-5,60 %	-9,50 %	-8,30 %	40,60 %
Diskonttauskorko – 0,50 %	7,40 %	6,20 %	10,70 %	9,40 %	-50,70 %

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt altistavat konsernin useille eri riskeille, joista merkittävimpiä kuvataan lähemmin seuraavassa:

MUUTOKSET JOUKKOVELKAKIRJALAINOJEN TUOTOSSA

Yritysten liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjalainojen tuoton aleneminen kasvattaa järjestelyistä aiheutuvia velkoja. Jos diskonttauskoron perustana olevien joukkovelkakirjojen tuotot muuttuvat, niin konserni voi joutua muuttamaan diskonttauskorkoa. Tämä vaikuttaa sekä etuuspohjaiseen nettovelkaan että muihin laajan tuloksen eriin kirjattavaan uudelleenmäärittämisestä johtuvaan erään.

INFLAATORISKI

Osa konsernin etuusperusteisista velvoitteista on sidoksissa inflaation kehitykseen ja inflaation kasvu kasvattaa etuuspohjaista veloitetta. Jos työnantajan tuottavuus kehittyy hitaammin kuin inflaatio, niin inflaation kiihtyminen saattaa kasvattaa etuuspohjaisten järjestelyjen alijäämää.

4 Pääomarakenne

4.1. Pääoman hallinta

Konsernin tavoitteena on tukea kannattavaa kasvua tehokkaalla pääomarakenteella, jonka hallinta perustuu konsernia koskevien oleellisten riskien arviointiin. Pääomarakenteen muutokset ovat seurausta investoinneista liiketoimintaan sekä osinjonjaosta omistajalle.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Gasumin nettovelat ja velkaantumisasaste, joita yhtiö seuraa osana pääomanhallintaa. Konsernin velkaantumisasastetta rajoittaa rahoituslainasopimuksessa oleva kovenanttiehto koskien konsernin nettovelkaantumisasastetta. Muilta osin konsernin pääomarakenteelle ei ole määritelty tiettyä tavoitetasoa, vaan tavoitteena on varmistaa hyvä luottokelpoisuus ja siten mahdollisuudet liiketoiminnan kasvutavoitteiden tukemiseen ja omistaja-arvon luomiseen.

1 000 €

Pääoman hallinta	2021	2020
Korolliset velat	860 459	610 681
Rahavarat	-387 364	-13 038
Nettovelat	473 095	597 643
Oma pääoma yhteensä	433 688	490 144
Pääoma yhteensä	906 783	1 087 787
Nettovelkaantumisasaste	109 %	122 %

1 000 €

Korolliset velat	2021	2020
Rahalaitoslainat	653 568	344 833
Vuokrasopimusvelat	206 891	205 379
Pankkitililimiitti	0	60 469
Korolliset velat	860 459	610 681

NETTOVELKOJEN TÄSMÄYTYSLASKELMA

Alla on esitetty erittely nettovelkoista ja nettovelkojen muutos kuluvalta tilikaudelta.

1 000 €

Nettovelat	2021	2020
Rahavarat	-387 364	-13 038
Lyhytaikaiset korolliset velat	244 831	73 758
Pitkäaikaiset korolliset velat	615 628	536 924
Nettovelat	473 095	597 643

1 000 €	Rahavarat	Lyhytaikaiset vuokrasopimusvelat	Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat	Lyhytaikaiset korolliset velat	Pitkäaikaiset korolliset velat	Yhteensä
Nettovelat 31.12.2019	-1 852	8 216	186 005	4 484	229 411	426 265
Rahavirrat	-5 268	-11 780		55 985	116 540	155 476
Hankinnat	-5 918	5 235	14 243			13 560
Valuuttakurssioikaisu		-591	-3 287		18	-3 860
Muut muutokset, joihin ei liity maksua*		12 209	-4 871		-1 136	6 202
Nettovelat 31.12.2020	-13 038	13 289	192 090	60 469	344 833	597 643
Rahavirrat	-374 326	-17 215		149 542	100 833	-141 166
Valuuttakurssioikaisu		138	2 001		-10	2 130
Yritysmyyntit		-1 186	-34 394			-35 580
Muut muutokset, joihin ei liity maksua*		41 892	10 274	-2 100		50 066
Nettovelat 31.12.2021	-387 364	36 919	169 972	207 911	445 656	473 095

* Sisältää pääosin siirtoja pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen välillä vuonna 2020 ja 2021 sekä vuosina 2020 ja 2021 vuokrasopimusvelkojen lisäyksiä ja vähennyksiä, joihin ei liity rahavirtaa.

4.2. Rahoitusriskien hallinta

Gasum-konsernin rahoitusriskejä hallitaan yhtiön hallituksen hyväksymien hyödykeriski-, luottoriski ja Treasury -politiikoiden mukaisesti. Riskipolitiikkojen tarkoituksena on identifoida konsernin riskejä, asettaa asianmukainen tavoiteriskitaso sekä riskienhallintaperiaatteet ja riskilimitit. Riskipolitiikkoja arvioidaan säännöllisesti, jotta ne tukevat konsernin eri liiketoimintoja tavoitteiden saavuttamisessa sekä vastaavat markkinaolosuhteiden ja konsernin toiminnoissa tapahtuviin muutoksiin.

Rahoitusriskejä ovat korkoriski, hintariski, valuutariski, luottoriski ja maksuvalmiusriski. Konsernin hyödykeriskejä (mukaan lukien hintariski) hallinnoi Portfolio Management & Trading -liiketoimintayksikkö. Konsernin korko-, valuutta-, luotto- sekä maksuvalmiusriskiä hallinnoi Group Treasury. Konsernin riskikokonaisuuden seurannasta vastaa Group Risk Management -yksikkö, joka raportoi yhtiön johdon muodostamalle markkinariskikomitealle sekä yhtiön hallitukselle säännöllisesti.

HYÖDYKEJOHDANNAISET JA -RISKIT

Gasum altistuu liiketoimintansa kautta kaasun, sähkön ja polttoaineiden markkinahinnan vaihtelulle. Gasum suojaa sekä konsernin liiketoiminnassa syntyvää avointa hyödykepositiota, että sähkönhankintaan liittyvää hintariskiä hyödykejohdannaisilla. Kaasussa avoin nettohyödykepositio seuraavalle 12 kuukaudelle oli tilinpäätöspäivänä -31,1 miljoonaa euroa (2020: -58,1 milj. euroa) ja sähkössä 1,9 miljoonaa euroa (2020: 0,9 milj. euroa). Hyödykejohdannaisten nimellisarvo tilinpäätöspäivänä oli 1 016,7 miljoonaa euroa (2020: 577,2 milj. euroa). Hyödykejohdannaisten käyvät arvot perustuvat

tilinpäätöspäivän markkinoilta saataviin hintanoteerauksiin. Lisätietoja liitetiedossa 4.3.

Hyödykeriski on kasvanut merkittävästi markkinoiden kasvaneen volatiliteetin sekä suurempien positioiden seurauksena. Vuonna 2021 kaasussa käytettävä TTF-indeksi on vaihdellut 15,6 ja 180,7 euroa megawattitunnilta välillä (2020: 3,5–19,2 eur/MWh). Sähkössä käytettävä Nordpoolin systeemi hinta (Nordpool power day ahead price) on vaihdellut välillä 15,7–309,7 euroa megawattitunnilta (2020: 1,4–30,7 eur/MWh). Suojauksia on toteutettu suunnitelman ja voimassa olevan riskipolitiikan mukaisesti. Riskipolitiikkaa on täsmennetty tilikauden aikana.

Liiketoiminnan avoimet hyödykepositiot voivat syntyä myynnin ja hankinnan volyymin, hintaindeksin tai eri hinnoitteluperusteiden epätasapainosta. Hankinta- ja myyntisopimukset pyritään ensisijaisesti sitomaan samaa markkinahintaindeksiin, jolloin sopimuksista syntyy luonnollinen suoja. Mikäli edellä mainittua luonnollista suojaa ei saavuteta, konserni tunnistaa osto- ja myyntisopimukseen liittyvät riskit erikseen ja suojaa ne hyödykejohdannaisilla. Mikäli hankinnassa ja myynnissä on sama indeksointi, sekä ennustetut määrät ovat erittäin todennäköiset, riskit voidaan netottaa ja suojata jäljellejäävä osuus. Muussa tapauksessa positioita käsitellään erikseen.

Portfolio Management and Trading -yksikön tavoitteena on suojata Hyödykeriskipolitiikan mandaatin puitteissa kustannustehokkaasti konsernin avointa hyödykeriskipositiota ja näin varmistaa Gasumin taloudellisten tavoitteiden toteutuminen ja kilpailukykyinen hinnoittelu. Hyödykeriskipositiota ja siihen liittyviä johdannaista seurataan riskienhallinnassa päivittäin ja yhtiöllä on prosessit mahdollisten poikkeamien

selvittämiseksi, raportoimiseksi ja korjaavien toimenpiteiden toteuttamiseksi. Riskitunnuslukujen laskenta on siirretty uuteen järjestelmään vuoden alussa.

Portfolio Management & Trading käyttää hyödykesuojaimisessa termiini-, futuuri- sekä optiojohdannaisia OTC- ja pörssimarkkinoilla ja Trading-yksiköllä on mandaatti toimia sekä fyysisillä että hyödykejohdannaismarkkinoilla toteuttaakseen konsernin ulkoiset johdannaistransaktiot. Trading-yksiköllä on lisäksi mandaatti tehdä johdannaisia myös muussa kuin suojaustarkoituksessa ja tämän mandaatin toteutumista mitataan Value-at-Risk menetelmällä. Konserni on soveltanut suojauslaskentaa hyödykejohdannaisiin tilikaudesta 2018 alkaen tilikauden 2021 alkuun asti, LNG-liiketoiminnan osto- ja myyntisopimusten hyödykeriskin suojaamisessa sekä konsernin sähkönhankinnan suojauksissa. Yhtiö kirjasi suojauslaskentaa sovellettavien johdannaistrumenttien vaikutukset käyvän arvon rahastoon ja esitti muutokset laajassa tuloslaskelmassa. Realisoituneet voitot ja tappiot esitettiin suojattavan kohteen mukaisesti tuloslaskelmalla. Suojauslaskennan tehokkuutta yhtiö on tarkastellut suojaussuhteen alkaessa sekä jatkuvasti suojaussuhteen aikana. Koska suojat ovat täsmänneet sekä markkinariskikomponenttiltaan että maturiteettiltaan suojattaviin osto- ja myyntisopimuksiin, tehottomuutta ei lähtökohtaisesti ole odotettu syntyvän. Suojauslaskentaan kuuluvien hyödykejohdannaisten nimellisarvo oli vertailukauden 2020 lopussa 18,9 miljoonaa euroa. Gasum ei ole soveltanut IFRS:n mukaista suojauslaskentaa hyödykejohdannaisiin tilikauden 2021 alusta lähtien.

Kaasu ja propaani

Konsernin kaasun hankintasopimukset on hinnoiteltu pääsääntöisesti seuraten kaasun kansainvälisten markkinahintojen kehitystä. Maakaasun hankintahinta on sidottu sekä eurooppalaista kaasuhintaa että energia- ja kustannuskehitystä seuraaviin indekseihin. Tilikaudella 2021 maakaasun myyntihintoihin sovellettiin osittain samoja indeksejä kuin kaasun hankintaan. Tilikaudella 2021 LNG-kaasun hankinta on valtaosin sidottu eurooppalaisiin kaasuindekseihin ja osittain propaanin hintaan. LNG myynti on pääosin sidottu eurooppalaisiin kaasuindekseihin. Ennustetut myynti- ja osto-

volyymit voivat muuttua, mikä saattaa heikentää suojauksen tehokkuutta.

Kaasun suojaustoimintaa ohjataan Profit-at-Risk menetelmällä sekä suojaustavoitetasoilla. Mandaatin toteutumista seurataan konsernin riskienhallinnassa päivittäin.

Sähkö

Kaasuliiketoiminnat kuluttavat prosesseissaan merkittävässä määrin sähköä, josta aiheutuu hintariskiä sähkön hinnan muuttuessa. Tämän vuoksi sähkön hintariskiä on suojattu konsernissa johdannaisilla.

Gasum on solminut pitkäaikaisia tuulivoiman osto- ja myyntisopimuksia (Power Purchase Agreement, PPA), joita käsitellään IFRS 9 -standardin mukaisina johdannaissopimuksina taseessa. Myynti- ja ostosopimukset tehdään pyrkien luonnolliseen suojaan ja avointa positiota suojataan lisäksi finanssijohdannaisilla. PPA-sopimusten avoin positio tilikauden päättyessä oli 2,1 TWh. PPA-sopimusten riskinottoa ohjataan ja seurataan avoimen nettoposition perusteella.

HYÖDYKERISKIHERKKYYS

Seuraavassa taulukossa on esitetty herkkyyshanalyysit merkittäville hyödykeriskeille. Tilikauden lopussa konsernilla oli ennustetun kassavirran hyödykesuojauksia erityisesti TTF-indeksiperusteista myyntiä ja propaanisidonnaista hankintaa vastaan. Hyödykkeiden hintariskin laskennassa positioon on luettu mukaan avoimet johdannaiset ulkoisten vastapuolten kanssa. Alla olevassa taulukossa on esitetty euromäärä kunkin hyödykkeen hinnan nousun/laskun vaikutuksista konsernin tulokseen ja suojausreserviin verojen jälkeen. Luvut perustuvat oletukseen, että hyödykkeen hinta on noussut/laskenut 10 prosenttia kaikkien muiden tekijöiden pysyessä ennallaan. Herkkyyshanalyysi kattaa vain suojausinstrumenttien vaikutuksen tilikauden tulokseen. Johdannaisilla aiemmin kuvatulla tavalla suojattavat liiketoiminnan myynnin ja hankinnan erät muuttuvat tavallisesti vastakkaiseen suuntaan markkinahintojen muuttuessa, mikä osittain netottaa johdannaisten vaikutusta tilikauden tulokseen. Ajoitusero on kuitenkin merkittävä, sillä johdannaisten markkina-arvon realisoitumaton muutos kirjataan tulokseen välittömästi ja myynnin ja hankinnan erät kirjataan tulokseen vasta niiden realisoituessa.

Herkkyyshyödykeriskeille, miljoonaa euroa:

	31.12.2021	31.12.2020
Kaasun ja propaanin hinnan 10 %:n nousu vaikuttaisi tilikauden tulokseen	-15,8	-8,5
Kaasun ja propaanin hinnan 10 %:n lasku vaikuttaisi tilikauden tulokseen	15,8	8,5
Sähkön hinnan 10 %:n nousu vaikuttaisi tilikauden tulokseen	6,6	6,7
Sähkön hinnan 10 %:n lasku vaikuttaisi tilikauden tulokseen	-6,6	-6,7
Öljyn hinnan 10 %:n nousu vaikuttaisi tilikauden tulokseen	0	0,7
Öljyn hinnan 10 %:n lasku vaikuttaisi tilikauden tulokseen	0	-0,7

KORKOJOHDANNAISET JA -RISKIT

Konsernin liiketoiminta on pääomavaltaista. Nykyisten lainojen pitkäaikainen ja lyhytaikainen osuus muodostuu pankki-rahoituksesta. Kaikki lainat ovat euromääräisiä. Kausiluontoiset vaihtelut käyttöpääomassa pyritään rahoittamaan tulorahoituksella, käyttöpääoman hallinnalla, yritystodistuksilla ja tililiimiiteillä. Konsernin korollisista rahalaitoslainoista 100 prosenttia on vaihtuvakorkoista lainaa, josta syntyy konsernille korkohintariskiä (2020: 100 %). Korkokulujen vaihtelua tuloslaskelmassa vähennetään suojaamalla osa koroista johdannaisilla Treasury-politiikan määrittämien rajojen puitteissa. Suojausinstrumentteina on käytetty korkokatto- ja korkolattiasopimuksia sekä koronvaihtosopimuksia, joissa konsernin lainoista maksama vaihtuva korko on kiinnitetty. Euroalueen viitekorkouudistuksesta ei ole syntynyt vaikutusta korkojohdannaissalkkuun. Korkoriskin hallinnassa pyritään löytämään optimaalinen suhde riskien ja suojauskustannusten välillä. Rahoitusta on nostettu pelkästään emoyhtiöön.

Korkojohdannaisilla suojataan konsernin vaihtuvakorkoisten lainojen korkoriskiä. Korkojohdannaiset arvostetaan käypään arvoonsa ja käyvän arvon muutokset kirjataan tulokseen. Avointen korkojohdannaisten nimellisarvot 31.12.2021 olivat 517,5 miljoonaa euroa (2020: 517,5 miljoonaa euroa). Koronvaihtosopimusten voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan rahoituseriin. Koronvaihtosopimusten käypäarvo lasketaan arvioitujen tulevien rahavirtojen nykyarvona markkinahinnoiteltujen tuottokäyrien pohjalta. Konsernin korkoriskiä hallinnoidaan Treasury-politiikalla, joka asettaa vähimmäis- ja enimmäisrajat korkosuojille, sekä määrällisesti että ajallisesti suhteessa lainoihin. Treasury-politiikan mukaan velkasalkun keskimääräinen maturiteetti tulisi olla yli 2 vuotta. Korkojohdannaisille Treasury-politiikka määrittää rajat sekä suojausasteen (vaihtelee eri periodeille välillä 0-100%) että korkosidonnaisuuden (3-24 kuukautta) osalta.

Konsernin korolliset velat 31.12.2021 olivat yhteensä 623,5 miljoonaa euroa (2020: 530,8 milj. euroa). Korolliset velat sisältävät sekä lainat rahoituslaitoksilta että vuokrasopimusvelat. Vuoden 2021 lopussa Gasumin velkasalkun keskimääräinen maturiteetti oli 1,7 vuotta (2020: 1,5 vuotta). Gasumin korkosuojasalkun keskimääräinen duraatio oli 4,7 kuukautta (2020: 9,0 kuukautta).

Alla on esitetty konsernin ulkoisten vaihtuvakorkoisten lainojen korkoriski:

1 000 €				
Nimellisarvo	Lainat rahoituslaitoksilta	Vaihtuvakorkoiset lainat	Korkojohdannaissopimukset	
31.12.2021	653 568	653 568	517 500	
31.12.2020	405 302	405 302	517 500	

KORKORISIKIHERKKYYS

Korkoherkkyyttä on tarkasteltu 1 prosenttiyksikön nousulla markkinakoroissa ja sen vaikutusta konsernin tulokseen. Vaikutus tulokseen muodostuu lainojen korkotasoriskistä sekä korkojohdannaisten käyvän arvon muutoksesta tarkasteluhetkellä. Laskelmassa on mukana kaikki rahalaitoslainat sekä korkojohdannaiset tilikauden päättyessä. Herkkyystarkastelussa ei ole huomioitu verojen vaikutusta.

Herkkyyys korkoriskille, miljoonaa euroa	31.12.2021	31.12.2020
Markkinakorkojen 1 prosenttiyksikön tasonousun vaikutus tulokseen	-3,1	0,1
Josta lainojen korkokustannusten vaikutus	-5,4	-4,4
Josta korkojohdannaisten markkina-arvon muutosta	2,3	4,5
Markkinakorkojen 1 prosenttiyksikön tasolaskun vaikutus tulokseen	1	0
Josta lainojen korkokustannusten vaikutus	1,2	0,2
Josta korkojohdannaisten markkina-arvon muutosta	-0,2	-0,1

VALUUTTAJOHDANNAISET JA -RISKIT

Konsernin valuuttariskiä hallinnoidaan Treasury-politiikan mukaisesti. Transaktioriskit suojataan paikallisella tasolla jokaisen yhtiön raportointivaluutassa, jotta välttyttäisiin tuloslaskelman kurssieroilta. Transaktiopoositio jaetaan tase- ja kassavirta-positioihin. Kassavirta-positioiden valuuttariskeille Treasury-politiikka asettaa rajat sekä ajallisesti että määrällisesti. Kassavirta-positioiden koostuu jo sovitusta tai ennustetuista valuuttamääräisistä eristä ja kassavirroista seuraavan 24 kuukauden aikana. Taseen

valuuttariski suojataan lähtökohtaisesti kokonaan ja avoimen transaktioposition mandaatti on 10 miljoonaa euroa. Translaatoriskia ei lähtökohtaisesti suojata.

Konsernin liiketoiminnan kassavirrat ovat pääsääntöisesti euromääräisiä. Tämän lisäksi konsernin norjalaisissa ja ruotsalaisissa tytäryrityksissä, joiden toiminnallinen valuutta on euro, muodostuu kuluja paikallisissa valuutoissa ja jotka eivät netotu vastaavilla valuuttamääräisillä tuloilla. Näistä kuluista konsernille muodostuu valuuttariskejä, joiden suojaus tapahtuu pääasiassa joko termiini- tai optiosopimuksilla. Avointen valuuttajohdannaisten nimellisarvot 31.12.2021 olivat 198,5 miljoonaa euroa (2020: 124,1 milj. euroa). Valuuttajohdannaisten käypä arvo lasketaan käyttäen havainnoitavissa olevia valuuttojen termiinhintoja sekä volatiliitteitä. Tilikauden 2021 päättyessä konserni ei ole soveltanut suojauslaskentaa valuuttajohdannaisiin. Suojauslaskentaan kuuluvien valuuttajohdannaisten nimellisarvo oli tilinpäätöspäivänä 0,0 miljoonaa euroa (2020: 11,2 milj. euroa). Osassa konsernin euroalueen ulkopuolella toimivissa tytäryhtiöissä on määritelty toiminnalliseksi valuutaksi euro. Näiden yhtiöiden euromääräisistä tapahtumista ei muodostu valuuttariskia konsernille. Tytäryhtiöistä, joissa on määritelty toiminnalliseksi valuutaksi paikallinen valuutta, syntyy valuuttariskia, mikäli tapahtuman valuutta on muu kuin toiminnallinen valuutta. Paikallisen valuutan tytäryhtiöiden valuuttariskit suojataan Treasury-politiikan mukaisesti.

Alla on esitetty konsernin valuuttariski valuuttapareittain. Valuuttariski sisältää rahoitusvarat ja -velat kyseisessä valuuttapariissa, kuten valuuttajohdannaisten, käteinen, sisäiset lainat sekä taseessa olevat myyntisaamiset ja ostovelat.

Valuuttariski euroa vastaan, 1 000 €	NOK	SEK	GBP	USD	DKK	Yhteensä
31.12.2021	6 842	23 600	22	12 462	-106	42 820
31.12.2020	13 074	2 116	191	3 238	32	18 651

VALUUTTARISKIHERKKYYS

Valuuttariskierkkyys on laskettu valuuttariskin 10 % kurssimuutoksella konsernin tulokseen. Gasumin merkittävimmät liiketoimintaan ja rahoitukseen liittyvät valuuttariskit ovat Norjan ja Ruotsin kruunuissa. Herkkyystarkastelussa ei ole huomioitu verojen vaikutusta.

Herkkyyks valuuttariskille, miljoonaa euroa:	31.12.2021	31.12.2020
NOK vahvistuu 10 %	0,5	1,3
Josta vaikutus tilikauden suojausreserviin		0,9
NOK heikkenee -10 %	-0,8	-1,3
Josta vaikutus tilikauden suojausreserviin		-0,7
SEK vahvistuu 10 %	2,1	-0,8
Josta vaikutus tilikauden suojausreserviin		0,4
SEK heikkenee -10 %	-3	-0,7
Josta vaikutus tilikauden suojausreserviin		-0,3
USD vahvistuu 10 %	0,5	0,3
USD heikkenee -10 %	-0,2	-0,3

LUOTTORISKI

Gasum-konsernin luottoriskin hallinnan prosessi ja vastuunjako on määritelty Gasumin luottoriskipolitiikassa, jonka mukaisesti luottoriskien tarkastelu ja ohjaus on keskitetty Group Risk Control -yksikköön. Luottoriskipolitiikan mukaisesti kaikkien uusien vastapuolien luottokelpoisuus varmistetaan ennen liiketoimien aloittamista ja sitä monitoroidaan säännöllisesti. Luottotappioriski on analysoitu IFRS 9 -standardin mukaisesti. Myyntisaamisten toteutuneet luottotappiot ovat olleet Gasumilla epäolennaisen pieniä, joten myyntisaamisista ei ole kirjattu odotettavissa olevaa luottotappiota. Konsernin asiakkailta on pääsääntöisesti hyvä luottoluokitus.

MAKSUVALMIUSRISKI

Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan konsernin riskiä suoriutua rahamääräisistä veloitteistaan. Maksuvalmiusriskin hallinnan tavoitteena on varmistaa rahoituksen saatavuus ja edulliset rahoituskustannukset. Maksuvalmiusriskin hallitsemiseksi konsernissa ylläpidetään riittävää likviditeettireserviä. Yhtiön tavoite on hajautettu velkarakenne sekä maturiteettiltaan että rahoituslähteiden osalta. Tästä johtuen yhtiön lainoista merkittävä osa eräännyy 2-5 vuoden kuluessa. Yhtiöllä on myös tilinpäätöshetkellä ollut poikkeuksellisen korkea kassa ja käyttämätön likviditeettireservi, joilla yhtiö pyrkii varmistumaan suoriutumisen tulevista veloitteista myös vallitsevassa tilanteessa. Tilinpäätöspäivänä 31.12.2021 yhtiöllä oli käyttämätöntä likviditeettireserviä nostamattomana komitoituna limiittinä yhteensä 120 miljoonaa euroa (2020: 160 milj. euroa).

Konsernin velkaisuutta rajoitetaan rahoituslainasopimuksessa olevalla kovenanttiehdolla koskien konsernin nettovelkaantumistasetta, joka raportoidaan rahoittajille neljännesvuosittain. Markkinoiden poikkeuksellisen hintakehityksen myötä ra-

hoituslaitosten kanssa sovittiin vapautus kovenanttiehdosta määräajaksi. Yhtiö on silti raportoinut kovenantin alkuperäisen lainasopimuksen mukaisesti.

Yhtiön liiketoiminnasta johtuen syntyy taseeseen kirjattavia realisoitumattomia johdannaissaamia ja velkoja. Näihin kirjattaviin eriin liittyvät rahalliset erät toteutuvat tulevaisuudessa hyödykemyynnin realisoituessa. Seuraavassa taulukossa esitetään konsernin rahoitus- ja johdannaivelat jaoteltuina sopimusten maturiteetteihin tilinpäätöspäivänä. Taulukossa ei ole oman pääoman ehtoisen pääomalainan vaikutusta, sillä siihen liittyvät kirjaukset tehdään vasta, kun päätös koron maksusta on tehty ja Gasum Oy:lle syntyy velvollisuus maksaa korko. Koronmaksun ajankohta on yhtiön harkinnassa. Taulukossa esitettävät luvut ovat sopimuksiin perustuvia diskonttaamattomia rahavirtoja. Lisäksi on esitetty johdannaivarojen maturiteetti.

Rahoitus- ja johdannaivelkojen maturiteetti:

1 000 € 31.12.2021	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	Yli 2-5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	207 911		445 656		653 567
Ostovelat	367 897				367 897
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennassa)	383 437	38 988	4 015	7 898	434 338
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennassa)	0	0	0	0	0
Vuokrasopimusvelat*	36 919	33 731	39 198	97 042	206 890
Muut rahoitusvelat	104 689				104 689
Käytetyt pankkilimiitit	0				0
Lainojen koronmaksut	4 977	2 546	2 553		10 077
Yhteensä	1 105 830	75 265	491 422	104 940	1 777 458

1 000 € 31.12.2020	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	Yli 2-5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta		344 833			344 833
Ostovelat	82 389				82 389
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennassa)	147 843	6 041	6 064	145	160 093
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennassa)	11 712	1 751	248	0	13 711
Vuokrasopimusvelat*	13 289	7 045	23 927	161 119	205 379
Käytetyt pankkilimiitit	60 469				60 469
Lainojen koronmaksut	2 546	2 532			5 078
Yhteensä	318 248	362 202	30 239	161 264	871 953

* Sisältää korkovaikutuksen

Johdannaivarojen maturiteetti:

1 000 € 31.12.2021	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	Yli 2-5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennassa)	233 311	12 974	8 293	16 234	270 812
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennassa)	0	0	0	0	0
Yhteensä	233 311	12 294	8 293	16 234	270 812

1 000 € 31.12.2020	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	Yli 2-5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennassa)	133 086	6 756	5 132	1 517	147 213
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennassa)	13 058	1 623	8	0	14 688
Yhteensä	146 864	8 379	5 140	1 517	161 902

4.3. Rahoitusinstrumentit

Laadintaperiaatteet

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti (tai muiden laajan tuloksen erien kautta) kirjattavat rahoitusvarat sekä jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat. Luokittelu perustuu rahoitusvarojen hallinnointiin käytettäviin liiketoimintamalleihin ja sopimuksiin perustuviin rahavirtaominaisuuksiin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luetaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat sekä sijoitukset, jotka yhtiö on päättänyt olla kirjaamatta muiden laajan tuloksen erien kautta. Rahoitusvarat luokitellaan lyhytaikaisiksi, paitsi jos ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua raportointikauden päättymispäivästä. Lisäksi johdannaissopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin. Johdannaisten käypä arvo määritetään markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten perusteella. Hyödyke- ja valuuttajohdannaisten osalta käyvän arvon muutoksista johtuvat voitot ja tappiot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa, rahoituseriä suojaavien johdannaisten osalta rahoituserissä.

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat

Gasum luokittelee rahoitusvarat jaksotettuun hankintamenuon arvostettaviksi, kun molemmat seuraavat ehdot täyttyvät: erä pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on sopimukseen perustuvien rahavirtojen kerääminen, ja erän sopimusehdot määräävät tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettaviin rahoitusvaroihin luokitellaan lainat ja muut saamiset, jotka ovat johdannaissvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, ja joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Lainat ja muut saamiset luokitellaan lyhytaikaisiksi, paitsi jos ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua raportointi-

kauden päättymispäivästä, jolloin ne luokitellaan pitkäaikaisiksi. Rahavarat sisältävät käteisvarat ja rahat pankkitileillä. Tililimiitti sisältyy lyhytaikaisessa vieraassa pääomassa esitettäviin muihin lyhytaikaisiin velkoihin. Konserni soveltaa myyntisaamisten odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaamiseen IFRS 9 -standardin mukaista yksinkertaistettua mallia. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämistä varten myyntisaamiset on ryhmitelty yhteisten luottoriskiominaisuuksien ja ikäjakauman perusteella. Odotettavissa oleva luottotappio määritetään historiallisiin luottotappiomääriin perustuen huomioiden nykyiset ja tulevat olosuhteet. Myyntisaamisten toteutuneet luottotappiot ovat olleet epäolennaisia, joten myyntisaamisista ei ole kirjattu odotettavissa olevaa luottotappiota.

Rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin sekä jaksotettuun hankintamenuon arvostettaviin rahoitusvelkoihin. Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei yhtiöllä ole ehdotonta oikeutta lykätä velan suorittamista yli 12 kuukauden päähän, jolloin ne luokitellaan pitkäaikaisiksi.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin luetaan johdannaissopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Johdannaisten käyvän arvon muutoksista johtuvat realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sille kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat Nostetut lainat kirjataan alun perin käypään arvoon, josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmin lainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvelkojen alkupe räiseen kirjanpitoarvoon.

Johdannaispimukset

Johdannaispimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä, jona konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvostetaan tilinpäätöspäivänä uudelleen käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon uudelleen arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaispimuksen käyttötarkoituksen mukaan liiketoiminnan tuotoissa ja kuluissa tai rahoituserissä.

Konserni suojaa rahoitukseen ja liiketoimintaan liittyviä riskejä johdannaisilla konsernin hyväksytyin hyödykeriski- sekä Treasury-politiikan mukaisesti. Johdannaisten realisoitumattomat käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti jokaisen raportointikauden päättämispäivänä. Gasumilla on jokaisen johdannaistasapuolen kanssa voimassa oleva ISDA tai vastaava puitesopimus.

Johdannaispimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoituseriksi ja niiden käyvän arvon muutoksista johtuvat voitot ja tap-

piot kirjataan hyödykejohdannaisten osalta liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin ja korkojohdannaisten osalta rahoitustuottoihin tai -kuluihin, sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Ulkomaanrahanmäärien erien valuuttakurssimuutoksia vastaan tehtyjen valuuttajohdannaisten käypien arvojen muutos kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin. Konsernin sisäisiä lainoja suojaavien valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti rahoitustuottoihin- tai tappioihin. Tulevia sähköstöjä varten tehtyjen johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan materiaaliostoihin. Tilinpäätöshetkellä käyvältä arvoltaan positiiviset instrumentit on kirjattu taseeseen saamiseksi ja käyvältä arvoltaan negatiiviset instrumentit veloiksi. Yli 12 kuukauden kuluttua erääntyvät erät on kirjattu pitkäaikaisiin saamisiin ja velkoihin ja sitä aikaisemmin erääntyvät lyhytaikaisiin.

RAHOITUSINSTRUMENTIT LUOKITTAIN

1 000 € 31.12.2021	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	Jaksotettuun hankintamenoon	Yhteensä
Varat taseessa:				
Muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	50			50
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennassa)	270 812			270 812
Kaasu	174 520			
Öljy				
Sähkö	91 474			
Korko	2 344			
Valuutta	1 204			
EUA	1 269			
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennassa)		0		0
Kaasu		0		
Sähkö		0		
Valuutta				
Myyntisaamiset ja muut saamiset			603 857	603 857
Muut pitkäaikaiset saamiset			212	212
Rahavarat			387 364	387 364
Yhteensä	270 862	0	991 433	1 262 295

1 000 € 31.12.2020	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	Jaksotettuun hankintameno	Yhteensä
Varat taseessa:				
Muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	50			50
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennassa)	47 434			47 434
Kaasu	30 794			
Öljy	664			
Sähkö	11 059			
Korko	3 866			
Valuutta	738			
EUA	313			
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennassa)		3 438		3 438
Kaasu		2 462		
Sähkö		268		
Valuutta		708		
Myyntisaamiset ja muut saamiset			159 317	159 317
Muut pitkäaikaiset saamiset			207	207
Rahavarat			7 967	7 967
Yhteensä	47 484	3 438	167 491	218 412

1 000 € 31.12.2021	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	Jaksotettuun hankintameno	Yhteensä
Velat taseessa:				
Lainat			653 568	653 568
Vuokrasopimusvelat			206 891	206 891
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennassa)	434 340			434 340
Kaasu	352 963			
Öljy	0			
Sähkö	75 525			
Korko	3 694			
Valuutta	1 484			
EUA	674			
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennassa)		0		0
Kaasu		0		
Öljy				
Sähkö		0		
Valuutta				
Ostovelat ja muut velat			566 509	566 509
Muut pitkäaikaiset velat			5 600	5 600
Yhteensä	434 340	0	1 432 567	1 866 906

1 000 € 31.12.2020	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	Jaksotettuun hankintameno	Yhteensä
Velat taseessa:				
Lainat			344 833	344 833
Vuokrasopimusvelat			202 653	202 653
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennassa)	60 247			60 247
Kaasu	40 718			
Öljy	289			
Sähkö	10 200			
Korko	6 065			
Valuutta	2 814			
EUA	161			
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennassa)		2 509		2 509
Kaasu		1 296		
Öljy				
Sähkö		1 204		
Valuutta		9		
Ostovelat ja muut velat			176 860	176 860
Muut pitkäaikaiset velat			3 457	3 457
Yhteensä	60 247	2 509	727 803	790 559

Alla olevassa taulukossa esitetään hyödykejohdannaiset sopimustyypeittäin. Hyödykejohdannaiset sisältävät kaasu- ja sähköjohdannaiset.

Hyödykejohdannaisten määrä ja maturiteetti 31.12.2021	Määrä 2022 MWh	Määrä 2022 MT	Määrä 2022 Bbl	Käypäarvo 2022 Netto, 1000 €	Määrä 2023 MWh	Määrä 2023 MT	Määrä 2023 Bbl	Käypäarvo 2023 Netto, 1000 €
Myyntisopimukset - Kaasu								
Ilman suojauslaskentaa	-7 648 659	-31 500	0	-275 378	-1 297 740	0	0	-29 523
Myyntisopimukset - Öljy								
Ilman suojauslaskentaa	0	0	0	0	0	0	0	0
Myyntisopimukset - Sähkö								
Ilman suojauslaskentaa	-1 884 915			-51 386	-590 979			-4 543
Yhteensä	-9 533 574	-31 500		-326 764	-1 888 719	0	0	-34 066
Ostosopimukset - Kaasu								
Ilman suojauslaskentaa	4 618 614	190 500	0	123 013	173 370	43 500	0	3 398
Ostosopimukset - Öljy								
Ilman suojauslaskentaa	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostosopimukset - Sähkö								
Ilman suojauslaskentaa	1 803 498			53 311	664 791			6 000
Yhteensä	6 422 122	190 500	0	176 324	838 161	43 500	0	9 398

Hyödykejohdannaiset 31.12.2020	Määrä 2021 MWh	Määrä 2021 MT	Määrä 2021 Bbl	Käypäarvo 2021 Netto, 1000 €	Määrä 2022 MWh	Määrä 2022 MT	Määrä 2022 Bbl	Käypäarvo 2022 Netto, 1000 €
Myyntisopimukset - Kaasu								
Ilman suojauslaskentaa	-12 427 780	-7 500	0	-35 915	-2 360 240	0	0	-1 913
Suojauslaskennan alla:	-180 000	0	0	-1 296	0	0	0	0
Rahavirran suojaus	-180 000			-14 554				
Käyvän arvon suojaus								
Myyntisopimukset - Öljy								
Ilman suojauslaskentaa	0	0	-50 000	-289	0	0	0	0
Suojauslaskennan alla:	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahavirran suojaus								
Käyvän arvon suojaus								
Myyntisopimukset - Sähkö								
Ilman suojauslaskentaa	-1 407 089	0	0	-4 191	-430 930	0		-937
Suojauslaskennan alla:	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahavirran suojaus								
Käyvän arvon suojaus								
Yhteensä	-14 014 869	-7 500	-50 000	-41 691	-2 791 170	0	0	-2 850
Ostosopimukset - Kaasu								
Ilman suojauslaskentaa	5 902 845	108 000	0	25 702	522 525	67 500	0	2 202
Suojauslaskennan alla:	508 995	0	0	2 463	0	0	0	0
Rahavirran suojaus	459 000			2 256				
Käyvän arvon suojaus	49 995			206				
Ostosopimukset - Öljy								
Ilman suojauslaskentaa	0	0	84 000	504	0	0	144 000	160
Suojauslaskennan alla:	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahavirran suojaus								
Käyvän arvon suojaus								
Ostosopimukset - Sähkö								
Ilman suojauslaskentaa	1 311 437	0	0	2 720	515 032	0	0	626
Suojauslaskennan alla:	122 640	0	0	-487	132 451	0	0	-209
Rahavirran suojaus	122 640			-487	132 451			-209
Käyvän arvon suojaus								
Yhteensä	7 845 917	108 000	84 000	30 902	1 170 009	67 500	144 000	2 779

KÄYVÄN ARVON ARVIOIMINEN

Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit arvostusmenetelmän mukaan jaoteltuina. Käytetyt hierarkiatasot on määritelty seuraavasti:

- Taso 1: täysin samanlaisille varoille tai veloille noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla
- Taso 2: muut syöttötiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on havainnoitavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina)
- Taso 3: omaisuuserää tai velkaa koskevat syöttötiedot, jotka eivät perustu havainnoitavissa olevaan markkinatietoon (muut kuin havainnoitavissa olevat syöttötiedot)

1 000 €	31.12.2021		31.12.2020	
Johdannaisinstrumentit	Varat	Velat	Varat	Velat
Hyödykejohdannaiset (hierarkian taso 1)	129 577	194 826	14 336	26 821
Hyödykejohdannaiset (hierarkian taso 2)	107 899	219 236	28 614	26 723
Hyödykejohdannaiset (hierarkian taso 3)	29 787	15 100	2 610	323
Korkojohdannaiset (hierarkian taso 2)	2 345	3 693	3 866	6 065
Valuuttajohdannaiset (hierarkian taso 2)	1 204	1 484	1 446	2 824
Yhteensä	270 812	434 339	50 872	62 756
Pitkäaikainen osuus:				
Hyödykejohdannaiset (hierarkian taso 1)	1 087	119	1 456	1 866
Hyödykejohdannaiset (hierarkian taso 2)	7 904	34 449	3 270	2 818
Hyödykejohdannaiset (hierarkian taso 3)	26 161	12 640	2 605	322
Korkojohdannaiset (hierarkian taso 2)	2 345	3 693	3 866	6 065
Valuuttajohdannaiset (hierarkian taso 2)	3	0	80	44
Pitkäaikainen osuus yhteensä	37 500	50 901	11 277	11 115
Lyhytaikainen osuus yhteensä	233 312	383 438	39 595	51 641

Alla olevassa taulukossa eritellään hierarkian tasolle 3 kuuluvat hyödykejohdannaiset. PPA-sopimukset (Power Purchase Agreement) ovat sopimuksen kokonaiskestoltaan pitkiä sähkön toimitussopimuksia, jotka käsitellään hyödykejohdannaisina.

1 000 €	Arvo 31.12.2020		Arvo 31.12.2021	
Hyödykejohdannaiset tasolla 3	Arvo 31.12.2020	Tappiot	Voitot	Arvo 31.12.2021
PPA-sopimukset	2 287	-14 777	27 177	14 687
Yhteensä	2 287	-14 777	27 177	14 687

1 000 €	Arvo 31.12.2019		Arvo 31.12.2020	
Hyödykejohdannaiset tasolla 3	Arvo 31.12.2019	Tappiot	Voitot	Arvo 31.12.2020
PPA-sopimukset	-	-323	2 610	2 287
Yhteensä	-	-323	2 610	2 287

PPA-sopimukset on arvostettu käypään arvoon laskemalla sopimuksessa määritellyn myyntihinnan sekä sähkön ennustetun hinnan diskontattu erotus. PPA-sopimusten käyvän arvon määrittämisessä käytetään 3 % diskonttauskorko. Sähkön hankintahinnan ennuste perustuu vuosilta 2021–2024 EPAD-sopimusten referenssihintoihin, vuosilta 2025–2030 systeemihintatennusteeseen ja vuosilta 2031–2032 Gasumin sisäiseen näkemykseen hintojen kehityksestä. PPA-sopimusten käypä arvo on altis suoraan käytettävän hintatennusteen muutoksille sekä hintatennusteen saatavuuden muutoksille, missä tapauksessa markkinalähtöinen hintatennuste korvaa aikaisemman sisäisen hintatennusteen.

JOHDANNAISTEN NETOTTAMINEN

Gasumilla on johdannaissopimuksissa voimassa oleva puitesopimus (esim. ISDA, EFET tai FK-johdannaiskaupankäynnin puitesopimus) kunkin vastapuolen kanssa. Puitesopimuksen mukaisesti sopimuksen alaiset johdannaiset voidaan netottaa ehdollisissa tilanteissa kuten sopimusrikkomuksen tai konkurssin tapahtuessa. Konsernilla ei ole muita netotussopimuksia kuin johdannaisiin liittyvät sopimukset. Johdannaisten käyvät arvot esitetään bruttomääräisenä taseessa. Seuraavassa taulukossa esitetään taseeseen merkityt johdannaisinstrumentit, jotka on vähennetty toisistaan taseessa tai joita koskee netotusjärjestely, mutta joita ei ole vähennetty toisistaan taseessa. Nettomäärä-sarakkeessa esitetään vaikutus konsernin taseeseen, jos kaikki kuittausoikeudet käytettäisiin.

1 000 € 31.12.2021 Johdannaisten netottaminen	Bruttomääräiset rahoitusinstrumentit taseessa	Liittyvät johdannaisten instrumentit, joita ei kuitata taseessa	Nettomäärä
Rahoitusvarat			
Johdannaiset			
Korkojohdannaiset	2 345	2 345	0
Hyödykejohdannaiset	267 263	217 184	50 079
Valuuttajohdannaiset	1 204	917	288
Yhteensä	270 812	220 446	50 367
Rahoitusvelat			
Johdannaiset			
Korkojohdannaiset	3 693	2 345	1 349
Hyödykejohdannaiset	429 162	217 184	211 977
Valuuttajohdannaiset	1 484	917	567
Yhteensä	434 339	220 446	213 893

1 000 € 31.12.2021 Johdannaisten netottaminen	Bruttomääräiset rahoitusinstrumentit taseessa	Liittyvät johdannaisten instrumentit, joita ei kuitata taseessa	Nettomäärä
Rahoitusvarat			
Johdannaiset			
Korkojohdannaiset	3 866	3 866	0
Hyödykejohdannaiset	45 560	37 066	8 494
Valuuttajohdannaiset	1 446	1 312	135
Yhteensä	50 872	42 444	8 629
Rahoitusvelat			
Johdannaiset			
Korkojohdannaiset	6 065	3 866	2 199
Hyödykejohdannaiset	53 867	37 066	16 801
Valuuttajohdannaiset	2 824	1 312	1 512
Yhteensä	62 756	42 244	20 512

4.4. Oma pääoma

Laadintaperiaatteet

Oma pääoma

Konserni luokittelee liikkeeseen laskemansa instrumentit niiden luonteen perusteella joko omaksi pääomaksi tai rahoitusvelaksi.

Oman pääoman ehtoinen instrumentti on mikä tahansa sopimus, joka osoittaa oikeutta osuuteen yhteisön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Menot, jotka liittyvät omien oman

pääoman ehtoisten instrumenttien liikkeeseenlaskuun tai hankintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä. Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa voitonjakoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

Osakepääoma	A-osakkeiden lukumäärä	K-osakkeiden lukumäärä	Osakkeiden lukumäärä yhteensä	Osakepääoma 1 000 €
31.12.2021	50 200 000	2 800 001	53 000 001	10 000
31.12.2020	50 200 000	2 800 001	53 000 001	10 000

Yhtiön osakepääoma jakautuu A- ja K-sarjan osakkeisiin. A-sarjaan kuuluvia osakkeita on 50 200 000. K-sarjaan kuuluvia osakkeita on 2 800 001. Yhtiöjärjestyksen mukaan A-sarjaan kuuluvia osakkeita on vähintään 30 000 000 ja enintään 120 000 000. A-sarjan osakkeiden lisäksi yhtiössä on vähintään yksi K-sarjan osake.

K-sarjaan kuuluva osake tuottaa yhtiökokouksessa äänestettäessä kymmenen ääntä ja A-sarjaan kuuluva yhden äänen. K-sarjaan kuuluvan osakkeen omistajalla on oikeus vaatia osakkeensa muuntamista A-sarjan osakkeeksi ilmoittamalla siitä yhtiön hallitukselle.

Sijoitetun oman pääoman rahasto (SVOP) sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei ole nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Gasum Oy laski joulukuussa 2021 liikkeeseen Governia Oy:lle suunnatun 199 miljoonan euron suuruisen oman pääoman ehtoisen lainan. Lainalla ei ole eräpäivää. Lainan kuponkikorko on 10 prosenttia vuodessa ensimmäiset kolme vuotta, minkä jälkeen kuponkikorko nousee 15 prosenttiin vuodessa. Koron kirjausperiaate on sama kuin osingoilla. Korko kirjataan, kun päätös koron maksusta on tehty ja Gasum Oy:lle syntyy velvollisuus maksaa korko. Koronmaksun ajankohta on yhtiön harkinnassa. Lainaa käsitellään konsernin IFRS-tilinpäätöksessä omana pääomana eikä se laimenna yhtiön osakkeenomistajien omistusta.

OSINGOT

Hallituksen maksettavaksi esittämää osinkoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää. Tilikauden 2020 tilinpäätöksen perusteella ei maksettu osinkoja.

4.5. Arvonmuutosrahasto

Laadintaperiaatteet

Arvonmuutosrahasto sisältää käyvän arvon muutokset rahavirran suojauksessa käytetyistä tehokkaista ja suojauslaskennan edellytykset täyttäneistä instrumenteista. Muutokset arvonmuutosrahaston erien käyvissä arvoissa kirjataan laajan tuloslaskelman eriin ja mahdollinen tehottomuus kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Kumulatiivinen rahavirran käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan, kun vastaava ennakoitu rahavirta kirjataan tulos-

vaikutteisesti. Tuloslaskelmaan siirretyt käyvän arvon muutokset kohdistuvat tuloslaskelmalla liiketoiminnan muihin tuottoihin ja -kuluihin sekä konsernin sähköposition osalta materiaaleihin ja ostoihin.

Tilikaudella 2021 Gasum on luopunut suojauslaskennasta ja kaikki käyvän arvon muutokset käsitellään tuloslaskelmassa.

1 000 €	Kaasu- johdannaiset	Sähkö- johdannaiset	Valuutta- johdannaiset	Yhteensä
Arvonmuutosrahasto				
31.12.2019	6 916	-257		6 660
Rahavirran suojaukset laajassa tuloksessa	1 593	-2 850	483	-773
Rahavirran suojaukset siirretty tulokseen	-9 279	1 314	215	-7 750
Rahavirran suojauksiin liittyvät laskennalliset verot	1 537	128	-140	1 526
31.12.2020	768	-1 665	559	-338
Rahavirran suojaukset siirretty tulokseen	-960	2 081	-699	423
Rahavirran suojauksiin liittyvät laskennalliset verot	192	-416	140	-85
31.12.2021	0	0	0	0

Tulosvaikutteisesti kirjatut määrät kaasu- ja sähköjohdannaisista:

1 000 €	2021	2020
Muihin liiketoiminnan tuottoihin/kuluihin sisältyvät nettomääräiset johdannaisvoitot -ja tappiot	0	-9 064
Muihin liiketoiminnan tuottoihin/kuluihin sisältyvät uudelleenluokitellut nettomääräiset johdannaisvoitot -ja tappiot	423	
Tilikauden ostoihin sisältyvät nettomääräiset johdannaisvoitot -ja tappiot	0	1 314
31.12.	423	-7 750

4.6. Lainat

Laadintaperiaatteet

Lainat

Pitkäaikaiset lainat ovat vaihtuvakorkoisia ja ne on kirjattu tilinpäätöksessä jaksotettuun hankintamenuun. Lainan transaktiomenot on lisätty lainan käypään arvoon efektiivisen koron menetelmällä. Kaikki lainat rahoituslaitoksilta ovat euromääräisiä pankkilainoja,

jotka erääntyvät vuosina 2022–2024. Gasumille oli myönnetty pitkäaikaisen lainojen osalta vapautus kovenanttiehdosta, joka on voimassa 29.3.2022 asti. Lainan kovenanttiehtona on nettovelkaantumisasete, joka ei kuitenkaan rikkoutunut raportointihetkellä.

1 000 €	2021	2020
Lainat		
Pitkäaikaiset:		
Lainat rahoituslaitoksilta	445 656	344 833
Yhteensä	445 656	344 833
Lyhytaikaiset:		
Lainat rahoituslaitoksilta	207 911	0
Yhteensä	0	0
Lainat yhteensä	653 568	344 833

5 Muut liitetiedot

5.1. Yrityshankinnat ja -myynnit

YRITYSHANKINNAT 2021

Tilikauden 2021 aikana ei ollut yrityshankintoja.

YRITYSMYYNnit 2021

16.11.2021 Gasum sai päätökseen Norjassa sijaitsevan LNG-nesteytyslaitoksensa myynnin North Sea Midstream Partners -yhtiölle (NSMP). Yhtiöt ovat myös sopineet laajasta hankintasopimuksesta, jolla Gasum varmistaa nesteytetyn maakaasun (LNG) ja nesteytetyn biokaasun (LBG) toimitukset Risavikan nesteytyslaitokselta asiakkailleen. Yritysjärjestely on osa Gasumin kasvustrategiaa. Yrityskauppa optimoi pääoman käyttöä ja vauhdittaa kasvustrategian toteuttamista. Kauppa tehtiin osakekauppana, jossa Gasum Oy myi kokonaan omistamansa tytäryrityksen Risavika Production AS:n osakekannan NSMP Norge AS:lle.

Alla on esitetty myyntiin liittyvät varat ja velat:

Aineettomat hyödykkeet	16,6 milj. euroa
Aineelliset hyödykkeet	144,2 milj. euroa
Vaihto-omaisuus	1,4 milj. euroa
Laskennalliset verovelat	-20,4 milj. euroa
Pakolliset varaukset	-2 milj. euroa

Gasum on kirjannut taseelle 49,8 miljoonan euron suuruisen käyttöoikeusomaisuuserän ja vuokrasopimusvelan hankintasopimuksesta siltä osin, kun yhtiö käyttää laitoksen nesteytyskapasiteetin kokonaisuudessaan.

YRITYSHANKINNAT 2020

30.4.2020 Gasum sai päätökseen kaupan Linde AG:n Clean Energy -liiketoiminnan hankinnasta Ruotsissa ja Norjassa sekä Nauticorin Marine Bunkering -liiketoiminnan hankinnasta Saksassa kilpailuviranomaisten hyväksytyä yrityskaupan.

Gasum tähtää yrityskaupalla kasvustrategiansa tukemiseen LNG-logistiikan kapasiteetin lisäämisen ja kaasuasemaverkoston laajentamisen kautta Pohjoismaissa. Hankitut liiketoiminnot työllistävät noin 35 työntekijää ja niiden liikevaihto on yli 100 miljoonaa euroa vuodessa.

Seuraavat aineelliset käyttöomaisuuserät hankittiin yrityskaupassa:

- LNG-termiinaaleja Ruotsissa ja Norjassa
- Bunkering-alukset Seagas Ruotsissa ja Kairos Saksassa
- 48 kaasuasemaa Ruotsissa ja Norjassa

Lopullista hankintahintaa tai hankittua tasetta ei sopimuksen nojalla julkisteta. Hankintahinta maksettiin käteisellä kaupan päätöspäivänä.

Hankintaan liittyvät kustannukset määrältään 6,5 miljoonaa euroa on sisällytetty liiketoiminnan muihin kuluihin konsernituloslaskelmalla sekä operatiiviseen rahavirtaan rahavirtalaskelmalla.

31.10.2020 Gasum on allekirjoittanut sopimuksen yrityskaupasta, jolla se osti koko Skövde Biogas AB:n osakekannan Torran Gas Holding AB:ltä. Gasumin ja Torran Gas Holding AB:n välisen sopimuksen mukaisesti Skövden biokaasulaitos ja sen liiketoiminta sopimuksineen siirtyivät Gasumille 31.10.2020. Laitos koostui Skövden biokaasulaitosrakenuksesta prosessilaitteineen. Kauppa mahdollistaa laitoksen tuotantokapasiteetin merkittävän kasvattamisen. Kaupalla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

YRITYSMYYNnit 2020

Tilikauden 2020 aikana ei ollut yritysmyyntejä eikä lopetettuja toimintoja.

5.2. Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset

1 000 €

Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	2021	2020
Pantit	193	188
Konserniyhtiöiden puolesta annetut vastuusitoumukset	286 784	279 216
Yhteensä	286 977	279 404

Gasum Oy vastaa nesteytetyn maakaasun hankinnasta ja laivakuljetuksista Manga LNG Oy:n Tornion LNG-termiinaaliin osapuolten välisen pitkäkestoisen toimitussopimuksen mukaisesti. Manga LNG Oy on osakkaidensa yhteisyritys, joka vastaa kaasun hankinnasta ja LNG-termiinaalipalveluiden toimittamisesta osakkaidensa tarpeisiin. Gasum LNG Oy:llä on 25 % omistusosuus Manga LNG Oy:stä ja yhtiö vastaa sopimustensa mukaisesti kaasun hankinnasta Manga LNG Oy:ltä sekä omistukseen perustuvasta osuudestaan Manga LNG Oy:n ja sen tytäryhtiön Manga Termiinaali Oy:n investointi- kustannuksista, hallinnollisista ja operatiivisista kustannuksista sekä Manga Termiinaali Oy:n tuottamien termiinaali- palveluiden kustannuksista. Manga LNG Oy ja Gasum Oy ovat sopineet vuosittain toimitettavasta vähittäisvolyyymista. Mikäli Manga LNG Oy ei käytä koko sopimuksessa määriteltyä vuosittaista vähimmäisvolyyymia, maksaa yhtiö erotuksen osalta ennakkomaksun, joka kirjataan Gasumilla saatuihin ennakkomaksuihin maksun tapahduttua.

VUOKRAVASTUUT

Vuokravastuissa on esitetty vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät olennaisilta osin vuokranantajalle, ja jotka kirjataan tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Vuokra määräytyy ajan kulumisen perusteella eivätkä sopimukset sisällä osto-optioita tai indeksisidonnaisuuksia, jotka olennaisesti vaikuttaisivat vuokrien määrään. Vuokravastuut sisältävät operatiivisia vuokrasopimuksia, joihin on sovellettu IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin mahdollistamia poikkeuksia lyhytaikaisista tai vähäarvoisista vuokrasopimuksista.

1 000 €

Vuokravastuut	2021	2020
Yhden vuoden kuluessa erääntyvät	1 321	1 130
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua erääntyvät	1 864	1 297
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	429	23
Yhteensä	3 614	2 450

5.3. Konserniyritykset

Seuraavassa taulukossa on esitetty konserniin kuuluvat yritykset sekä konsernin osakkuus- ja yhteisyritykset 31.12.2021.

EMOYHTIÖ

Emoyhtiö	Rekisteröintivaltio
Gasum Oy	Suomi

TYTÄRYHTIÖT

Tytäryhtiöt	Rekisteröintivaltio	Konsernin omistusosuus %	Osuus äänimäärästä %
Gasum LNG Oy	Suomi	100	100
Gasum Portfolio Services Oy	Suomi	100	100
Gasum AB	Ruotsi	100	100
Gasum Västerås AB	Ruotsi	98,7	98,7
Gasum Clean Gas Solutions Holding AB	Ruotsi	100	100
Gasum Clean Gas Solutions AB	Ruotsi	100	100
Skövde Biogas AB	Ruotsi	100	100
Gasum AS	Norja	100	100
Gasum Clean Gas Solutions AS	Norja	100	100
Gasum Oü	Viro	100	100
Gasum AB Saksan sivuliike	Saksa	100	100

YHTEIS- JA OSAKKUUSYRITYKSET

Yhteis- ja osakkuusyritykset		Rekisteröintivaltio	Konsernin omistusosuus %	Osuus äänimäärästä %
Manga LNG Oy	Yhteisyritys	Suomi	25	25
Vadsbo Biogas AB	Yhteisyritys	Ruotsi	50	50

5.4. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat (a) Gasum Oy:n osakkuus- ja yhteisyritykset ja (b) Yhtiön johto, johon kuuluu Gasum Oy:n hallituksen jäsenet ja sihteeri, toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet sekä heidän läheiset perheenjäsenensä ja yritykset, joissa heillä tai heidän läheisillä perheenjäsenillään on määräysvalta.

Konsernin emoyhtiö on Gasum Oy. Liiketoimet konsernin ja sen tytäryritysten kesken on eliminoitu konserniyhdistelyssä, eivätkä ne sisälly tämän liitetiedon lukuihin. Muiden lähipiiriin kuuluvien yritysten kanssa tehdyt liiketoimet on eritelty alla olevassa taulukossa pois lukien Gasum Oy:n omistaja, sillä Gasum on Suomen valtion 100-prosenttisesti omistama yhtiö. Liiketoimet konsernin lähipiiriin kanssa tapahtuvat markkinaehtoisesti.

LIIKETOIMET LÄHIPIIRIN KANSSA

2021

Liiketoimet lähipiirin kanssa	Tavaroiden ja palveluiden myynti	Tavaroiden ja palveluiden ostot	Rahoitustuotot ja -kulut	Saamiset	Velat
Yhteisyritykset	63 652	7 526	0	1 759	4 053
Yhteensä	63 652	7 526	0	1 759	4 053

2020

Liiketoimet lähipiirin kanssa	Tavaroiden ja palveluiden myynti	Tavaroiden ja palveluiden ostot	Rahoitustuotot ja -kulut	Saamiset	Velat
Yhteisyritykset	32 059	7 459	0	3 838	1 427
Yhteensä	32 059	7 459	0	3 838	1 427

1 000 €

Johdon työsuhde-etuudet	2021	2020
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	2 919	2 596
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	192	206
Yhteensä	3 111	2 802

5.5. Oikeudenkäynnit ja vaateet

NORJAN TUOTANTOLAITOSTOIMINNAN ENERGIANKULUTUSVEROIHIN LIITTYVÄ ERIMIELISYYS

Yhtiön norjalainen LNG:n tuotantolaitostoimintaa vuoteen 2021 saakka harjoittanut yhtiö Gasum AS käynnisti heinäkuussa 2018 oikeusprosessin Stavangerin alioikeudessa Norjan talous- ja kauppaministeriötä vastaan koskien paikallisten viranomaisten tekemää yhtiön tilastollista luokitusta, joka on vaikuttanut negatiivisesti yhtiön energiankulutusverotukseen. Yhtiö vaati oikeusprosessissa korkeamman veroluokan mukaisesti vuosina 2014–2018 maksettuja veroja korkoineen palautettavaksi sekä oikeudenkäyntikulujen korvaamista. Alioikeus antoi päätöksensä asiassa 26.4.2019 Norjan valtion hyväksi. Yhtiö valitti päätöksestä valitustuomioistuimeen, joka kesäkuussa 2020 antamalla päätöksellä ratkaisi asian kokonaisuudessaan Gasumin hyväksi ja velvoitti valtion hyvittämään Gasumille NOK 72 273 010 liikaa maksettuja veroja korkoineen sekä korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Norjan valtiolle myönnettiin valituslupa päätöksestä korkeimpaan oikeuteen, jossa asian käsittely oli huhtikuussa 2021. Norjan korkein oikeus antoi ratkaisunsa asiassa 1.10.2021 Norjan valtion hyväksi. Yhtiö kirjasi päätöksen jälkeen alas kirjanpidossa saamisena olleet vuosina 2014–2018 liikaa maksetut verot korkoineen sekä oikeudenkäyntikulut. Lisätietoja on annettu myös liitetiedossa 2.6 Liiketoiminnan muut kulut.

YHTIÖN VALITUKSET MARKKINAOIKEUELLE ENERGIIVIRASTON 26.2.2019 JA 15.3.2019 TEKEMISTÄ PÄÄTÖKSISTÄ JA ENERGIIVIRASTON SEURAAMUSMAKSUESITYKSESTÄ SEKÄ ENERGIIVIRASTON PÄÄTÖS 2020 ERIYTETYISTÄ TILINPÄÄTÖKSISTÄ

Yhtiö on keväällä 2019 valittanut markkinaoikeuteen Energiaviraston päätöksestä 26.2.2019 koskien maakaasumarkkinallain maakaasutoimintojen laskennallista eriyttämistä koskevien eriyttämissäännösten soveltamisesta sekä samaan asiakokonaisuuteen liittyvästä Energiaviraston päätöksestä 15.3.2019 koskien yhtiön eriyttämislaskelmien korjaavista toimenpiteistä tilinpäätöksessä 1.1.-31.12.2018. Gasum on vaatinut markkinaoikeudelta 26.2.2019 päätöksen kumoamista osittain sekä 15.3.2019 päätöksen kumoamista kokonaisuudessaan. Yhtiö on lisäksi vaatinut, että Energiavirasto veloitetaan korvaamaan yhtiön oikeudenkäyntikulut. Yhtiö on valituksessaan esittänyt, että Energiaviraston päätökset ovat perusteettomia ja osin sovellettavien lakien vastaisia. Yhtiön näkemyksen mukaan yhtiön soveltamat maakaasuliiketoimintojen laskennalliset eriyttämisperiaatteet ovat olleet maakaasumarkkinallain mukaisia ja sovellettavien eriyttämisperiaatteiden muutokselle on ollut perustellut syyt. Lisäksi yhtiön näkemys on, että Energiavirasto on päätöksessään virheellisesti katsonut, että yhtiön esittämät ja sen soveltamien maakaasutoimintojen eriyttämisperiaatteiden mukaisesti laaditut eriyttämislaskelmat aiheuttaisivat maakaasutoimintojen välisen ristiinsubvention. Yhtiö on edelleen katsonut, että Energiavirastolla ei ole ollut perusteita velvoittaa yhtiötä

muuttamaan tai korjaamaan tilinpäätöstietoja päätöksissä esitetyllä tavalla eikä toimivaltaa kieltää 1.1.-31.12.2018 tilinpäätöksen hyväksymistä ennen korjaavien toimenpiteiden suorittamista. Edellä mainitut Energiaviraston päätökset eivät sisällä yhtiötä kohtaan nimenomaisia euromääräisiä suoritusvaatimuksia.

Energiavirasto on 17.7.2020 esittänyt markkinaoikeudelle, että se määrää Gasumille seuraamusmaksun maakaasumarkkinallain toimintojen eriyttämistä koskevien säännösten noudattamatta jättämisestä maakaasun siirtoverkkotoimintoja koskevan jakautumisen yhteydessä. Energiavirasto esittää seuraamusmaksun suuruudeksi 79,7 miljoonaa euroa. Energiavirasto on 30.4.2021 täydentänyt seuraamusmaksuesitystään vastaselityksellään ja esittänyt toissijaisesti samansuuruisia seuraamusmaksua Gasum Oy:n vuosia, tilinpäätöksestä toiseen jatkuneen menettelyn perusteella, jolla on tahallaan tai huolimattomuudesta rikottu tai jätetty noudattamatta maakaasumarkkinallainsäännöksiä toimintojen eriyttämistä siltä varalta, että maakaasumarkkinallain eriyttämissäännökset eivät soveltuisi Gasum Oy:n jakautumiseen. Energiaviraston mukaan jatkettu menettely on alkanut ainakin vuoden 2017 tilinpäätöksestä ja siihen sisältyneistä vuoden 2016 vertailuluvuista sekä jatkunut tilinpäätökseen 2019 saakka. Lisäksi energiavirasto on vastaselityksessään pyytänyt, että markkinaoikeus tekisi maakaasumarkkinallain eriyttämissäännösten taustalla olevan maakaasumarkkinadiirektiivin tulkintaan liittyvän ennakkoratkaisupyynnön Euroopan unionin tuomioistuimelle.

Gasum on markkinaoikeudelle jättämässä vastineessaan kiistänyt Energiaviraston seuraamusmaksuesityksen ja esittänyt, ettei seuraamusmaksua voida esittää jakautumissuunnitelman kirjausten osalta ja että yhtiö on noudattanut jakautumissuunnitelman laadinnassa ja verkkoliiketoiminnan eriyttämässä kaikkia eriyttämistä koskevia lakeja ja säännöksiä. Lisäksi Gasum Oy on seuraamusmaksuesityksen toissijaisen, tilinpäätöksiä 2017–2019 koskevan perusteen osalta katsonut mm., että Energiaviraston antamat hallintopäätökset 26.2.2019 ja 15.3.2019 estävät seuraamusmaksun esittämisen ja määräämisen Gasum Oy:n tilinpäätösten 2017–2019 liitetietoina esitettyjen maakaasuliiketoimintojen eriytettyjen tilinpäätösten perusteella.

Markkinaoikeus käsittelee vireillä olevia valituksia sekä Energiaviraston seuraamusmaksuesitystä yhdessä ja antanee ratkaisunsa asiassa aikaisintaan vuoden 2022 loppupuolella, jos asiassa ei pyydetä Euroopan unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua, mikä puolestaan viivästyttäisi yhtiön arvion mukaan ratkaisua noin vuodella.

Tilikaudella 2021 Energiavirasto on lisäksi aloittanut tutkinan yhtiön eriytettyjen tilinpäätösten 2020 maakaasumarkkinallain mukaisuudesta, joista se on antanut 19.11.2021 päätösluonnoksen ja 28.1.2022 päätöksen. Energiavirasto on velvoittanut Gasum Oy:n toimittamaan selvityksen mainitut korjaavat toimenpiteet sisältävästä tilinpäätöksestä 2021 Energiavirastolle. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta. Yhtiö on valittanut Energiaviraston 28.1.2022 tekemästä päätöksestä markkinaoikeuteen ja esittänyt, että markkinaoikeus lykkää tämän asian käsittelyä siihen saakka,

kunnes markkinaoikeus on ratkaissut markkinaoikeudessa vireillä olevat edellä kuvatut valitusasiat sekä Energiaviraston seuraamusmaksuesityksen. Asiassa ei siten odoteta ratkaisua vuoden 2022 puolella. Kirjanpitoon ei ole tehty varauksia.

VÄLIMIESMENETTELY VENATOR P&A FINLAND OY:TÄ VASTAAN

Yhtiön tytäryhtiö Gasum LNG Oy aloitti keväällä 2020 välimiesmenettelyprosessin Venator P&A Finland Oy:tä vastaan yhtiöiden välisen maakaasun toimitussopimuksen mukaisen kaasun vähimmäisosstovelvoitteen laiminlyönnistä Venatorin toimesta. Välimiesmenettely antoi ratkaisunsa asiassa syyskuun lopussa 2021 Gasum LNG Oy:n hyväksi. Yhtiö on käsitellyt saamisena toimitetun kaasun ja vähimmäisosstovelvoitteen välisen erotuksen liiketoiminnan liikevaihdossa (liitetieto 2.1.).

YHTIÖN VALITUS VAASAN HALLINTO-OIKEUDELLE VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUKSEN HALLINTOPAKKOPÄÄTÖKSESTÄ 30.9.2021

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on 30.9.2021 antamallaan hallintopakoppäätöksellä katsonut, että Gasum Oy:n Turun biokaasulaitos ei ole kehotuksista huolimatta ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin toiminnasta aiheutuvien hajuhaittojen poistamiseksi. Gasum Oy on valittanut päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen 28.10.2021. Päätökseen sisältyvään ensimmäisen päävelvoitteen tehosteeksi ELY-keskus on asettanut juoksevan uhkasakon, jonka perusosaksi on määrätty 200 000 euroa ja lisäosaksi 100 000 euroa. Päätökseen sisältyvän kuuden muun (yhteensä kahdestatoista) päävelvoitteen tehostamiseksi on lisäksi määrätty jokaisesta erikseen kiinteä uhkasakko, jonka suuruus on 50 000 euroa per velvoite. Koska hallintopakoppäätös on täytäntöönpanokelpoinen, Gasum Oy on valituksestaan huolimatta suorittanut pääasiallisesti ELY-keskukseen hallintopakoppäätöksen velvoitteiden mukaiset toimenpiteet 31.12.2021 mennessä. Lisäksi Etelä-Suomen aluehallintovirastossa on vireillä aloite Turun biokaasulaitoksen ympäristöluvan muuttamiseksi. Mahdollisia jatkotoimenpiteitä ja prosesseja asiassa ei voida sulkea pois.

YHTIÖN JA KAASUNTOIMITTAJAN VÄLINEN KIISTA VÄHIMMÄISOTTOVELVOITTEESTA

Yhtiöllä on kiista sen ulkomaisen kaasuntoimittajan kanssa sopimukseen perustuvan vähimmäisosstovelvoitteen määrästä ja sopimustulkinnasta. Yhtiö on kiistänyt ulkomaisen kaasuntoimittajan kaasusopimukseen liittyvän sopimustulkinnan sakkomaksujen osalta. Gasum käy neuvotteluita erimielisyyteen liittyen toimittajan kanssa. Mahdollisia oikeudellisia prosesseja asiassa ei voida sulkea pois. Gasum ei julkista enempää tietoa erimielisyydestä ja siihen liittyvistä riskeistä ja toimenpiteistä erityisesti siksi, koska lisätiedot saattaisivat vaikuttaa menettelyiden lopputulokseen. Yhtiö on kuitenkin kirjannut varaukseksi osan esitetystä päiväkohtaisesta minimiottovelvoitteeseen perustuvasta maksusta. Vuotuinen vähimmäisosstovelvoite on kirjattu lyhytaikaisiin velkoihin. Asiasta lisätietoa liitetiedoissa 3.5 ja 3.10.

5.6. Raportointikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Venäjä hyökkäsi Ukrainaun helmikuussa 2022. Gasum on seurannut tiiviisti Ukrainan sodan kehittymistä ja sen vaikutuksia energia-alalle. Kaasun tuonti Venäjältä Eurooppaan on toistaiseksi jatkunut normaalisti, mutta geopoliittinen tilanne ja siihen liittyvät asetetut pakotteet, mahdolliset lisäpakotteet sekä vastapakotteet ja niiden seuraukset, aiheuttavat epävarmuutta yhtiön toimintaan, kaasun kysyntään ja kaasutoimituksiin. Maakaasun venäläinen toimittaja on esittänyt vaatimuksen toimitusten maksamisesta ruplissa ja mahdollisesti rajoittavansa maakaasutoimituksia mikäli sopimusmuutoksia ei hyväksytä. Sopimusvelvoitteet maakaasun ja nesteytetyn maakaasun toimitusten keskeytyessä voivat olla merkittävät. Yhtiö pyrkii pienentämään mahdollisesta toimitusten keskeytymisestä aiheutuvia vaikutuksia esimerkiksi kartoittamalla vaihtoehtoisia toimitustapoja.

Geopoliittinen tilanne vaikuttaa myös kaasun voimakkaaseen kallistumiseen ja hinnan vaihteluun. Yhtiöllä on sopimusten mukaisia minimiottovelvoitteita, joilla voi olla kaasun kysynnän laskiessa ja hinnan noustessa merkittävä vaikutus yhtiön tilanteeseen. Hinnan vaihtelu voi johtaa myös muutoksiin konsernin omaisuuseriin ja johdannaisten käyvissä arvoissa, joilla voi olla vaikutusta myös näihin liittyviin vaadittuihin käteisvakuuksiin. Yhtiö on jatkanut toimenpiteitä erityisesti käteisvakuuksia vaativien suojauspositioiden mukauttamiseksi.

Yhtiö seuraa tilannetta aktiivisesti ja jatkaa vuoropuhelua kansallisten viranomaisten ja sidosryhmien kanssa varmistukseen sekä EU:n linjausten että voimassa olevien lakien ja määräysten, mukaan lukien pakotteiden noudattamisen. Varautukseen tilanteeseen ja muutoksiin, Gasum valmistelelee jatkuvasti toimenpiteitä vähentämään tilanteen mahdollisen kärjistyksen vaikutuksia. Konserni on myös alkuvuodesta ylläpitänyt tilanteen johdosta poikkeuksellisen korkeita käteisvaroja ja maksuvalmiutta. Tilinpäätöshetken jälkeen yhtiö on jatkanut syyskuussa 2021 nostamaansa lyhytaikaista 210 miljoonan euron rahoituslainaa kesäkuuhun 2022.

Yhtiön johto ja hallitus ovat arvioineet, että yhtiön toiminnan jatkuvuuteen ei liity olennaista epävarmuutta. Toiminnan jatkuvuuteen liittyviä riskejä on arvioitu muun muassa erilaisten skenaarioiden kautta. Lisäksi yhtiö on pyrkinyt kehittämään kykyä reagoida mahdollisiin energiamarkkinoiden ongelmiin.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

EUR

	Liitetieto	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Liikevaihto	1	1 040 894 322,74	412 705 033,64
Liiketoiminnan muut tuotot	2	466 777 768,43	113 916 908,57
Materiaalit ja palvelut	3		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		-991 589 442,52	-354 630 480,13
Varastojen muutos		-5 641 206,42	1 464 967,26
Ulkopuoliset palvelut		-8 305 636,57	-8 428 120,81
		-1 005 536 285,51	-361 593 633,68
Henkilöstökulut	4		
Palkat ja palkkiot		-15 867 542,25	-13 616 046,99
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-2 697 125,57	-2 582 153,14
Muut henkilösivukulut		-700 916,09	-225 110,74
		-19 265 583,91	-16 423 310,87
Poistot ja arvonalentumiset	5		
Suunnitelman mukaiset poistot		-14 512 210,72	-11 658 658,98
		-14 512 210,72	-11 658 658,98
Liiketoiminnan muut kulut	6	-731 207 393,49	-147 090 084,49
Liiketulos		-262 849 382,46	-10 143 745,81
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut korko- ja rahoitustuotot	8		
Saman konsernin yrityksiltä		13 812 672,61	19 226 456,78
Muilta		1 888 947,80	2 935 523,13
		15 701 620,41	22 161 979,91
Muut korko- ja rahoituskulut	8		
Saman konsernin yrityksille		-936 514,87	-2 075 248,52
Muille		-15 378 337,46	-16 261 863,51
		-16 314 852,33	-18 337 112,03
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		-263 462 614,38	-6 318 877,93
Tilinpäätössiirrot	10		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		14 934,13	-5 508 210,55
Saatu konserniavustus		950 000,00	0
Annettu konserniavustus		0	-18 143 933,00
		964 934,13	-23 652 143,55
Tuloverot	11	13 074,31	-1 137 035,08
Tilikauden tulos		-262 484 605,94	-31 108 056,56

EMOYHTIÖN TASE

EUR

	Liitetieto	31.12.2021	31.12.2020
Vastaavaa			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		188 722,77	312 281,72
Muut pitkävaikutteiset menot		27 432 479,05	24 516 209,18
		0	0
	12	27 621 201,82	24 828 490,90
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		440 759,08	440 759,08
Rakennukset ja rakennelmat		57 632 133,19	50 651 089,82
Koneet ja kalusto		46 686 258,69	48 802 383,19
Muut aineelliset hyödykkeet		3 493 525,43	3 632 301,87
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		31 055 704,48	34 217 488,35
	13	139 308 380,87	137 744 022,31
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä		339 786 886,26	435 597 281,22
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		232 913 159,22	290 479 016,63
Muut osakkeet ja osuudet		49 853,40	49 853,40
	14	572 749 898,88	726 126 151,25
Pysyvät vastaavat yhteensä		739 679 481,57	888 698 664,46
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus	15	181 120 814,77	28 505 400,22
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Johdannaisinstrumentit	9	38 182 266,94	0
Pitkäaikaiset muut saamiset		211 881,48	206 881,48
	16	38 394 148,42	206 881,48
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		280 876 804,00	67 403 398,62
Lyhytaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä		184 233 233,91	86 874 326,21
Lyhytaikaiset saamiset omistusyhteisyriksiltä		780 600,51	3 152 020,06
Lyhytaikaiset muut saamiset		146 992 241,41	12 705 756,07
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		14 387 914,35	6 118 106,24
Johdannaisinstrumentit		232 629 791,61	0
	17	859 900 585,79	176 253 607,20
Rahat ja pankkisaamiset	18	386 146 239,34	11 933 045,26
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		1 465 561 788,32	216 898 934,16
Vastaavaa yhteensä		2 205 241 269,89	1 105 597 598,62

EUR

	Liitetieto	31.12.2021	31.12.2020
Vastattavaa			
Oma pääoma			
Osakepääoma		10 000 000,00	10 000 000,00
Pääomalaina		200 000 000,00	0
Muut rahastot		124 303 645,75	124 303 645,75
Edell. tilikausien tulos		410 496 340,48	384 565 667,21
Tilikauden tulos		-262 484 605,94	-31 108 056,56
		148 011 734,54	353 457 610,65
Oma pääoma yhteensä	19	482 315 380,29	487 761 256,40
Pakolliset varaukset	21	15 685 359,00	0
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta		445 000 000,00	345 000 000,00
Pitkäaikaiset lainat konserniyhtiöiltä		0	62 482,48
Johdannaisvelat	9	51 160 734,68	10 792 433,37
	22	496 160 734,68	355 854 915,85
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta		210 000 000,00	
Saadut ennakot		16 162 133,19	8 060 143,93
Ostovelat		283 237 450,08	61 857 923,16
Velat saman konsernin yrityksille		140 240 015,05	60 248 715,96
Muut velat		59 345 570,37	68 008 354,85
Johdannaisvelat	9	385 352 414,67	56 980 818,63
Siirtovelat		112 889 289,37	6 328 415,87
Muut lyhytaikaiset velat omistusyhteisyrietykset		1 682 237,94	497 053,97
	23	1 211 079 795,92	261 981 426,37
Vieras pääoma yhteensä		1 707 240 530,60	617 836 342,22
Vastattavaa yhteensä		2 205 241 269,89	1 105 597 598,62

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

EUR

	Liitetieto	1.1.–31.12.2021	1.1.–31.12.2020
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		-263 462 614	-6 318 878
Oikaisut:			
Suunnitelman mukaiset poistot	5	14 512 211	11 658 659
Realisoitumattomat arvostusvoitot ja -tappiot	8	147 802 058	32 834 490
Rahoitustuotot- ja kulut	8	613 232	-3 824 868
Muut erät joihin ei liity maksua		31 803 176	5 592 316
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta		-68 731 937	39 941 719
Käyttöpääoman muutos			
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)		-388 770 385	-14 153 136
Vaihto-omaisuuden lisäys (-)/vähennys (+)		-10 728 662	-23 498 840
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)		305 705 783	-4 546 609
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		93 793 264	-42 198 585
Maksetut korot ja muut liiketoiminnan rahoituskulut		-13 830 429	-12 289 172
Saadut korot liiketoiminnasta		16 883 497	23 698 641
Maksetut välittömät verot		2 119 689	1 309 763
Liiketoiminnan rahavirta		-157 352 445	10 462 366
Investointien rahavirrat			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-19 958 241	-32 827 520
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		202 508	2 025 866
Yrityshankinnat ja myynnit		30 173 090	-130 633 222
Myönnettyt lainat		63 524 779	25 244 612
Saadut investointiavustukset		6 357 054	
Investointien rahavirta		80 299 191	-136 190 244
Rahoituksen rahavirrat			
Lyhytaikaisten lainojen nostot		212 060 688	60 513 641
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-60 424 601	0
Pitkäaikaisten lainojen nostot		100 000 000	115 000 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut			0
Pääomalainojen nostot		200 000 000	
Saadut ja annetut konserniavustukset			-18 143 933
Maksetut osingot			-20 002 200
Rahoituksen rahavirta		451 636 087	137 367 508
Rahavarojen muutos		374 582 833	11 639 630
Rahavarat tilikauden alussa		6 861 608	620 188
Rahavarojen kurssivoitot ja tappiot		-57 347	
Lähteneet ja tulleet rahavarat yritysjärjestelyissä		4 759 145	-5 398 210
Rahavarat tilikauden lopussa		386 146 239	6 861 608

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Gasum Oy:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolainsäädännön periaatteiden mukaisesti. Tilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1.–31.12.2021.

LAADINTAPERIAATTEEN MUUTOS KOSKIEN KPL 5.2A §

Gasum Oy on muuttanut laskentaperiaatteitaan johdannaisten käsittelyn osalta ja siirtynyt soveltamaan KPL 5:2a §:n mukaista käyvän arvon periaatetta ja kirjaa johdannaissopimusten käypien arvojen muutokset tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin. Vastaava oikaisu on tehty myös vertailuvuotena olevan edellisen tilikauden päättävään taseeseen. Vertailukauden tuloslaskelmaa ei ole saatettu vertailukelpoiseksi. Koska vertailukauden tuloslaskelmaa ei ole saatettu vertailukelpoiseksi esitetään liitetiedossa 25, mikä laadintaperiaatteen muutoksen vaikutus vertailuvuoden tulokseen olisi ollut, jos Yhtiö olisi noudattanut aikaisemmin KPL 5:2a§:n mukaista käsittelyä, jonka mukaan johdannaisten käyvän arvon muutoksesta johtuvat realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Gasum ei sovelle johdannaisten käsittelyyn suojauslaskentaa.

EUR	Liitetieto	31.12.2020	Muutokset	Oikaistu 31.12.2020
Vastaavaa				
Saamiset				
	Johdannaissaamiset, pitkäaikaiset	9,16	0	11 382 017,64
	Johdannaissaamiset, lyhytaikaiset	9,17	0	45 978 854,19
Vastattavaa				
	Kertyneet voittovarot	19	384 565 667,21	57 360 871,83
				441 926 539,04

TULOUTUSPERIAATE

Gasum Oy:n liikevaihto koostuu pääasiassa kaasun ja sähkön myynnistä. Myynti tuloutetaan, kun kaasu tai sähkö on toimitettu. Palveluiden myynti tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu.

TUTKIMUS- JA KEHITYSMENOT

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan vuosikuluksi silloin kun ne syntyvät.

ELÄKKEET

Gasum Oy:n lakisääteinen eläketurva on hoidettu ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

VUOKRASOPIMUKSET

Vuokramaksut kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin. Vuokrasopimusten jäljellä olevat vuokrat on esitetty liitetietojen vastuissa. Vuokrasopimusten ehdot eivät poikkea tavanomaisista ehdoista.

JOHDANNAISET

Emoyhtiön riskienhallintapolitiikka sisältyy konsernitasolla tehtyyn riskienhallintadokumentaatioon. Riskienhallinnan tavoitteena on suojata johdannaisten avulla avointa hyödykepositiota, vaihtuvakorkoisten lainasopimusten korkoriskiä sekä ulkomaisen valuutan ja euron välistä kurssiriskiä. Tarkemmat riskienhallintaan liittyvät tiedot ovat esitettynä konsernin liitetiedoissa 4.2 ja 4.3.

Johdannaissopimusten käyvässä arvoissa tapahtuvat arvon muutokset (positiivinen tai negatiivinen) kirjataan tulosvaikutteisesti tuloslaskelmaan ja suojauslaskentaa ei sovelleta. Hyödykejohdannaisten osalta käypien arvojen muutokset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin, korkojohdannaisten käypien arvojen muutokset rahoitustuottoihin / -kuluihin ja valuuttajohdannaisten käypien arvojen muutokset edellä mainittuihin eriin perustuen suojattavan kohteen luonteesta liiketoiminnan osalta.

Pörssinoteeratut johdannaiset arvostetaan markkina-arvoon ja ei-noteeratut johdannaisten käyvät arvot lasketaan hyödyntäen markkinainformaatiosta saatavilla olevaa markkinadataa.

PAKOLLISET VARAUKSET

Pakollisina varauksina on taseessa eriä, jotka ovat joko sopimusperusteisia tai muuten sitovia veloitteita, mutta jotka eivät ole vielä realisoituneet.

VEROT

Veroihin sisältyy verotettavan tulon perusteella laskettu vero. Aikaisempien tilikausien verot sisältyvät tuloslaskelman tuloveroriville.

PYSYVÄT VASTAAVAT JA POISTOT

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvioidun taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat ovat seuraavat:

- Rakennukset ja rakennelmat 15–65 vuotta
- Koneet ja kalusto 3–15 vuotta
- Muut aineelliset hyödykkeet 20–40 vuotta
- Muut pitkävaikutteiset menot 5–10 vuotta
- Aineettomat oikeudet 3–5 vuotta
- Maa-alueista ei tehdä poistoja

Yhtiön pysyvien vastaavien sijoituksissa olevat tytäryhtiöosakkeet sekä muut osakkeet ja osuudet on arvostettu hankintameno.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoonsa tai sitä alempaan jälleenhankintahintaan tai todennäköiseen myyntihintaan.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

MUUTA

Gasum Oy on jakautunut kahdeksi erilliseksi yhtiöksi per 1.1.2020 siten, että siirtoliiketoimintaan liittyneet varat ja velat on eriytetty omaksi yhtiökseen Gasgrid Finland Oy:ksi kyseisenä päivänä.

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1. Liikevaihto

EUR

Liikevaihdon maantieteellinen jakauma	2021	2020
Suomi	862 805 225,00	371 044 925,10
Muut maat	178 089 097,74	41 907 091,36
Yhteensä	1 040 894 322,74	412 705 033,64

2. Liiketoiminnan muut tuotot

EUR

Liiketoiminnan muut tuotot	2021	2020
Vuokratuotot	17 997,67	0
Käyttöomaisuuden myynti	100 000,00	12 000,00
Johdannaisten voitot	385 941 933,29	92 159 133,21
Fuusiovoitto	0	2 930 590,47
Muut tuotot*	80 717 837,47	18 815 184,89
Yhteensä	466 777 768,43	113 916 908,57

* Muut tuotot sisältävät siirtohintamalliin perustuvia hallintokulupalvelumaksuja 32 924 287,43 euroa (5 393 740,00 euroa) sekä LNG-liiketoimintaan liittyviä siirtohintatuottoja 48 092 000,00 euroa (11 751 379,64 euroa).

3. Materiaalit ja palvelut

EUR

Materiaalit ja palvelut	2021	2020
Materiaalit ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	999 264 187,40	354 630 480,13
Varastojen muutos	-2 033 538,46	-1 464 967,26
Materiaalit ja tarvikkeet yhteensä	997 230 648,94	353 165 512,87
Ulkopuoliset palvelut	8 305 636,57	8 428 120,81
Yhteensä	1 005 536 285,51	361 593 633,68

4. Henkilöstökulut ja henkilöstön määrä

EUR

Henkilöstökulut	2021	2020
Palkat ja palkkiot	15 867 542,25	13 616 046,99
Eläkekulut	2 697 125,57	2 697 125,57
Lakisääteiset henkilösivukulut	700 916,09	225 110,74
Yhteensä	19 265 583,91	16 423 310,87

Henkilöstön määrä keskimäärin	2021	2020
Toimihenkilöitä	167	151
Työntekijöitä	28	25
Henkilöstön määrä keskimäärin	195	176

Toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten palkkiot on esitetty konsernin liitetiedossa 2.4.

5. Poistot ja arvonalentumiset

EUR

Poistot ja arvonalentumiset	2021	2020
Poistot aineettomista oikeuksista	154 189,35	54 884,35
Poistot muista pitkävaikutteisista menoista	4 767 347,81	3 511 293,84
Poistot rakennuksista ja rakennelmista	3 642 594,85	2 956 170,82
Poistot koneista ja laitteista	5 730 403,20	4 951 840,59
Poistot muista aineellisista hyödykkeistä	217 675,51	184 469,38
Yhteensä	14 512 210,72	11 658 658,98

6. Liiketoiminnan muut kulut

EUR

Liiketoiminnan muut kulut	2021	2020
Vuokrat	11 416 499,50	11 194 613,38
Kunnossapitokulut	6 509 320,08	6 268 117,58
Palveluostot	14 380 063,34	8 797 797,26
Markkinointikulut	1 749 889,73	1 521 582,26
Johdannaisten realisoitunut tappio	267 231 459,14	66 777 587,66
Johdannaisten realisoitumaton tappio	371 567 263,91	32 448 856,20
Muut*	58 352 897,79	20 081 530,15
Yhteensä	731 207 393,49	147 090 084,49

* Muut sisältävät konsernin siirtohinnoittelumalliin perustuvia siirtohintaoikaisuja tytäryhtiölle 34,0 miljoonaa euroa (2020: 16 milj. euroa) ja hankintasopimuksen ehtojen mukaiseen päiväkohtaiseen minimiottovelvoitteeseen liittyviä kuluja tai varauksia 15,7 miljoonaa euroa vuonna 2021.

7. Tilintarkastajan palkkiot

EUR

Tilintarkastajan palkkiot	2021	2020
Lakisääteinen tilintarkastus	478 600,00	180 000,00
Tilintarkastajien lausunnot	16 530,50	39 290,00
Veropalvelut	61 905,60	101 366,52
Muut palvelut	20 522,40	62 594,10
Yhteensä	577 558,50	383 250,62

8. Rahoitustuotot ja -kulut

EUR

Rahoitustuotot	2021	2020
Korkotuotot muista pitkäaikaisista saamisista	38 238,24	15 009,58
Korko- ja rahoitustuotot ulkoiset	1 850 709,56	2 920 513,55
Korko- ja rahoitustuotot konserni	13 812 672,61	19 226 456,78
Yhteensä	15 701 620,41	22 161 979,91

EUR

Rahoituskulut	2021	2020
Rahoituslainojen korkokulut	4 020 441,67	2 328 469,44
Tappiot johdannaisten käyvän arvon muutoksesta	0	4 619 667,57
Muut rahoituskulut	12 294 410,66	8 490 120,63
Yhteensä	16 314 852,33	18 337 112,03

9. Rahoitusinstrumentit

EUR	2021	2021	
Käyvät arvot	Varat	Velat	Nettopositio
Valuuttajohdannaiset	1 896 875,08	2 271 195,82	-374 320,74
Korkojohdannaiset	2 344 659,00	3 693 357,00	-1 348 698,00
Hyödykejohdannaiset	274 217 628,75	430 548 596,67	-156 330 967,92
Yhteensä	278 459 162,83	436 513 149,49	-158 053 986,66
Käyvän arvon lyhytaikainen osuus	236 999 139,44	384 915 493,91	-147 916 354,47
Käyvän arvon pitkäaikainen osuus	41 460 023,40	51 597 655,58	-10 137 632,19

EUR	2020	2020	
Käyvät arvot	Varat	Velat	Nettopositio
Valuuttajohdannaiset	4 255 334,39	4 144 506,31	110 828,08
Korkojohdannaiset	3 865 884,00	6 065 348,00	-2 199 464,00
Hyödykejohdannaiset	49 239 654,02	57 948 021,73	-8 708 367,71
Yhteensä	57 360 872,41	68 157 876,04	-10 797 003,63
Käyvän arvon lyhytaikainen osuus	41 817 260,87	53 171 557,47	-11 354 296,60
Käyvän arvon pitkäaikainen osuus	15 543 611,33	14 986 319,02	557 292,32

EUR	Käypien arvojen maturiteetit 2021				
	Yhteensä	Alle 1 vuosi	1–2 vuotta	Yli 2–5 vuotta	Yli 5 vuotta
Valuuttajohdannaiset	-374 320,74	-374 320,74	0	0	0
Korkojohdannaiset	-1 348 698,00	0	-1 348 698,00	0	0
Hyödykejohdannaiset	-156 330 967,58	-147 060 214,25	-21 884 258,00	4 277 600,94	8 335 903,73
Kassavirta yhteensä	-158 053 986,32	-147 434 534,99	-23 232 956,00	4 277 600,94	8 335 903,73

EUR	Käypien arvojen maturiteetit 2020				
	Yhteensä	Alle 1 vuosi	1–2 vuotta	Yli 2–5 vuotta	Yli 5 vuotta
Valuuttajohdannaiset	110 828,08	108 869,74	1 958,34	0	0
Korkojohdannaiset	-2 199 464,00	0	-2 199 464,00	0	0
Hyödykejohdannaiset	-8 708 368,36	-11 679 544,61	538 672,56	682 159,38	1 750 344,30
Kassavirta yhteensä	-10 797 004,28	-11 570 674,87	-1 658 833,10	682 159,38	1 750 344,30

Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit arvostusmenetelmän mukaan jaoteltuina. Käytetyt hierarkiatasot on määriteltävä seuraavasti:

- Taso 1: täysin samanlaisille varoille tai veloille noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla
- Taso 2: muut syöttötiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on havainnoitavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina)
- Taso 3: omaisuuserää tai velkaa koskevat syöttötiedot, jotka eivät perustu havainnoitavissa olevaan markkinatietoon (muut kuin havainnoitavissa olevat syöttötiedot)

EUR	Käyvät arvot hierarkia tason mukaan	31.12.2021		31.12.2020	
		Varat	Velat	Varat	Velat
	Hyödykejohtannaiset (hierarkian taso 1)	129 577 265,17	194 825 899,25	14 336 000,00	26 542 370,75
	Hyödykejohtannaiset (hierarkian taso 2)	114 853 603,43	220 622 948,02	32 293 654,02	31 082 650,98
	Hyödykejohtannaiset (hierarkian taso 3)	29 786 760,56	15 099 749,40	2 610 000,00	323 000,00
	Valuuttajohtannaiset (hierarkian taso 2)	1 896 875,08	2 271 195,82	4 255 334,39	4 144 506,31
	Korkojohtannaiset (hierarkian taso 2)	2 344 659,00	3 693 357,00	3 865 884,00	6 065 348,00
	Yhteensä	278 459 163,24	436 513 149,35	57 360 872,41	68 157 876,04
	Pitkäaikainen osuus				
	Hyödykejohtannaiset (hierarkian taso 1)	1 087 137,03	118 904,26	1 456 000,00	1 866 000,00
	Hyödykejohtannaiset (hierarkian taso 2)	7 904 338,86	34 448 942,38	6 245 730,14	5 147 553,89
	Hyödykejohtannaiset (hierarkian taso 3)	26 161 408,44	12 639 712,48	2 605 000,00	322 000,00
	Valuuttajohtannaiset (hierarkian taso 2)	3 323,53	3 323,53	108 090,80	106 132,46
	Korkojohtannaiset (hierarkian taso 2)	2 344 659,00	3 693 357,00	3 865 884,00	6 065 348,00
	Pitkäaikainen osuus yhteensä	37 500 866,86	50 904 239,65	14 280 704,94	13 507 034,35
	Lyhytaikainen osuus yhteensä	240 958 296,38	385 608 909,70	43 080 167,47	54 650 841,69

10. Tilinpäätössiirrot

EUR	Tilinpäätössiirrot	2021	2020
	Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	14 934,13	-5 508 210,55
	Saatu konserniavustus	950 000,00	0
	Annettu konserniavustus	0	-18 143 933,00
	Yhteensä	964 934,13	-23 652 143,55

11. Verot

EUR	Verot	2021	2020
	Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	0	-1 151 077,53
	Edellisten tilikausien verot	13 074,31	14 042,45
	Yhteensä	13 074,31	-1 137 035,08

12. Aineettomat hyödykkeet

EUR 2021	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 978 452,14	47 177 425,90	49 155 878,04
Lisäykset	30 630,40	5 405 032,11	5 435 662,51
Vähennykset	0	-79 233,30	-79 233,30
Jakautumisen vaikutus	0	-162 308,26	-162 308,26
Siirrot ryhmien välillä	0	2 480 432,97	2 480 432,97
Hankintameno 31.12.	2 009 082,54	54 821 349,42	56 830 431,96
Kertyneet poistot 1.1.	1 666 170,42	22 661 216,72	24 327 387,14
Poistot	154 189,35	4 766 686,95	4 920 876,30
Vähennysten kertyneet poistot	0	-39 033,30	-39 033,30
Kertyneet poistot 31.12.	1 820 359,77	27 388 870,37	29 209 230,14
Kirjanpitoarvo 1.1.2021	312 281,72	24 516 209,18	24 828 490,90
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	188 722,77	27 432 479,05	27 621 201,82

EUR 2020	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 260 417,33	45 827 432,50	47 087 849,83
Lisäykset	0	1 920 887,51	1 920 887,51
Vähennykset	-8 300,00	-98 430,57	-106 730,57
Fuusiossa siirtyneet	726 334,81	217 679,77	944 014,58
Jakautumisen vaikutus	0	-6 569 722,93	-6 569 722,93
Siirrot ryhmien välillä	0	5 879 579,62	5 879 579,62
Hankintameno 31.12.	1 978 452,14	47 177 425,90	49 155 878,04
Kertyneet poistot 1.1.	1 233 508,31	19 125 480,23	20 358 988,54
Poistot	54 884,35	3 511 293,84	3 566 178,19
Fuusiossa siirtyneet	386 077,76	122 873,22	508 950,98
Vähennyksen kertyneet poistot	-8 300,00	-98 430,57	-106 730,57
Kertyneet poistot 31.12.	1 666 170,42	22 661 216,72	24 327 387,14
Kirjanpitoarvo 1.1.2021	26 909,02	26 701 952,27	26 728 861,29
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	312 281,72	24 516 209,18	24 828 490,90

13. Aineelliset hyödykkeet

EUR 2021	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	440 759,08	382 070 232,82	167 781 766,35	9 082 605,07	34 217 488,35	593 592 851,67
Lisäykset	0	5 842 876,73	2 149 169,37	45 945,00	12 567 756,45	20 605 747,55
Fuusiossa siirtyneet	0	0	92 751,88	4 405,74	69 069,52	166 227,14
Vähennykset	0	-266 669,65	-67 303,28	0	0	-333 972,93
Siirrot ryhmien välillä	0	5 220 061,61	1 450 727,70	39 191,78	-9 880 855,38	-3 178 874,64
Saadut investointituet	0	-439 299,77	0	0	-5 917 754,46	-6 357 054,23
Hankintameno 31.12.	440 759,08	392 427 201,39	171 407 112,02	9 164 147,59	31 055 704,48	604 494 924,56
Kertyneet poistot 1.1.	0	331 419 143,00	118 979 383,16	5 450 303,20	0	455 848 829,36
Poistot	0	3 642 594,85	5 730 403,20	218 336,37	0	9 591 334,42
Vähennysten kertyneet poistot	0	-266 669,65	-15 038,54	0	0	-279 725,60
Fuusiossa siirtyneet	0	0	26 105,51	1 982,59	0	26 105,51
Kertyneet poistot 31.12.	0	334 795 068,20	124 720 853,33	5 670 622,16	0	465 186 543,69
Kirjanpitoarvo 1.1.2021	440 759,08	50 651 089,82	48 802 383,19	3 632 301,87	34 217 488,35	137 744 022,31
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	440 759,08	57 632 133,19	46 686 258,69	3 493 525,43	31 055 704,48	139 308 380,87

EUR 2020	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 673 000,74	654 394 418,36	162 053 075,45	12 789 192,70	38 713 536,62	870 623 223,87
Lisäykset	0	4 698 523,99	2 429 599,42	133 451,01	24 124 440,77	31 386 015,19
Fuusiossa siirtyneet	0	7 156 498,53	4 714 096,26	128 406,54	1 090 998,26	13 089 999,59
Jakautumisen vaikutus	-2 232 241,66	-285 454 289,66	-18 259 757,41	-4 678 903,56	-1 442 164,36	-312 067 356,65
Vähennykset	0	-1 976 034,42	-1 104 033,24	0	0	-3 080 067,66
Siirrot ryhmien välillä	0	3 730 499,07	17 948 785,87	710 458,38	-28 269 322,94	-5 879 579,62
Saadut investointituet	0	-479 383,05	0	0	0	-479 383,05
Hankintameno 31.12.	440 759,08	382 070 232,82	167 781 766,35	9 082 605,07	34 217 488,35	593 592 851,67
Kertyneet poistot 1.1.	0	327 759 293,59	113 878 029,67	5 246 957,15	0	446 884 280,41
Poistot	0	2 956 170,82	4 951 840,59	184 469,38	0	8 092 480,79
Vähennysten kertyneet poistot	0	-18 034,23	-1 036 147,52	0	0	-1 054 181,75
Fuusiossa siirtyneet	0	721 712,82	1 185 660,42	18 876,67	0	1 926 249,91
Kertyneet poistot 31.12.	0	331 419 143,00	118 979 383,16	5 450 303,20	0	455 848 829,36
Kirjanpitoarvo 1.1.2020	2 673 000,74	326 635 124,77	48 175 045,78	7 542 235,55	38 713 536,62	423 738 943,46
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	440 759,08	50 651 089,82	48 802 383,19	3 632 301,87	34 217 488,35	137 744 022,31

14. Sijoitukset

EUR 2021	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Muut sijoitukset	Saamiset konserni- yrityksiltä	Yhteensä
Hankintameno l.l.	435 597 281,22	49 853,40	290 479 016,63	726 126 151,25
Lisäykset	0		617 488,48	617 488,48
Vähennykset	-86 073 090,49		-55 900 000,00	-141 973 090,49
Fuusio	-9 737 304,47		-2 283 345,89	-12 020 650,36
Kirjanpitoarvo 31.12.	339 786 886,26	49 853,40	232 913 159,22	572 749 898,88

EUR 2020	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Muut sijoitukset	Saamiset konserni- yrityksiltä	Sijoitukset
Hankintameno l.l.	349 112 708,97	49 853,40	324 892 650,00	674 055 212,37
Lisäykset	115 610 255,43	0	132 921 576,75	248 531 832,18
Vähennykset	-26 793 321,52	0	-160 335 210,12	-187 128 531,64
Fuusio	-2 332 361,66	0	-7 000 000,00	-9 332 361,66
Kirjanpitoarvo 31.12	435 597 281,22	49 853,40	290 479 016,63	726 126 151,25

15. Vaihto-omaisuus

EUR Vaihto-omaisuus	2021	2020
Tuotevarastot	7 932 072,96	5 146 502,04
Muu vaihto-omaisuus	216 960,00	718 092,96
Ennakkomaksut*	172 971 781,81	22 640 805,22
Yhteensä	181 120 814,77	28 505 400,22

* Koostuu LNG:n ja maakaasuun liittyvistä hankintasopimuksien ennakkomaksuista.

16. Pitkäaikaiset saamiset

EUR Pitkäaikaiset saamiset	2021	Oikaistu 2020	2020
Muut pitkäaikaiset saamiset	211 881,48	206 881,48	206 881,48
Rahoitusarvopaperit	38 182 266,94	11 382 017,64	
Yhteensä	38 394 148,42	11 588 899,12	206 881,48

* Johdannaisten käsittelyn osalta Gasum Oy on siirtynyt soveltamaan KPL 5.2a §:n mukaista käyvän arvon periaatetta vuoden 2020 vertailutiedot on oikaistu sen mukaisesti.

17. Lyhytaikaiset saamiset

EUR		Oikaistu	
Lyhytaikaiset saamiset, ulkopuoliset	2021	2020	2020
Myyntisaamiset	280 876 804,00	67 403 398,62	67 403 398,62
Muut saamiset*	146 992 241,41	17 777 193,05	12 705 756,07
Siirtosaamiset	14 387 914,35	6 118 106,24	6 118 106,24
Rahoitusarvopaperit**	232 629 791,61	45 978 854,19	
Yhteensä	674 886 751,37	137 277 552,10	86 227 260,93

* Luokittelumuutos 2020 vertailutietoihin, rahavaroista siirretty muiden saamisten alle 5 071 436,98 euroa.

** Johdannaisien käsittelyn osalta Gasum Oy on siirtynyt soveltamaan KPL 5.2a §:n mukaista käyvän arvon periaatetta vuoden 2020 vertailutiedot on oikaistu sen mukaisesti.

EUR		Oikaistu	
Lyhytaikaiset saamiset, ulkopuoliset	2021	2020	2020
Myyntisaamiset	280 876 804,00	67 403 398,62	67 403 398,62
Muut saamiset	146 992 241,41	12 705 756,07	12 705 756,07
Ennakkomaksut	490 513,50	0	0
Annetut vakuudet	68 432 182,76	181 217,56	181 217,56
Muut saamiset*	78 069 545,15	17 595 975,49	12 524 538,51
Siirtosaamiset	14 387 914,35	6 118 106,24	6 118 106,24
Johdannaisinstrumentit	232 629 791,61	45 978 854,19	0
Yhteensä	674 886 751,37	132 206 115,12	86 227 260,93

* Luokittelumuutos 2020 vertailutietoihin, rahavaroista siirretty muiden saamisten alle 5 071 436,98 euroa

EUR		2021	2020
Siirtosaamiset			
Tasesähköjaksotus		8 915 104,87	0,00
Palvelumyyntijaksotukset		216 160,00	0,00
Sähköjohdannainen 12/2021		3 352 461,00	0,00
Vuosihyvitys		0	135 000,00
Verosaaminen		0	2 106 614,46
Muut siirtosaamiset		1 904 188,48	3 876 491,78
Yhteensä		14 387 914,35	6 118 106,24

EUR		2021	2020
Lyhytaikaiset saamiset, konserniyritykset			
Myyntisaamiset		27 711 090,24	11 930 087,27
Konsernipankkisaamiset		71 047 463,22	59 466 503,86
Muut saamiset		75 288 373,05	12 464 404,47
Siirtosaamiset		2 539 202,92	3 013 330,61
Johdannaisinstrumentit		7 647 104,48	0
Yhteensä		184 233 233,91	86 874 326,21

EUR		2021	2020
Lyhytaikaiset saamiset omistusyhteisyrityksiltä			
Myyntisaamiset		27 499,55	2 892 579,14
Muut saamiset		753 100,96	259 440,92
Yhteensä		780 600,51	3 152 020,06

18. Rahavarat

EUR

Rahavarat	2021	2020
Rahat ja pankkisaamiset	386 146 239,34	6 861 608,28
Yhteensä	386 146 239,34	6 861 608,28

Luokittelumuutos 2020 vertailutietoihin, rahavaroista siirretty muiden saamisten alle 5 071 436,98 euroa.

19. Oma pääoma

EUR	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Pääomalaina	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Tasearvo 1.1.	10 000 000,00	124 303 645,75	0	353 457 610,65	544 799 986,23
Laskentaperiaatteen muutoksen vaikutus 1.1*	0	0	0	57 038 729,83	57 038 729,83
Pääomalaina	0	0	200 000 000,00	0	200 000 000,00
Tilikauden tulos	0	0	0	-262 484 605,94	-262 484 605,94
Tasearvo 31.12.	10 000 000,00	124 303 645,75	200 000 000,00	148 011 734,54	482 315 380,29

* Johdannaisten käsittelyn osalta Gasum Oy on siirtynyt soveltamaan KPL 5.2a §:n mukaista käyvän arvon periaatetta ja vuoden 2020 vertailutiedot on oikaistu sen mukaisesti.

Gasum Oy laski joulukuussa 2021 liikkeeseen Governia Oy:lle suunnatun 200 miljoonan euron suuruisen pääomalainan. Lainalla ei ole eräpäivää. Lainan korko on 10 prosenttia vuodessa ensimmäiset kolme vuotta, minkä jälkeen korko nousee 15 prosenttiin vuodessa. Koron kirjausperiaate on sama kuin osingoilla. Korko kirjataan, kun päätös koron maksusta on tehty ja Gasum Oy:lle syntyy velvollisuus maksaa korko. Koronmaksun ajankohta on yhtiön harkinnassa.

EUR

Laskelma jakokelpoisesta omasta pääomasta	2021	2020
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	124 303 645,75	124 303 645,75
Kertyneet voittovarot	353 457 610,65	384 565 667,21
Laskentaperiaatteen muutoksen vaikutus 1.1*	57 038 729,83	0
Tilikauden tulos	-262 484 605,94	-31 108 056,56
Yhteensä	272 315 380,29	477 761 256,40

20. Tilinpäätössiirtojen kertymä

EUR

Tilinpäätössiirtojen kertymä	2021	2020
Kertynyt poistoero 1.1.	0	132 405 365,81
Jakautumisen vaikutus	0	-137 913 576,36
Fuusiossa siirtynyt	-14 934,13	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	+14 934,13	5 508 210,55
Kertynyt poistoero 31.12.	0	0

21. Pakolliset varaukset

EUR

Pakolliset varaukset	2021	2020
Varaus maakaasun päiväkohtaisesta miniottovelvoitteesta	15 685 359,00	0
Yhteensä	15 685 359,00	0

22. Pitkäaikainen vieras pääoma

EUR

Pitkäaikainen vieras pääoma	2021	2020
Lainat rahoituslaitoksilta	445 000 000,00	345 000 000,00
Muut pitkäaikaiset velat	51 160 734,68	11 177 057,85
Yhteensä	496 160 734,68	356 177 057,85

Kaikki rahoituslainat erääntyvät ovat alle 5 vuoden.

23. Lyhytaikainen vieras pääoma

EUR

Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	2021	2020
Lainat rahoituslaitoksilta	210 000 000,00	0
Yhteensä	210 000 000,00	0

EUR

Lyhytaikaiset velat ulkopuolisille	2021	2020
Lainat rahoituslaitoksilta	210 000 000,00	0
Ostovelat	283 237 450,08	61 857 923,16
Ennakkomaksut	16 162 133,19	8 060 143,93
Muut velat*	444 697 985,04	124 989 173,48
Siirtovelat	112 889 289,37	6 328 415,87
Yhteensä	1 066 986 857,68	201 235 656,44

* Koostuu pääosin johdannaisinstrumenttivelasta 385,3 miljoonaa euroa ja arvonalisäverovelasta 60,8 miljoonaa euroa (2020: johdannaisinstrumenttivelasta 52,8 miljoonaa euroa ja pankkitilin limiittivelasta 60,5 miljoonaa euroa).

EUR

Siirtovelat	2021	2020
Siirtyvät korkovelat	2 585 355,56	1 192 962,50
Palkkoihin liittyvät erät	3 558 081,90	3 009 709,89
Maakaasuun liittyvät erät	104 689 094,04	0
Muut siirtovelat	2 056 757,87	2 125 743,48
Yhteensä	112 889 289,37	6 328 415,87

EUR

Lyhytaikaiset velat konserniyrityksille	2021	2020
Ostovelat konserniyrityksille	1 795 907,65	1 488 940,08
Siirtyvät ostovelat konserniyrityksille	5 004 165,24	4 557 375,17
Konserni pankkivelat	92 539 104,21	14 290 879,90
Muut siirtovelat konserniyrityksille	2 971 837,95	792 149,41
Muut lyhytaikaiset velat konserniyrityksille	40 099 685,25	39 119 371,40
Yhteensä	142 410 700,30	60 248 715,96

EUR

Lyhytaikaiset velat omistusyhteisyrityksille	2021	2020
Velat omistusyhteisyrityksille	1 682 237,94	497 053,97
Yhteensä	1 682 237,94	497 053,97

24. Vastuut

EUR

Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset

	2021	2020
Omasta puolesta annetut:		
Vastuusitoumukset ja muut vastuut	32 662 977,34	31 457 340,87
Pantit	179 535,40	174 535,40
Konserniyhtiöiden puolesta annetut:		
Vastuusitoumukset ja muut vastuut	253 881 653,96	240 944 533,45
Yhteensä	286 724 166,70	272 576 409,73

EUR

Vuokrasopimusvastuut

	2021	2020
Yhden vuoden kuluessa erääntyvät	327 775,05	321 044,94
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua erääntyvät	273 787,03	198 016,62
Yhteensä	601 562,08	519 061,56

EUR

Vuokravastuut

	2021	2020
Yhden vuoden kuluessa erääntyvät	801 800,99	956 843,87
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua erääntyvät	4 512 104,95	4 667 962,31
Yhteensä	5 313 905,94	5 624 806,18

EUR

Johdannaissopimukset

	2021	2020
Johdannaissopimusten käyvät arvot		
Valuuttajohdannaiset	-2 271 195,82	-4 144 506,31
Hyödykejohdannaiset	-430 548 590,67	-57 625 880,28
Korkojohdannaiset	-3 693 357,00	-6 065 348,00
Johdannaissopimusten käyvät arvot yhteensä	-436 513 143,49	-67 835 734,59
Johdannaissopimusten nimellisarvot		
Valuuttajohdannaiset	162 430 153,56	133 847 227,67
Hyödykejohdannaiset	532 927 308,86	271 644 440,98
Korkojohdannaiset	258 750 000,00	258 750 000,00
Johdannaissopimusten nimellisarvot yhteensä	954 107 462,42	664 241 668,65

* Emoyhtiön johdannaissopimusten netto käypäarvo oli yhteensä -158 053 979,66 euroa (2020: -10 837 975,68 euroa). Emoyhtiöllä oli johdannaissopimuksia, joilla oli positiivinen käypäarvo ja niiden nimellisarvo oli yhteensä 906 601 861,49 euroa (2020: 699 539 225,98 euroa).

25. Vertailukelpoinen tuloslaskelma 2020

Gasum Oy vertailukauden tuloslaskelmaa ei ole saatettu vertailukelpoiseksi. Liitetiedossa 25 esitetään, mikä laadintaperiaatteen muutoksen vaikutus vertailuvuoden tulokseen olisi ollut, jos Yhtiö olisi noudattanut aikaisemmin KPL 5:2a§:n mukaista käsittelyä, jonka mukaan johdannaisten käyvän arvon muutoksesta johtuvat realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Liiketoiminnan muihin tuottoihin on lisätty KPL 5.2a §:n mukaiset realisoitumattomat voitot hyödykejohdannaisista 20 622 730,92 euroa ja rahoitustuottoihin valuutta- ja korkojohdannaisista 3 839 116,50 euroa.

EUR	Vertailukelpoinen	
	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2020
Liikevaihto	412 705 033,64	412 705 033,64
Liiketoiminnan muut tuotot	134 539 639,49	113 916 908,57
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-354 630 480,13	-354 630 480,13
Varastojen muutos	1 464 967,26	1 464 967,26
Ulkopuoliset palvelut	-8 428 120,81	-8 428 120,81
	-361 593 633,68	-361 593 633,68
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-13 616 046,99	-13 616 046,99
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2 582 153,14	-2 582 153,14
Muut henkilösivukulut	-225 110,74	-225 110,74
	-16 423 310,87	-16 423 310,87
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 658 658,98	-11 658 658,98
	-11 658 658,98	-11 658 658,98
Liiketoiminnan muut kulut	-147 090 084,49	-147 090 084,49
Liiketulos	10 478 985,11	-10 143 745,81
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	23 106 321,69	19 226 456,78
Muilta	2 935 523,13	2 935 523,13
	26 041 844,82	22 161 979,91
Muut korko- ja rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-2 075 248,52	-2 075 248,52
Muille	-16 261 863,51	-16 261 863,51
	-18 337 112,03	-18 337 112,03
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	18 183 717,90	-6 318 877,93
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-5 508 210,55	-5 508 210,55
Saatu konserniavustus	0	0
Annettu konserniavustus	-18 143 933,00	-18 143 933,00
	-23 652 143,55	-23 652 143,55
Tuloverot	-6 037 554,25	-1 137 035,08
Tilikauden tulos	-11 505 979,90	-31 108 056,56

MAAKAASULIIKETOIMINTOJEN ERIYTTÄMINEN

Maakaasumarkkinalain (587/2017) 13 luvussa säädetään maakaasuliiketoimintojen kirjanpidollisesta eriyttämisestä toisistaan sekä maakaasualan kuulumattomista liiketoiminnoista. Lisäksi laskennallista eriyttämistä sääntelee työ- ja elinkeinoministeriön asetus maakaasuliiketoimintojen eriyttämisestä (1306/2019).

Laadintaperiaatteet

Maakaasumarkkinalain mukaan liiketapahtumat ja tase-erät kirjataan liiketoimintojen tuloslaskelmiin ja taseisiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Lisäksi lain edellyttämällä tavalla yhteiset tulot ja menot sekä tase-erät jaetaan eriyttämisen yhteydessä laskennallisesti eri toimintoille siten, että aiheuttamisperiaate mahdollisuuksien mukaan toteutuu. Tuloslaskelman ja taseen erät, jotka eivät ole suoraan kohdennettavissa liiketoiminnoille aiheuttamisperiaatteen mukaisesti, jaetaan liiketoiminnan laajuuteen perustuvilla jakoperusteilla. Kaikkien aiheuttamisperiaatteella ja liiketoiminnan laajuuteen perustuvilla jakoperusteilla kohdistettujen tase-erien kohdistamisen jälkeen jäljelle jäävä tase-ero tasataan tase-erässä.

Yhtiö on muuttanut maakaasuliiketoimintojen kirjanpidollista eriyttämistä koskevia laadintaperiaatteita 31.12.2021 päättyneen tilinpäätöksen osalta ja oikaissut vastaavasti vertailutietoja 31.12.2020 päättyneen tilinpäätöksen osalta Energiaviraston yhtiölle 28.1.2022 antaman päätöksen mukaisesti. Lisäksi yhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteita on muutettu ja yhtiö on siirtynyt soveltamaan johdannaisten käsittelyn osalta KPL 5:2a § mukaista käyvän arvon periaatetta. Vastaavasti vertailukauden tiedot on oikaistu. Yhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteen muutoksen johdosta myös maakaasuliiketoimintojen kirjanpidollista eriyttämistä koskevia laadintaperiaatteita on muutettu vastaavasti. Alla on kuvattu tarkemmin laadintaperiaatteiden muutosten vaikutuksia. Yhtiö on valittanut Energiaviraston päätöksen perusteista ja valitus on vireillä markkinaoikeudessa. Energiaviraston päätöstä 28.1.2022 on kuitenkin noudatettava muutoksenhausta huolimatta. Lisätietoja kohdassa 5.5. Oikeudenkäynnit ja vaateet.

Laadintaperiaatteiden muutokset – sisäisen erän purkaminen

Gasum Oy on maakaasun myyntitoiminnan eriytettyä tilinpäätöksessä 2020 esittänyt edellisen tilikauden laskennallisen yhtiön sisäisen saamisen erän lyhytaikaisissa muissa saamisissa noudattaakseen tilikauden alusta 2020 voimaan tulleen työ- ja elinkeinoministeriön maakaasuliiketoimintojen eriyttämisestä annetun asetuksen (1306/2019) uutta tasekaavaa. Laskennallinen yhtiön sisäisen saamisen erä on perustunut Energiaviraston 26.2.2019 ja 15.3.2019 yhtiölle antamiin päätöksiin, josta yhtiö on valittanut markkinaoikeuteen ja joita on tullut noudattaa muutoksenhausta huolimatta. Lisätietoja kohdassa 5.5 Oikeudenkäynnit ja vaateet.

Tästä muutoksesta oli annettu selvitys eriytetyn tilinpäätöksen 2020 yhteydessä. Energiaviraston yhtiölle 28.1.2022 antaman päätöksen mukaisesti nämä muissa saamisissa esitetyt laskennalliset yhtiön sisäiset erät on purettu, ja kyseinen laadintaperiaatteen muutos on käsitelty virheen korjauksena Kirjanpitolautakunnan ohjeistuksen mukaisesti takautuvasti omaa pääomaa oikaisten. Muutoksen vaikutus tilinpäätöksen 2021 vertailutietona esitettyyn tilikauden 2020 myyntiliiketoiminnan oman pääoman erään 'Edellisten tilikausien voitto (tappio)' on ollut 69 milj. euroa pienentävä. Lisätietoja kohdassa 5.5. Oikeudenkäynnit ja vaateet.

Laadintaperiaatteiden muutokset – kertyneet voittovarot

Maakaasun siirtoverkkotoiminta on eriytetty omistuksellisesti yhtiöstä 1.1.2020 toteutetun osittaisjakautumisen kautta, jolloin 31.12.2020 päättyneeltä tilikaudelta alkaen Gasum Oy:n laskennallisesti yhtiön muista liiketoiminnoista eriytettäviin maakaasuliiketoimintoihin on kuulunut ainoastaan maakaasun myyntitoiminta, sisältäen kaasun energiamaksujen osuuden. Tase-erän 'Edellisten tilikausien voitto (tappio)' eriyttämisperiaatetta on Energiaviraston päätöksen 28.1.2022 mukaisesti muutettu siten, että kyseinen tase-erä on allokoitu uudelleen myyntitoiminnan ja muiden kuin maakaasualan kuuluvien liiketoimintojen nettovarallisuuksien suhteessa. Uudelleenkohdistamisen jälkeen jäävä tase-ero on tasattu Energiaviraston suosituksen mukaisesti tase-erällä 'Rahat ja pankkisaamiset'. Muutoksen vaikutus tilinpäätöksen 2021 vertailutietona esitettyyn tilikauden 2020 myyntiliiketoiminnan omaan pääomaan sekä rahoihin ja pankkisaamisiin on ollut 14,1 milj. euroa pienentävä.

Laadintaperiaatteen muutos Gasum Oy:n tilinpäätöksessä – vaikutus maakaasuliiketoimintojen kirjanpidolliseen eriyttämiseen

Gasum Oy on muuttanut tilinpäätöksen laadintaperiaatteitaan tilinpäätöksessä 2021, ja on ottanut käyttöön KPL 5:2 a §:n mukaisen rahoitusvälineiden merkitseminen käypään arvoon. Laadintaperiaatteen muutos on tehty Gasum Oy:n tilinpäätöksessä Kirjanpitolautakunnan ohjeistuksen mukaisesti takautuvasti, jonka johdosta muutoksella on ollut vaikutus myös maakaasuliiketoimintojen kirjanpidollisen eriyttämisen vertailutietoihin 2020. Gasum Oy:n laadintaperiaatteen muutoksen vaikutus on kohdistettu eriyttämisessä liiketoiminnoille aiheuttamisperiaatteella. Muutoksen vaikutus tilinpäätöksen 2021 vertailutietona esitettyyn tilikauden 2020 myyntiliiketoiminnan omaan pääomaan sekä lyhytaikaisiin muihin saamisiin on ollut 3,9 milj. euroa kasvattava.

Vertailukauden tietojen oikaisu – virheen korjaus rahoituserien ja lyhytaikaisten velkojen osalta

Tilipäätöksessä 2020 maakaasuliiketoimintojen kirjanpidollisessa eriyttämisessä on myyntiliiketoiminnan tuloslaskelmalla esitetty virheellisesti rahoitustuottoja 4,4 milj. euroa ja taseella korkosaamisia 1,9 milj. euroa. Aiheuttamisperiaatteen mukaisesti kyseiset rahoitustuotot ja korkosaaminen kohdistuvat muihin kuin maakaasualaan kuuluviin liiketoimintoihin, ja ne on kohdistettu uudelleen korjatun aiheuttamisperiaatteen mukaisesti vertailutietoihin 2020. Korjauksen vaikutus verovaikutuksella huomioituna on ollut myyntiliiketoiminnan rahoituseriin 4,4 milj. euroa pienentävä ja myyntiliiketoiminnan oman pääoman kertyneisiin voittovaroihin -3,5 milj. euroa pienentävä. Korjauksen vaikutus lyhytaikaisiin saman konsernin yrityksiltä on ollut 1,9 milj. euroa pienentävä. Lisäksi palkkoihin liittyvien henkilöstövelkojen osalta kohdistamisperiaatetta on korjattu vertailutiedossa. Korjauksen vaikutus lyhytaikaisiin velkoihin ollut 0,8 milj. euroa pienentävä.

Gasum Oy, myyntiliiketoiminta

EUR

Tuloslaskelma	1.1-31.12.2021	Oikaistu 1.1-31.12.2020	1.1-31.12.2020
LIKEVAIHTO	613 062 049,66	267 557 359,27	267 557 359,27
Liiketoiminnan muut tuotot	24 187 356,41	8 201,16	8 201,16
Materiaalit ja palvelut			
Ostot tilikauden aikana	-635 336 426,56	-244 075 880,32	-244 075 880,32
Ulkopuoliset palvelut	-602,9	-485,2	-485,2
	-635 337 029,46	-244 076 365,52	-244 076 365,52
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-1 315 029,24	-531 820,94	-531 820,94
Henkilösivukulut	-132 762,55	-106 920,92	-106 920,92
	-1 447 791,78	-638 741,86	-638 741,86
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 887 714,00	-92 433,64	-92 433,64
	-1 887 714,00	-92 433,64	-92 433,64
Liiketoiminnan muut kulut	-36 899 657,10	-3 404 060,46	-3 404 060,46
LIIKETULOS	-38 322 786,27	19 353 958,95	19 353 958,95
Rahoitustuotot ja -kulut*			
Muut korko- ja rahoitustuotot konserniyhtiöiltä	0	0	3 824 920,67
Muut korko- ja rahoitustuotot muilta	0	0	582 136,08
	0	0	4 407 056,74
Muut korko- ja rahoituskulut	0	-0,97	-0,97
	0	-0,97	4 407 055,77
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-38 322 786,27	19 353 957,98	23 761 014,72
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	-11 239,45	-11 239,45
Konserniavustus annettu (-) tai saatu (+)	95 000,00	-18 143 933,00	-18 143 933,00
Tuloverot	0	-239 757,11	-1 121 168,45
TILIKAUDEN VOITTO / TAPPIO	-38 227 786,27	959 028,42	4 484 673,82

* Rahoitustuotot on oikaistu vertailukaudella 1.1-31.12.2020. Myyntiliiketoiminnalle ei kohdistu korollisia saamisia. Oikaisu pienentää vertailukauden tulosta ja omaa pääomaa 3,5 miljoonaa euroa tuloverovaikutus huomioiden.

Gasum Oy, myyntiliiketoiminta

EUR

Tase	31.12.2021	Oikaistu 31.12.2020	31.12.2020
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	2 729,81	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	3 507 218,14	99 773,97	99 773,97
	3 509 947,95	99 773,97	99 773,97
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet			
Koneet ja kalusto	21 388,92	580,91	580,91
Ennakot ja keskeneräiset hankinnat	6 345,20	5 059 058,11	5 059 058,11
	27 734,12	5 059 639,02	5 059 639,02
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	3 537 682,07	5 159 412,99	5 159 412,99
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus*	172 665 591,31	15 808 821,60	15 808 821,60
Pitkäaikaiset saamiset			
Johdannaissaamiset	666 590,00	0	0
Lyhytaikaiset saamiset			
Johdannaissaamiset	10 253 624,00	3 935 224,91	0
Myyntisaamiset	258 688 473,18	60 625 895,56	60 625 895,56
Lyhytaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä	13 717 550,22	837 109,67	2 790 651,90
Lyhytaikaiset saamiset omistusyhteisyrityksiltä**	0	6 672,10	6 672,10
Lyhytaikaiset muut saamiset	2 930 034,56	1 083 927,11	70 094 710,11
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	708 214,85	2 687 677,83	2 687 677,83
	286 297 896,81	69 176 507,17	136 205 607,50
Rahat ja pankkisaamiset	-56 101 214,86	-7 174 185,34	9 291 239,42
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	403 528 863,26	77 811 143,43	161 305 668,52
VASTAAVAA YHTEENSÄ	407 066 545,33	82 970 556,42	166 465 081,51
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	58 042,31	58 042,31	58 042,31
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	44 377 279,88	43 418 251,45	122 612 179,79
Tilikauden voitto (tappio)	-38 227 786,27	959 028,42	4 484 673,82
	6 149 493,61	44 377 279,88	127 096 853,61
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	6 207 535,92	44 435 322,18	127 154 895,92
PAKOLLISET VARAUKSET	15 685 359,00	0	0

VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Johdannaisvelka	5 210,00	0	0
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Johdannaisvelka	18 128 813,00	0	0
Saadut ennakot	0	0	0
Ostovelat	225 168 407,11	29 674 863,89	29 674 863,89
Velat saman konsernin yrityksille	0	132 377,95	132 377,95
Muut velat	36 628 237,52	7 208 682,36	7 208 682,36
Siirtovelat	105 242 982,79	1 519 310,04	2 294 261,39
	385 168 440,41	38 535 234,24	39 310 185,59
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	385 173 650,41	38 535 234,24	39 310 185,59
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	407 066 545,33	82 970 556,42	166 465 081,51

* Vaihto-omaisuus sisältää kaasun hankintasopimuksen ehtojen perusteella Take-or-Pay minimivuosisovelvoitetta 171 276 398,17 euroa.

** Lyhytaikaiset saamiset omistusyhteisyrityksiltä 6 672,10 euroa puuttui 31.12.2020 päättyneen tilikauden taseen erittelystä, mutta oli huomioitu lyhytaikaisten saamisten kokonaissummassa ja taseen loppusummassa.

RAHOITUSINSTRUMENTIT LIITTYEN MYYNTILIIKETOIMINTAAN GASUM OY:SSÄ

Emoyhtiön riskienhallintapolitiikka sisältyy konsernitason tehtyyn riskienhallintadokumentaatioon. Riskienhallinnan tavoitteena on suojata johdannaisten avulla avointa hyödykepositiota, vaihtuvakorkoisten lainasopimusten korkoriskiä sekä ulkomaisen valuutan ja euron välistä kurssiriskiä. Tarkemmat riskienhallintaan liittyvät tiedot ovat esitettyinä konsernin liitetiedoissa 4.2 ja 4.3.

Maakaasuun liittyvien hyödykejohdannaisten realisoituneet voitot ja tappiot sekä käyvän arvon muutoksista johtuvat reaalisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan eriyttämislaskelmilla liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

EUR

Rahoitusinstrumenttien vaikutus tuloslaskelmassa

	2021	2020
Liiketoiminnan muut tuotot		
Realisoitunut voitto	24 185 935,07	0
Liiketoiminnan muut kulut		
Realisoitumaton tappio	-11 149 033,52	0

EUR

Käyvät arvot

	2021 Varat	2021 Velat	Nettopositio
Hyödykejohdannaiset	10 920 214,00	18 134 023,00	-7 213 809,00
Yhteensä	10 920 214,00	18 134 023,00	-7 213 809,00
Käyvän arvon lyhytaikainen osuus	10 253 624,00	18 128 813,00	-7 875 189,00
Käyvän arvon pitkäaikainen osuus	666 590,00	5 210,00	661 380,00

EUR

Käyvät arvot

	2020 Varat	2020 Velat	Nettopositio
Hyödykejohdannaiset	3 935 224,91	0	3 935 224,91
Yhteensä	3 935 224,91	0	3 935 224,91
Käyvän arvon lyhytaikainen osuus	3 935 224,91	0	3 935 224,91
Käyvän arvon pitkäaikainen osuus	0	0	0

EUR

**Käypien arvojen maturiteetit
2021**

	Yhteensä	Alle 1 vuosi	Yli 1-2 vuotta	Yli 2-5 vuotta	Yli 5 vuotta
Hyödykejohdannaiset	-7 213 809,00	-7 875 189,00	661 380,00	0	0
Kassavirta yhteensä	-7 213 809,00	-7 875 189,00	661 380,00	0	0

EUR

**Käypien arvojen maturiteetit
2020**

	Yhteensä	Alle 1 vuosi	Yli 1-2 vuotta	Yli 2-5 vuotta	Yli 5 vuotta
Hyödykejohdannaiset	3 935 224,91	3 935 224,91	0	0	0
Kassavirta yhteensä	3 935 224,91	3 935 224,91	0	0	0

Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit arvostusmenetelmän mukaan jaoteltuina. Käytetyt hierarkiatasot on määritely seuraavasti:

- Taso 1: täysin samanlaisille varoille tai veloille noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla
- Taso 2: muut syöttötiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on havainnoitavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina)
- Taso 3: omaisuuserää tai velkaa koskevat syöttötiedot, jotka eivät perustu havainnoitavissa olevaan markkinatietoon (muut kuin havainnoitavissa olevat syöttötiedot)

EUR

Käyvät arvot hierarkia tason mukaan

	Varat	31.12.2021 Velat	Varat	31.12.2020 Velat
Hyödykejohdannaiset (hierarkian taso 2)	10 920 214,00	18 134 023,00	3 935 224,91	0
Yhteensä	10 920 214,00	18 134 023,00	3 935 224,91	0
Pitkäaikainen osuus				
Hyödykejohdannaiset (hierarkian taso 2)	666 590,00	5 210,00	0	0
Pitkäaikainen osuus yhteensä	666 590,00	5 210,00	0	0
Lyhytaikainen osuus yhteensä	10 253 624,00	18 128 813,00	3 935 224,91	0

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

$$\text{Omavaraisuusaste (\%)} = 100 \times \frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$$

$$\text{Oman pääoman tuotto (\%)} = 100 \times \frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Oma pääoma yhteensä (keskimäärin tilikauden aikana)}}$$

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto (\%)} = 100 \times \frac{\text{Tilikauden tulos + rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma yhteensä + korolliset velat (keskimäärin tilikauden aikana)}}$$

$$\text{Korolliset nettovelat} = \text{Korolliset velat - rahavarat}$$

$$\text{Nettovelkaantumisaste (\%)} = 100 \times \frac{\text{Korolliset velat - rahavarat}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$$

$$\text{Nettovelat / käyttökate} = 100 \times \frac{\text{Korolliset velat - rahavarat}}{\text{Käyttökate}}$$

HALLITUKSEN EHDOTUS VOITONJAOSTA

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2021 oli 272 315 380,29 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1.1.–31.12.2021 osinkoa ei jaeta.

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Espoossa 13. päivänä huhtikuuta 2022

Elina Engman
hallituksen puheenjohtaja

Stein Dale
hallituksen jäsen

Torbjörn Holmström
hallituksen jäsen

Minna Pajumaa
hallituksen jäsen

Päivi Pesola
hallituksen jäsen

Elisabet Salander Björklund
hallituksen jäsen

Ari Vanhanen
hallituksen jäsen

Mika Wiljanen
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 13. päivänä huhtikuuta 2022
PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Pasi Karppinen
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Gasum Oy:n yhtiökokoukselle

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisäätteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Gasum Oy:n (Y-tunnus 0969819-3) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2021.

Tilinpäätös sisältää:

- konsernitaseen, konsernituloslaskelman, laajan konsernituloslaskelman, laskelman konsernin oman pääoman muutoksista, konsernin rahavirtalaskelman ja konsernitilinpäätöksen liitetiedot, mukaan lukien
- yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tietyn seikan painottaminen – Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Haluamme kiinnittää huomiota konsernitilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 5.6 Raportointikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat ja toimintakertomuksen kohdassa Tilikauden jälkeiset tapahtumat annettuihin kuvauksiin geopo-

liittisen tilanteen aiheuttamista epävarmuustekijöistä ja riskeistä. Lausuntoamme ei ole mukautettu tämän seikan osalta.

Tietyn seikan painottaminen – Yhtiön valitukset markkinaoikeudelle ja Energiaviraston päätös 2020 eriytetyistä tilinpäätöksistä

Haluamme kiinnittää huomiota konsernitilinpäätöksen liitetietoon 5.5 ja emoyhtiön liitetiedoissa olevaan Maakaasuliiketoimintojen eriyttäminen -kohtaan, joissa annetaan kuvaus yhtiön valituksista markkinaoikeudelle koskien Energiaviraston 26.2.2019 ja 15.3.2019 tekemiä päätöksiä, Energiaviraston 17.7.2020 tekemää esitystä markkinaoikeudelle 79,7 miljoonan euron suuruisen seuraamusmaksun määräämisestä yhtiölle sekä Energiaviraston 28.1.2022 tekemää päätöstä, joka perustuu Energiaviraston tilikaudella 2021 aloittamaan tutkintaan yhtiön eriytetyistä tilinpäätöksistä 2020. Lausuntoamme ei ole mukautettu tämän seikan osalta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisäätteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksiin esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella. Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käy-

tämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomusessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti. Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lakiin perustuvat lausunnot

Velvollisuutemme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto maakaasumarkkinalain 13 luvun 64 §:n edellyttämistä seikoista. Eriytettyjen maakaasuliiketoimintojen tuloslaskelmat, taseet ja niiden lisätiedot on laadittu maakaasumarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti.

Muut lausumat

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 13.4.2022

PricewaterhouseCoopers Oy

Tilintarkastusyhteisö
Pasi Karppinen
KHT

Gasum

WWW.GASUM.COM

f t @GasumOy